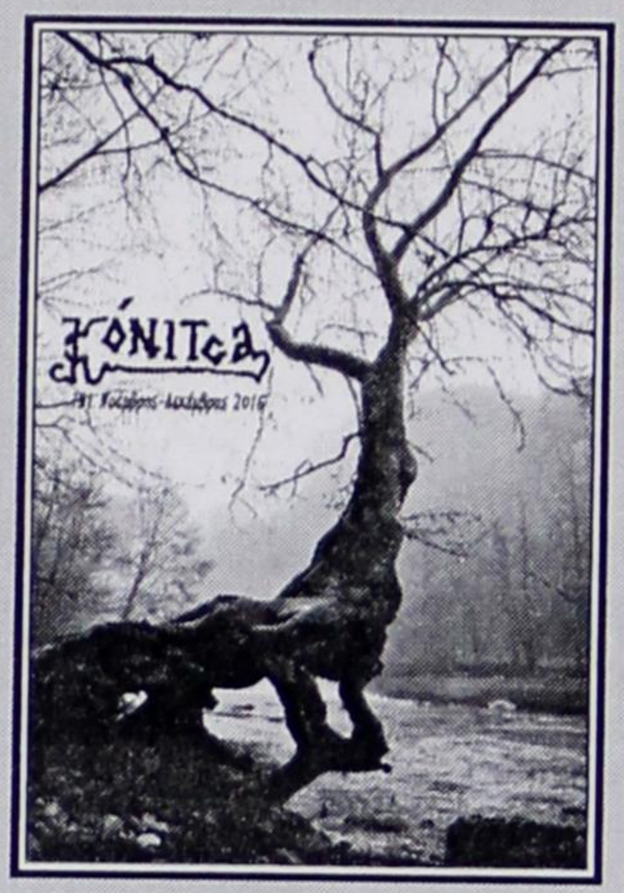
ΚΟΝΙΤΣΑ

191. Νοέμβρης-Δεκέμβρης 2016

191. Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2016

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ. (Παράξενα σχήματα)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ»
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:
Σωτήρης Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. - fax. 26550 22212
Κιν. 6979138737
periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:
Ανδρέου Ηλίας
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:
Εσωτερικού 15 Ευρώ,
Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη
ή
Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 191 Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2016 • Euro 3

Περιεχόμενα

Σελ.

385 Η γέννηση του Ιησού, ***Ν. Ρεμπέλη***
387 Η παλιά πέτρινη «γέφυρα Μπούσης», ***Θ. Ζιώγα***
399 Πληθυσμός και κτήρια στη Μόλιστα, ***Χ. Γκούτου***
402 Ο Άγιος Παΐσιος, ***Δ. Τάτση***
407 Η 76η Επέτειος 1940-1941, ***Σωκ. Οικονόμου***
409 Η μάχη στα υψώματα Κόνιτσας, ***Η. Ανδρέου***
412 Ημέρα Ενόπλων Δυνάμεων
415 Ψηλά στο Κάντσικο, ***Λ. Βλάχου***
418 Ρευματικές παθήσεις, ***Δ. Παπαζήση***
423 Το πρόβλημα της Παιδείας, ***Χρ. Ζάνη***
425 Νόστος, ***Τ. Κανάτση***
426 Ζωή είναι, ***Σ. Καραγιάννη*** - Κιρατζήδες, ***Αλ. Καραγιάννη***
427 Εξαίσιες Μελωδίες, ***Β. Τσάγκα***
428 Περί Βορείου Γλωσ. Ιδιώματος, ***Ν. Κολέζα***
429 Συμβαίνουν κι αυτά, ***Σ. Τουφίδη***
431 Ταχυδρομείο Μόλιστας, ***Γ. Δερμιτζάκη***
433 Επίσκεψη στο Νικάνορα, ***Δημ. Παπαλάμπρου***
439 Οδοιπορικό, ***Π. Μπούνα***
442 Εισόδια Θεοτόκου, ***Γ. Παναγιώτου***
443 Φύλλο πορείας για Κόνιτσα, ***Π. Παπαδημητρίου***
445 Τουρνουά Αντισφαίρισης, ***Π. Παγουρτζή***
449 Εκδηλώσεις
455 Επιστολή, ***Γ. Μάρραιη***
457 Ιστορικό Αρχείο, ***Αναστ. Ευθυμίου***
459 Σχόλια-Ειδήσεις-Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ
Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Από τον Νικ. Ρεμπέλη, φιλόλογο

Οταν, εδώ και 2.000 περίπου χρόνια, γεννήθηκε σε μια σπηλιά της Βηθλεέμ, ανάμεσα σε ζώα και απλοϊκούς ανθρώπους το θείο βρέφος, ένας πολιτισμός λαμπρός και ξακουστός, αρχαίος ελληνικός, είχε χάσει την προηγούμενη δύναμη και λάμψη του, και μια αυτοκρατορία, απέραντη και ισχυρή, η Ρωμαϊκή, είχε κι όλας μέσα της ευδιάκριτα τα σημάδια της παρακμής και της αποσύνθεσης.

Σε μια τέτοια κρίσιμη εποχή, που το εκπολιτιστικό πνεύμα της Ελλάδος και της Ρώμης θαμπόφεγγε στην ανατολική λεκάνη της Μεσογείου και το έπνιγε ο βραχνάς της αγωνίας και της απελπισίας, μια νέα θρησκεία εμφανίστηκε, ο Χριστιανισμός, που σταμάτησε σταθερά το κατρακύλισμα προς την άβυσσο όλων των πνευματικών και ηθικών αξιών της εποχής εκείνης κι έφερε ελπιδοφόρο το μεγάλο μήνυμα της αγάπης και του λυτρωμού.

Με άκρα λοιπόν ευλάβεια ας στρέψουμε το βλέμμα μας στην ταπεινή φάτνη, όπου συντελέστηκε το βαθύ μυστήριο της ενανθρώπισης του Θεού. Μέσα σε μια σπηλιά ο Παντοδύναμος ντύθηκε την ανθρώπινη σάρκα κι αυτός ο Βασιλιάς του κόσμου, έχοντας για πορφύρα τ' άχυρα της τροφής των ζώων, ήρθε για να λυτρώσει τον άνθρωπο από τα βαριά δεσμά της αμαρτίας και με όπλα την αγάπη και τη συγχώρεση.

Ήρθε να ζήσει με φτωχούς κι απελπισμένους και να δοκιμάσει τον κατατρεγμό. Κατέβηκε από τον ουράνιο και ύψιστο θρόνο της παντοδυναμίας του για να ντύσει την τελειότητά του με την ανθρώπινη αδυναμία και να στραγγίσει στο τέλος από εκείνους που ευεργέτησε πικρό το ποτήρι της αχαριστίας και της αγνωμοσύνης.

Ήρθε για να δώσει το μέγα παράδειγμα της αδερφοσύνης να γίνει "ένα" με τα πλάσματά του. Ήρθε, ως καλός Ποιμήν, για να επαναφέρει στο μαντρί το "απολωλός πρόβατον", ήρθε να πονέσει ως άνθρωπος την τραγική εκείνη στιγμή στον κήπο της Γεθσημανή, όταν τα θεία χείλη ψιθύρισαν: "Περίλυπος εστίν η ψυχή μου έως θανάτου".

Ήρθε για να κηρύξει την Αγάπη, που πρέπει να αισθάνεται ο άνθρωπος προς όλους τους συνανθρώπους του, ακόμα και προς τους εχθρούς του. Ήρθε, τέλος, για να σταυρωθεί στο Γολγοθά και να ανεβάσει τον άνθρωπο απ' τα λασπώδη τέλματα της αμαρτίας σε υψηλότερες και καθαρότερες αιθέριες στιβάδες, εκεί όπου αιθεροβάμονες αετοί και κεραυνοί πετούν και δολιχοδρομούν, καθιστώντας έτσι τον άνθρωπο συμμέτοχο και κοινωνό του βασιλείου της Απόλυτης Αγάπης.

Πράγματι, η κεντρική ιδέα κι ο βασι-

κός πυρήνας της διδασκαλίας του Χριστού είναι η αγάπη, που μπορεί να κατοικήσει σ' ένα φθαρτό σκήνωμα, αρκεί ο άνθρωπος να «υπερνικήσει το εγωισμό του», την αλαζονεία, τις εφήμερες φιλοδοξίες και όσα άλλα.

Στώμεν όμως ευλαβώς. Η ανθρωπότητα σήμερα έχει χάσει την πυξίδα του προσανατολισμού της με συνέπεια να παραπαίει, να σφαδάζει, να κλυδωνίζεται. Δεινοί οι καιροί. Και αυτοί οι ισχυροί της Γης, που κρατούν στα χέρια τους τις τύχες της ανθρωπότητας, οπλίζονται και εξοπλίζονται και κάθονται - αλλοίμονο - ήσυχοι κι αμέριμνοι πάνω στον κρατήρα ενός ηφαιστείου, που οι ίδιοι φρόντισαν να γεμίσουν και να παραγεμίσουν με επικίνδυνες εκρηκτικές ύλες.

Από την ταπεινή όμως φάτνη της Βηθελέμ το θείο βρέφος καλεί την ξεστρατισμένη ανθρωπότητα προς το δρόμο της σωτηρίας. Καλεί όλους, άρχοντες και ισχυρούς και ιερωμένους και λαϊκούς να άρουν τον ανηφορικό δρόμο που οδηγεί στη ΔΑΜΑΣΚΟ. Και σαν τον Εθναπόστολο ΠΑΥΛΟ, αφού αναβαπτισθούν στα ιερά νάματα ενός νέου Ιορδάνη, να επιστρέψουν απ' εκεί τελείως αλλαγμμένοι και ανανεωμένοι, με τη φλόγα της πίστης στην καρδιά και τον πυρσό του Απόστολου στο χέρι και φυσικά, με άκρα ταπεινότητα και μεγαλοσύνη ψυχής.

Τότε, και μόνο τότε, υποφώσκει κάποια ελπίδα όλα να πάνε καλά και να βασιλέψει στον κόσμο η ομόνοια, η αγάπη και «επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία».

Σ.Σ. Αναδημοσιεύουμε σήμερα τούτο το άρθρο του αείμνηστου συνεργάτη του περιοδικού μας Ν.Ρ. Για είκοσι χρόνια από τότε (1996) δυστυχώς δεν άλλαξε τίποτε στον κόσμο...

[28] Η παλιά, πέτρινη «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης» (Προδημοσίευση)

Του Θωμα Β. Ζιωγα

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

Τέλος παρένθεσης (για Τοπόλιτσα).

Εγγύτατα στην χρονολογία **1893** είναι η ακόλουθη πρόσφατη γραφή[14]: «***Γέφυρα Καραγιάννη-Μπούση**: Πέτρινο μνημείο τέχνης **της 10ετίας 1890**, **προσφορά** του μεγάλου μας ευεργέτη Γεωργίου Δ. Καραγιάννη, **παππού** μου*». Όσο για την «*προσφορά*» του Γ.Δ. Καραγιάννη (1844-1933), αμφισβητούμενη εν προκειμένω, γίνεται λόγος παρακάτω.

Πολύ απέχει από τα ανωτέρω η εξής δημοσίευση[15]: «*...Ο Γιώργος Καραγιάννης ξόδεψε πολλά χρήματα για κοινωφελή έργα που μερικά εξυπηρέτησαν και ολόκληρη την επαρχία μας. Το **1906** έκανε τρεις μεγάλες πέτρινες τοξωτές γέφυρες. **Τη μια** στην άκρη του **χωριού**, που και σήμερα απ' αυτήν περνάμε πάνω από το ρέμα Τοπόλιτσα για να πάμε στα χτήματά μας. **Την άλλη** πάλι στην Τοπόλιτσα, στη **Μπούση**, που περνούσαν όλα τα χωριά της επαρχίας μας για να ανηφορίσουν στην Πλάκα, που σώζεται επίσης, αλλά δεν χρησιμοποιείται πια από τον καιρό που έγινε ο εθνικός αμαξιτός δρόμος. **Την τρίτη** στο Σαραντάπορο, κάτω από το **Κάντσικο**, τη σημερινή Δροσοπηγή. ....*».

Θεωρώ την αναφερόμενη χρονολογία 1906 λαθεμένη, αφού για την πρώτη γέφυρα, δηλ. τη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη[16]», υπάρχει πλάκα/επιγραφή με το όνομα του χορηγού και χρονολογία **1903**, ενώ η δεύτερη, δηλ. η «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης» στο ρέμα Τοπόλιτσα έγινε το **1893**, όπως στο παρόν άρθρο τεκμηριώνεται. Η τρίτη γέφυρα, δηλ. η «γέφυρα Κάντσικου[17]», είχε χτιστεί το **1717**, περίπου δυο αιώνες πριν. Η αυθαίρετη απόδοσή της στον Γ.Δ. Καραγιάννη δημιούργησε τη σκέψη σε κάποιους ερευνητές[18] ότι πιθανόν το 1906 να έγινε κάποια επισκευή της. Τέτοια βεβαία επισκευή έγινε το 1927/9, με χρηματοδότηση από το ελληνικό Κράτος.

Με βάση την αδιάσειστη χρονολογία κατασκευής **1893**, σφόδρα χωλαίνουν όσα γράφονται[19], τόσο για το έτος κατασκευής, όσο και για τους γεφυροποιούς, μάλλον λόγω αχνής και εσφαλμένης θύμησης ενίων πληροφορητών από την Πυρσόγιαννη, οι οποίοι ούτε καν είχαν γεννηθεί όταν χτίστηκε η γέφυρα, και είναι τα εξής:

«*Με τόξο ελαφρά χαμηλωμένο, με τέχνη φτιαγμένο και με "άρπιζες" στερεωμένο κατασκευάστηκε το έτος **1903** το γεφύρι στο ρέμα Τοπόλιτσα, θέση "**Μπούση**", περίπου 2 χλμ. βόρεια από την Κόνιτσα, κάτω από τον παλαιότερο αμαξιτό (εικ. 102). Το έκτισε ο **Γιάννης** Τσίπας με το "μπ'λούκι" του. Μαζί του δούλευαν τα αδέλφια του **Αλέξης** (1878-968) και **Σπύρος** (1880-1976) ..... . Το γεφύρι κτίστηκε με δωρεά του Γεωργίου Δ. Καραγιάννη (1844-1933) από την Πηγή (πριν Πεκλάρι)*».

Και στον υπογραμμό της (Εικ. 102) σημειώνεται : « "*Της Τοπόλ'τσας το γεφύρι*" στη θέση "***Μπούση***" *2 χλμ. ΒΔ από την Κόνιτσα. Έργο **1903** του συνεργείου Γιάννη Π.*

Τσίπα από την Πυρσόγιαννη.».

Στην ίδια σελίδα αναγράφεται : « *... Αυτό δεχόμαστε και για το μάστορο-Γιάννη Τσίπα (**1872**-1949). Είμαστε αρκετά καλά πληροφορημένοι για την γεφυροποιητική του δραστηριότητα και τα μέλη του συνεργείου του. ... »*.

Από παρόμοια πληροφόρηση, ίσως από τις ίδιες ή παραπλήσιες πηγές, θα προέκυψε και η γραφή[20]: «*... γρήγορα-γρήγορα έφτασε **στο γιοφύρι της Τοπόλιτσας**, έργο κι αυτό των μαστόρων της **Πυρσόγιαννης**. Το είχαν κάμει τα παιδιά του Πέτρου Τσίπα, **Γιάννης**, **Αλέξης**, και οι λοιποί ...*». Και ασφαλώς εννοεί την τοξωτή «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης» και όχι την «ξυλογέφυρα Τοπόλιτσας», [ιδέ πιο πάνω ***Παρένθεση***, και σημ. **7**].

Τα ίδια περίπου έγραψε, εν έτει 1999, και ο γεφυρολόγος ερευνητής Σπ. Μαντάς, μη έχοντας βέβαια υπόψη του τότε την προαναφερθείσα δημοσίευση του 1894, η οποία δημοσιοποιήθηκε κατόπιν. Για τους γεφυροποιούς αδελφούς Τσίπα και τη «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης», μεταξύ άλλων γράφει[21]: «*Στα **1903**, τυχεροί* [οι Τσιπαίοι], *ήρθε το έργο που θα αναδείκνυε το ταλέντο τους, ... Την παραγγελία έκανε ο Πεκλαριώτης Γεώργιος Καραγιάννης. **Μόλις είχε γυρίσει** τούτος από τη Ρουμανία πλούσιος και ζούσε στο χωριό του συνειδητά απλά, **ξοδεύοντας μονάχα για αγαθοεργίες**. ... »*.

Αφού, λοιπόν, με βάση τις παραπάνω ηλικιακές αναγραφές, αυτός ο μάστρο-Γιάννης Τσίπας γεννήθηκε το 1872, όταν κτίστηκε η «γέφυρα Μπούσης» το έτος **1893**, ήταν μόλις (1893 - 1872)=**21** ετών. Ηλικιακά, ήταν πάρα πολύ μικρός για γεφυροποιός αρχιμάστορας και αρχηγός αντίστοιχου συνεργείου, ενώ μπορούσε να είναι ένας απλός νιόβγαλτος χτίστης που θα συμμετείχε στην κατασκευή μαζί με άλλους ομότεχνους συγχωριανούς του. Συνεπώς, δεν μπορεί να είναι αυτός ο αρχιτέκτων ποιητής της γέφυρας, ούτε και οι μικρότεροι αδελφοί του **Αλέξης** και **Σπύρος** που το 1893 ήσαν μόλις **15** και **13** ετών αντίστοιχα.

Αντίθετα, αν η γέφυρα χτίστηκε το 1903, πράγμα που δεν επαληθεύεται από την παρούσα ανάλυση, αυτός ο μάστρο-Γιάννης Τσίπας θα ήταν τότε **31** ετών και οριακά θα μπορούσε να είναι γεφυροποιός πρωτομάστορας. Άλλωστε, βεβαιωμένα το επόμενο έτος 1904 έφτιαξε τη «γέφυρα Τσοντήλας» (τώρα Δίκορφο) στο Ζαγόρι, όπως η επ' αυτής σχετική πλάκα/ επιγραφή μαρτυρεί με την αναγραφή του ονόματός του, ενώ το 1910 μετανάστευσε στις ΗΠΑ, [ιδέ σημ. **19**]. Και σ' αυτήν την περίπτωση, η ολοφάνερη διαφορά στη μορφολογία των αψίδων των δυο γεφυρών αποκλείει να είναι αυτός ο πρωτομάστορας που έφτιαξε τη «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης». Στη «γέφυρα Τσοντήλα», το κύριο τόξο και το βοηθητικό στεφάνι είναι πλήρη, [όρα αποτύπωση στο βιβλίο "Τα πετρογιόφυρα της Ηπείρου", Ιωάννινα 2012/3, σελ. 70-71, έκδοση ΥΝΜΤΕ Ηπείρου ¦ ιδέ **Εικ. 102Α** στη σελ. 362 του βιβλίου της σημ. **19**], ενώ στη «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης» το βοηθητικό στεφάνι αρχίζει από το 1/2 του ύψους και πάνω, όπως ήδη προέγραψα, ωσάν ο γεφυροποιός μάστρο-Γιάννης Τσίπας να άλλαξε, μέσα σε ένα έτος, τη δομική και στατική αντίληψή του για τα τόξα. Αυτό είναι απίθανο να συμβεί, γιατί η επανάληψη της εφαρ-

μογής γνωστών στον πρωτομάστορα εμπειρικών τεχνικών ήταν συνήθεια και κανόνας. Η όποια αλλαγή, ως προϊόν νέας εμπειρίας, απαιτούσε πολύ χρόνο για να προσκτηθεί απ' αυτόν. Συνεπώς, κάποιος άλλος γεφυροποιός έστησε την υπό μελέτη γέφυρα και όχι ο μάστρο-Γιάννης Τσίπας που έφτιαχνε πλήρη τα τόξα, κύριο και βοηθητικό. Εις επίμετρο, σημειώνω ότι, καθώς αποκαλύπτει η «γέφυρα Τσοντήλα», ο μάστρο-Γιάννης Τσίπας σήμαινε τα έργα του με επιγραφικές πλάκες. Παρόμοια πλάκα με το όνομά του δεν εντοιχίστηκε στη «γέφυρα Μπούσης», όπως θα αναμενόταν, αρνητικό σημάδι για την απόδοση σ' αυτόν της κατασκευής της.

Μέχρι τώρα, δεν γνωστοποιήθηκε κάποια άλλη πηγή ή γραπτό στοιχείο σχετικά με το ποιός μπορεί να ήταν ο εργολάβος τέκτονας της παρούσας γέφυρας. Θυμίζω ότι ο θεσμός της ετήσιας υποχρεωτικής αγγαρείας στην οδοποιία και τα δημόσια έργα είχε καταργηθεί στο οθωμανικό Κράτος από το **1876** και αυτά εκτελούνταν πλέον με **εργολαβίες** βάσει εγγυημένων μειοδοτικών προσφορών. Και αν ο εργολάβος ήταν ευκατάστατος, εγγύηση αποτελούσε η προσωπική του περιουσία, ενώ, αν ήταν ένας απλός τέκτονας, έπρεπε να τον εγγυηθεί στις Αρχές κάποιος τρίτος, εχούμενος ή τραπεζίτης, όπως ακριβώς συνέβη το 1869/70 στη «γέφυρα Κόνιτσας» στον Αώο με τον τραπεζίτη Ι. Λούλη.

Για την προκείμενη γέφυρα, βάσιμα θεωρώ ότι είναι εργολαβία του τέκτονα **Φώτη** από τη Βράνιστα, άποψη που εσχάτως έμμεσα ψελλίζουν και άλλοι[22], για τους εξής λόγους:

α) Το 1893 αυτός είχε ηλικία περί τα 40 χρόνια, ικανή να είναι άξιος και αποδεκτός πρωτομάστορας. Μάλιστα, ομολογείται ότι «*ήταν ο καλύτερος πελεκάνος και τεχνίτης εδώ* (στη Βράνιστα)», [όρα σημ. **22**, άρθρο του Σπ. Μαντά].

β) Τόσο η γενέτειρά του Βράνιστα (τώρα Τράπεζα), όσο και η εγγύτατη Κορτίνιστα (τώρα Νικάνορας) όπου πρωτοπαντρεύτηκε και διέμενε εκείνη την περίοδο, βρίσκονται πολύ κοντά στα τρία γεφύρια που του αποδίδονται, ήτοι τη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη», τη «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης» και τη «γέφυρα στους Κουκλιούς» της Μόλιστας, [όρα αντίστοιχα άρθρα **27**, **28**, **22**].

γ) Η ίδια η αψίδα της γέφυρας διαλαλεί τον ποιητή της. Το βοηθητικό της στεφάνι αναπτύσσεται μόνο στο κορυφαίο τμήμα του τόξου, καλύπτει σχεδόν το 50% του ύψους και δεν κατέρχεται προς τις ισόγειες γενέσεις του κύριου τόξου. Αυτή η ιδιομορφία υποκρύπτει και τον πρωτομάστορα που την έστησε, όπως γράφω πιο πάνω. Η ίδια ακριβώς ειδική κατασκευή εφαρμόστηκε και στο τόξο της άλλης γέφυρας του χωριού, της «γέφυρας Πεκλαρίου Καραγιάννη», εγγύς στο χωριό, η οποία βεβαιωμένα έγινε μετά 10 έτη, ήτοι το 1903, όπως γράφει η εκεί πλάκα, από τον τέκτονα Φώτη Βράνιστα, που τότε είχε ηλικία περί τα 50 έτη. Λογικό είναι το ίδιο πρόσωπο να έφτιαξε τις δυο αυτές ιδιόμορφες γέφυρες, αφού τα δυο γεφύρια βρίσκονται στο ίδιο χωριό και στο αυτό ρέμα, έχουν παρόμοιες διαστάσεις, ενώ χρονικά χτίζονται με διαφορά 10 έτη, που είναι λογική για να εμπλέ-

κονται τα ίδια πρόσωπα στην ανέγερσή τους.

δ) Τον άριστο λιθοξόο τέκτονα Φώτη Βράνιστα, φτωχό από άποψη περιουσίας, πρέπει να τον εγγυήθηκε ως ικανότατο εργολάβο στις Αρχές κάποιος ευκατάστατος. Βάσιμο και λογικό φαίνεται, λόγω των πολλών και πλησιόχρονων συγκυριών που αναφέρονται στη συνέχεια, πως αυτό το έπραξε ο πλούσιος Βασ. Δ. Καραγιάννης, παρόλο που τούτο δεν πιστοποιείται σε έγγραφα τεκμήρια της εποχής του. Εκείνη την περίοδο, αυτός είχε έλθει για ένα μικρό διάστημα από τη Ρουμανία στο Πεκλάρι προκειμένου να επισκεφθεί την οικογένειά του, αφήνοντας στην επιχείρηση στο Βουκουρέστι τους μικρότερους αδελφούς του· τον Γιώργο, τον μετέπειτα ευεργέτη, και τον Παναγιώτη. Έτυχε, όμως, να μπλέξει στην περιπέτεια της ληστρικής ομηρίας και «*κατέβαλεν*» υπέρογκα λύτρα, όπως αναγράφεται στο διαληφθέν απόσπασμα της εφημερίδας, [όρα πιο πάνω]. Δεν χρηματοδότησε το έργο, καθώς, ως ευρισκόμενο στην εσχατιά της έκτασης του χωριού, ήταν ελάχιστα αναγκαίο στους συγχωριανούς του, από τους οποίους ο ίδιος δεν μνημονεύεται επί ευεργεσία, σε αντίθεση με τον αδελφό του Γιώργο. Από τους Πεκλαρίτες, μόνον τους Κιτσιαίους που κατείχαν το «*περιβόλιον Μπούσον*» θα εξυπηρετούσε. Ούτε και μπορούσε τότε να γίνει χορηγός, γιατί είχε ήδη καταβάλλει πολλές χιλιάδες λίρες, «*πλέον των 2.500 λιρών*», ως λύτρα στους ληστές. Έκανε, όμως, το κατά δύναμη· εγγυήθηκε τον κοντοχωριανό του τέκτονα Φώτη από τη Βράνιστα, και επειδή ήταν επιδέξιος τεχνίτης, και διότι οι Καραγιανναίοι είχαν συγγένεια μαζί του. Η πρώτη γυναίκα του τέκτονα Φώτη καταγόταν από την Κορτίνιστα (τώρα Νικάνορας) και ήταν συγγενής με τους Καραγιανναίους, [για τη συγγένεια, όρα άρθρο του Σπ. Μαντά στη σημ. **22**]. Άλλωστε, το ποσό της εγγύησης, συνήθως 10% ή άλλο ποσοστό επί των 1.500 λιρών της αξίας του έργου, ήταν μικρό για τα μέτρα του Βασ. Δ. Καραγιάννη, ακόμη και μετά τη δεινή κατάστασή του εκ της καταβολής των λύτρων. Έμμεσα, λοιπόν, λόγω εγγύησης και μόνον, οι Καραγιανναίοι διασυνδέθηκαν με την υπό κρίση γέφυρα. Μετέπειτα, εξ αυτού του λόγου και άλλων επιρροών που αναφέρω πιο κάτω, και τούτη η γέφυρα αποδόθηκε από τους Πεκλαρίτες, τιμής ένεκεν, στον ευεργέτη του χωριού Γιώργο Δ. Καραγιάννη, αδελφό του ως άνω εγγυητή Βασ. Δ. Καραγιάννη.

ε) Η επιτυχής εκτέλεση της γέφυρας από τον τέκτονα Φώτη στάθηκε αρκετή, 10 χρόνια μετά, ήτοι το 1903, ο έτερος αδελφός και ευεργέτης Γιώργος Δ. Καραγιάννης να του εμπιστευτεί, άνευ ετέρου, αμέσως μετά την επιστροφή του από τη Ρουμανία, την κατασκευή της άλλης γέφυρας, κοντά στο χωριό, τη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη», που χτίστηκε με δική του χρηματοδότηση. Και σε τούτη τη γέφυρα ο τέκτων Φώτης έφτιαξε το αυτό ιδιότροπο βοηθητικό στεφάνι, όμοιο με εκείνο της «γέφυρας Πεκλαρίου Μπούσης». Παρεμφερή στοιχεία, τεχνικά, χρονικά και

διηγηματικά, έχει και η «γέφυρα στους Κουκλιούς» της Μόλιστας, την οποία επίσης και κατά πάσα πιθανότητα έφτιαξε μεταξύ 1893 και 1903, [όρα άρθρο **22**].

στ) Πολλά εργατικά χέρια απαιτούσε το έργο για να τελειώσει μέσα σε μια θερινή περίοδο. Ίσως και χτίστες από την Πυρσόγιαννη, το μεγάλο και ονομαστό αυτό μαστοροχώρι, να εργάστηκαν στο έργο, και σ' αυτό το γεγονός θα αναφέρονται οι δημοσιοποιηθείσες ενθυμήσεις, όλες ατεκμηρίωτες. Τούτο δεν σημαίνει ποσώς ότι και ο πρωτομάστορας εργολάβος ήταν από την Πυρσόγιαννη, όπως λαθεμένα γράφτηκε, [περί αυτών όρα πιο πάνω αποσπάσματα σημ. **19**, **20**, **21**].

Όσον αφορά τον ευεργέτη του Πεκλαρίου Γ.Δ. Καραγιάννη, αυτός είχε τότε, όταν κτίστηκε η γέφυρα, ηλικία (1893 - 1844) = **49** έτη, η οποία θεωρείται επαρκής για τον πλουτισμό του στη Ρουμανία και τη χρηματοδότηση της γέφυρας. Παρόλα αυτά, πρέπει να ερευνηθεί και να επιβεβαιωθεί αν ο Γ.Δ. Καραγιάννης είχε αρχίσει τις ευεργεσίες του κατά το 1893, [ιδέ σημ. **23**]. Και τούτο, γιατί η χορηγία του δεν αναφέρεται στην προειρημένη δημοσίευση του 1894. Δεν φαίνεται λογικό, μια εφημερίδα, με αποκλειστική θεματική την Ήπειρο, να γνωρίζει το νεότευκτο και τη θέση της γέφυρας, καθώς και το ακριβές ποσό της δαπάνης, και να αγνοεί τον Ηπειρώτη διαθέτη ενός τόσο μεγάλου ποσού, ενώ μνημονεύει, για άλλο λόγο (για καταβολή λύτρων σε ληστές), αρκετούς επώνυμους, πλούσιους και ομήλικους συγχωριανούς του, μεταξύ των οποίων και τον πρωτότοκο αδελφό του ευεργέτη, τον «*Βασ. Καραϊωάννη*». Κανονικά, έπρεπε επαινετικά αυτόν τον **ευεργέτη** να προβάλλει, πρώτον και καλύτερο, ως πρότυπο προς μίμηση. Δεν το πράττει, όμως. Ούτε καν αναφέρει το όνομά του, γεγονός που υποδηλώνει ότι άλλος θα είναι ο χρηματοδότης της γέφυρας.

Να είναι, άραγε, αυτό απλή παράλειψη της εφημερίδας; Η απάντηση είναι **όχι**, διότι, από μια προσεκτικότερη ανάγνωση του κειμένου, φαίνεται ότι ο άγνωστος γραφέας του με τα αρχικά Κ.Π., σε πλήρη αντίθεση με τα ελάχιστα και γενικά που γράφει για την κωμόπολη Κόνιτσα και τα υπόλοιπα χωριά, γνώριζε πολλές λεπτομέρειες για το Πεκλάρι, στο οποίο αφιερώνει το 1/3 του άρθρου, [π.χ. τοπωνυμίες και γέφυρα, διττή καταστροφή του χωριού από ληστές, σχολείο, ποσά δαπανών, ονομαστικώς επιφανείς ομογενείς στο Βουκουρέστι, απαγωγές πλούσιων χωριανών με ονόματα και λύτρα, ακόμη και ότι η «Μπούση» ανήκε στους εκ Πεκλαρίου Κιτσιαίους, κ.α.], τόσες που γεννούν απορία από που τις πληροφορήθηκε, και μάλιστα ειδικώς για τούτο το χωριό. Όλα δείχνουν ότι μάλλον είχε κάποιον πληροφοριοδότη από την επαρχία Κόνιτσας, γνώστη των πραγμάτων, άλλως δεν θα ήξερε τόσες λεπτομέρειες. Εν τούτοις, τον Γ.Δ. Καραγιάννη δεν τον μνημονεύει ως χορηγό της γέφυρας, ούτε καν ως ευεργέτη του χωριού, με ότι αυτό σημαίνει. Αποκλείω την περίπτωση προσωπικής αντιπάθειας, διότι ο Γ.Δ. Καραγιάννης το 1893 διέμενε ακόμη στη Ρουμανία, οπότε δεν είχε άμεση φυσική επαφή με τον άγνωστο πληροφοριοδότη.

Μήπως πάλι, πολύ αργότερα από το 1893, [μετά το 1900, όπως πολλοί συγχωριανοί και ξένοι έγραψαν[23], όταν μόνιμα πλέον εγκαταστάθηκε στο χωριό του], ξεκίνησε ο Γ.Δ. Καραγιάννης τις

αγαθοεργίες στο Πεκλάρι; Η απάντηση είναι **ναι**, αρχίζοντας βεβαιωμένα το 1903 από τη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη», που κείται εγγύτατα στο χωριό, φέρει χρονολογημένη και επώνυμη πλάκα και ήταν άκρως απαραίτητη στους συγχωριανούς του. Θα ήταν παράδοξο, επιθυμώντας να διευκολύνει τους συγχωριανούς του, να έφτιαχνε πρώτα τη γέφυρα στη μακρινή θέση «Μπούση», που δεν τους ήταν και αναγκαία. Μόνον τους Κιτσιαίους, που κατείχαν το «*περιβόλιον Μπούσον*», θα εξυπηρετούσε αυτό. Πολύ δε περισσότερο, δεν θα έφτιαχνε την «ξυλογέφυρα Τοπόλιτσας» στη θέση «Γέφυρες», που δεν ανήκε καν στο χωριό του. Ούτε και μπορούσε από το μακρινό Βουκουρέστι, όπου ζούσε μόνιμα το 1893, να ελέγχει τις δαπάνες ανέγερσης της «γέφυρας Μπούσης», αν αυτός ήταν ο χρηματοδότης. Θα ήταν παρακινδυνευμένο και μη συνετό να εμπιστεύθηκε την εδώ διαχείριση του τεράστιου ποσού των 1.500 λιρών σε τρίτους συγχωριανούς, και μάλιστα μετρητοίς και εξ ολοκλήρου, αφού έπρεπε να αναλωθεί μέσα σε μια και μόνο θερινή περίοδο κατά την οποία θα φτιαχνόταν η τοξωτή γέφυρα. Τα παραπάνω, συσχετιζόμενα με την τεράστια οικονομική αφαίμαξη των Καραγιανναίων, από το πάθημα του πρωτότοκου αδελφού Βασ. Καραγιάννη με την ομηρία και το ιλιγγιώδες ποσό που κατέβαλε ως λύτρα στους ληστές την περίοδο εκείνη, αποκλείουν το ενδεχόμενο να ήταν χρηματοδότης της «γέφυρας Μπούσης» ο Γ.Δ. Καραγιάννης. Προσθέτω ότι ένα τόσο σπουδαίο και πολυδάπανο έργο, αξίας 1.500 λιρών, αν ήταν αγαθοέργημα του Γ.Δ. Καραγιάννη μετά το 1900, οπωσδήποτε θα καταγραφόταν σε κάποιο ηπειρωτικό έντυπο της τότε εποχής, γιατί διασώθηκαν γραφές για δικές του δωρεές ακόμη και για ποσά 100 λιρών, [ιδέ ***Συμπέρασμα*** στη σημ. **23**].

Τότε, ποιός άλλος μπορεί να είναι ο χρηματοδότης, κατά το 1893, της «γέφυρας Πεκλαρίου Μπούσης»; Παρά πάσα προσδοκία και κατεστημένη δοξασία, η γέφυρα έγινε, με χρηματοδότηση και επιβαλλόμενες ιδιωτικές δωρεές, από την τότε τούρκικη Διοίκηση[24], ως δημόσιο έργο, επειδή η θέση της ήταν πολύ κοντινή στην πόλη της Κόνιτσας και είχε **υπερτοπική** σημασία, καθώς απ' αυτήν περνούσε η κύρια οδός, άλλως «*μέγας δρόμος*», προς τα μακρινά και δύσβατα Μαστοροχώρια, με το πρόσχημα να διευκολυνθούν οι κάτοικοι και οι μεταφορές, πράγμα που δεν είχε πράξει επί αιώνες. Αυτό έμμεσα αποκαλύπτεται από το ύφος[25] του σχετικού αποσπάσματος της προειρημένης εφημερίδας. Η γενική και απρόσωπη διατύπωση «***εδαπανήθησαν πλέον των 1.500 λιρών***» σε έντυπα και εφημερίδες, τότε και τώρα, παραπέμπει πάντα σε σκοπίμως υπερτιμημένες δαπάνες του Δημοσίου, πόσο μάλλον που αυτό ήταν τότε το φαύλο και διεφθαρμένο τούρκικο Κράτος. Σε αντίθεση, οι άλλες δαπάνες (π.χ. σχολείο, λύτρα) ρητώς κατονομάζονται στο κείμενο ότι έγιναν από το χωριό και τους ιδιώτες. Σε μια εποχή που ο πατριωτισμός βρισκόταν στην κορύφωσή του στους εν Αθήναις Ηπειρώτες, ορθώς δεν έγραψε η εφημερίδα ότι είναι έργο της τούρκικης Διοίκησης, ενώ, αν ήταν αγαθοέργημα Ελλήνων, εν προκειμένω του Γ.Δ. Καραγιάννη, οπωσδήποτε θα το έγραφε και επαινετικά μάλιστα. Κοντά στο νου ότι ελάχιστα μετά (αρχές του 1897) έγινε ο ελληνοτουρκικός πόλεμος και λίγα χρόνια μετέ-

πειτα (τον Φεβρουάριο του 1913) η απελευθέρωση από τους Τούρκους.

Φαίνεται πως η γέφυρα ήταν ενταγμένη στον σχεδιασμό της οθωμανικής Διοίκησης να μη κωλύεται η στρατιωτική πρόσβαση, με οποιεσδήποτε καιρικές συνθήκες, προς τα πολλά και απόμακρα Μαστοροχώρια, που θα ήσαν ύποπτα στις τούρκικες Αρχές και έπρεπε να ελέγχονται, εν όψει της διαφαινόμενης τότε σύρραξης (έγινε αρχές του 1897) με την Ελλάδα. Για παρόμοιους γενικότερους λόγους, πλην κρυφούς, λίγα χρόνια πιο πριν είχε χτιστεί και επανδρωθεί ο κοντινός στη γέφυρα «*τούρκικος στρατώνας*» της Κόνιτσας (μάλλον την περίοδο 1884/9) και είχε γίνει η «γέφυρα Μπουραζανίου» (περί το 1886/9) για την αμαξιτή προσπέλαση προς την πόλη. Το ίδιο ισχύει και για τα πολλά στρατιωτικά φυλάκια (καρακόλια, ταμπόρια) κατά μήκος των οδών, για τα οποία επισήμως λεγόταν ότι απέβλεπαν στην πάταξη της ληστοκρατίας, από την οποία πράγματι υπέφερε ο τόπος. Είναι ιστορικά βεβαιωμένο ότι η οθωμανική Διοίκηση, τις τελευταίες δεκαετίες πριν την απελευθέρωση του 1913, είχε εντείνει τους στρατιωτικούς ελέγχους και τη βιαιότητά της σε όλες τις περιοχές πέρα από τα σύνορα της Παλιάς Ελλάδας, όπου κατοικούσαν ελληνόφωνοι πληθυσμοί.

Για διαφορετικούς δικούς τους λόγους, θα άσκησαν την επιρροή τους στις Αρχές και οι γνωστοί στην επαρχία κεφαλάδες, κραταιοί τότε, Κιτσιαίοι εκ Πεκλαρίου. Αυτοί κατείχαν το «*περιβόλιον Μπούσον*», με πολλές δεκάδες στρέμματα[26] και υποστατικά, και είχαν συμφέρον να γίνει εκεί η γέφυρα, που θα τους διευκόλυνε στην επικοινωνία τους με την πόλη της Κόνιτσας. Πολύ αργότερα, μετά την παλιννόστηση του ευεργέτη Γ.Δ. Καραγιάννη, αυτός συμπεθέρεψε με έναν κλάδο των Κιτσιαίων, παίρνοντας σώγαμπρο τον Γιώργο Κίτσιο του Ανδρέα, που παντρεύτηκε τη θετή του κόρη Δημητρούλα/Τούλα, [ήταν εγγονή του αδελφού του Βασίλη, από τον γάμο της κόρης του Σταυρινής με τον Νικόλαο Καραγιάννη]. Εν τέλει, από τη μακροχρόνια ανάμιξη και ώσμωση των ονομάτων «Καραγιανναίοι», «Κιτσιαίοι», «Μπούση», προήλθε μια σύγχυση, που στάθηκε ικανή να δημιουργήσει στους Πεκλαρίτες την εντύπωση/ πεποίθηση ότι και τη «γέφυρα Μπούσης» τη χρηματοδότησε ο Γ.Δ. Καραγιάννης, δικαίως βέβαια, αφού τόσες άλλες αγαθοεργίες έκανε μετέπειτα στο χωριό τους.

Απότοκη της πεποίθησης αυτής είναι η οσημέραι λεγόμενη ονομασία «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης Καραγιάννη», ήτοι η προσκόλληση του ονόματος «Καραγιάννη» στην αρχική ονομασία «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης», που έγινε κατ' αναλογία προς την άλλη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη» κοντά στο χωριό, αφού και οι δυο έχουν το ίδιο πρόταγμα, το «γέφυρα Πεκλαρίου...». Η τελευταία κτίστηκε όντως από τον ευεργέτη Γ.Δ. Καραγιάννη, καθώς μας πληροφορεί η εκεί επιγραφική πλάκα. Ακόμη και τώρα διαπιστώνεται στις γραφές, στη βιβλιογραφία, σε φωτογραφίες και στο διαδίκτυο, [π.χ. www.konitsa.gr και www.petrinagefiria. com], αυτό το μπέρδεμα, το οποίο εμφανίστηκε αμέσως μετά το θάνατο του ευεργέτη το 1933, [όρα σημ. **16**]. Με τη συνήθη ατελή ονομασία «γέφυρα Καραγιάννη», άλλοι εννοούν την πρώτη και άλλοι τη δεύτερη εξ

αυτών. Το μπέρδεμά τους, τουλάχιστον ονομαστικά, είναι πασιφανές. Σ' αυτό συνέβαλε και η ηθελημένη δοξασία των Πεκλαριτών, ότι άπαντα τα κοινωφελή έργα της τότε εποχής στο χωριό τους ήσαν χορηγίες του Γ.Δ. Καραγιάννη, τα μάλα δικαιολογημένη, αφού πολλά τους ωφέλησε με τα αγαθοεργήματά του, και έτσι τιμούσαν το πρόσωπό του.

Τούτη δω η άποψη δεν αντίκειται σε κανένα γνωστό στοιχείο, πλην της απατηλής δοξασίας των Πεκλαριτών ότι είναι χορηγία του Γ.Δ. Καραγιάννη, και αιτιολογεί πλήρως την αποσιώπηση από την ελληνική εφημερίδα της Αθήνας της πηγής χρηματοδότησης, δηλ. του οθωμανικού Κράτους. Η αποσιώπηση αυτή έγινε, λόγω συγκυρίας ιστορικών γεγονότων, για καθαρά εθνικούς λόγους, όπως προέγραψα.

Είναι βέβαιο ότι ο ευεργέτης Γ.Δ. Καραγιάννης (1844-1933) χρηματοδοτούσε κατά το έτος **1903** την κατασκευή της «γέφυρας Πεκλαρίου Καραγιάννη», που κείται εγγύτατα στο χωριό του, έχει παραπλήσιες διαστάσεις με αυτές της «γέφυρας Πεκλαρίου Μπούσης», και άρα θα στοίχισε και αυτή περί τις 1.500 λίρες, ίσως και παραπάνω, περί τις 2.000 λίρες, λόγω του ετεροχρονισμού της κατά 10 έτη. Θεωρώ μη σώφρονα πράξη, ο Γ.Δ. Καραγιάννης, [που πλούτισε στο Βουκουρέστι και τότε μόλις είχε παλιννοστήσει στο Πεκλάρι, όπου έζησε άλλα 30 συναπτά έτη, φτιάχνοντας δικό του πολυώροφο αρχοντικό και κάνοντας διαδοχικές αγαθοεργίες στο χωριό του], να χρηματοδότησε ταυτόχρονα, την ίδια χρονιά, δυο πολυδάπανα γεφύρια, όσα χρήματα και αν είχε αποχτήσει. Θα ξόδευε, σχεδόν άμεσα με την άφιξή του και εντός μιας μόνο θερινής περιόδου, περί τις 3.500 λίρες, ποσό ασύλληπτα μεγάλο για την εποχή του. Ένας εχέφρων και επιχειρηματικά έμπειρος άνθρωπος, όπως ο Γ.Δ. Καραγιάννης, οπωσδήποτε θα λάμβανε πρόνοια για διασπορά των κινδύνων και των δαπανών στον μέλλοντα χρόνο, όπερ αποκλείει τέτοιες σωρευτικές αποκοτιές. Τα στοιχεία είναι λογικώς ασυμβίβαστα μεταξύ τους. Κάτι διαφορετικό συμβαίνει. Και αυτό δεν είναι άλλο από το γεγονός ότι η «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης» δεν χτίστηκε το 1903, αλλά κάποια προγενέστερη χρονιά, εν προκειμένω το 1893, αφού ήταν «*νεότευκτος*» τότε, και από άλλον χρηματοδότη.

Προσθέτω πως ακόμη και αν υποτεθεί ότι η απόμακρη από το χωριό «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης» στήθηκε με χορηγία του Γ.Δ. Καραγιάννη το 1903 συγχρόνως με την κοντινή στο χωριό «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη», πράγμα που αποκλείουν τα εδώ στοιχεία, έπρεπε κανονικά και σ' αυτή να είχε τοποθετηθεί πλάκα/επιγραφή με **χρονολογία** και το όνομά του, παρόμοια με την εξαιρετικής σμίλευσης πλάκα στη δεύτερη εξ αυτών. Οι δύο πλάκες μαζί θα παραγγέλλονταν στο μαρμαρογλυφείο, [μάλλον στα Ιωάννινα], και θα είχαν παρεμφερή μορφή και γραφή, αφού ταυτόχρονα χτίζονταν οι δυο γέφυρες. Λογικά, λόγω του ταυτόχρονου και του ταυτοπρόσωπου, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί άλλος τύπος επιγραφής και διαφορετική ενέργεια. Και όμως, δεν φέρει καμία επιγραφική πλάκα, όπως προείπα πιο πάνω. Δεν υπάρχει πάνω της ούτε και κάποια διαμορφωμένη εσοχή/ κόγχη, ως πρόβλεψη για τοποθέτηση τέτοιας πλάκας, όπως έχει η άλλη γέφυρα κοντά στο χωριό,

πράγμα αναμενόμενο, αφού το έργο χρηματοδοτήθηκε από το τότε οθωμανικό Δημόσιο. Αυτό δείχνει ότι δεν υπήρχε ένας και μοναδικός ιδιώτης χορηγός, ο οποίος, ενδιαφερόμενος για την υστεροφημία του, θα προνοούσε να διαμορφωθεί κόγχη προς εντοιχισμό της πλάκας. Κάποιοι στο Πεκλάρι λέγουν πως μάλλον υπήρχε(;;) κάποτε παρακείμενη κτιστή στήλη με επιγραφή, στη δεξιά όχθη. Κανείς[27] όμως, μέχρι τώρα, δεν έγραψε κάτι σχετικό, ούτε και δημοσιεύτηκε κάποια φωτογραφία της. Αν όντως υπήρχε, κάποιος θα τη φωτογράφιζε, καθώς βρίσκεται σε απόσταση περιπάτου από την πόλη της Κόνιτσας, ή θα έγραφε γι' αυτήν πριν τον θάνατο του Γ.Δ. Καραγιάννη το 1933. Το πιθανότερο είναι να συγχέεται μνημονικά η στήλη ενός κτιστού εικονοστασίου, που όντως υπήρχε εκεί, με την εικόνα της υπαρκτής στήλης με την πλάκα στην άλλη, κοντινή στο χωριό, «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη», γιατί οι αναλογίες είναι καταφανέστατες. Η μη ύπαρξη εσοχής και επιγραφής είναι ισχυρή ένδειξη ότι από μια άλλη **απρόσωπη** πηγή (το Κράτος) χρηματοδοτήθηκε το έργο και κάποια άλλη πρωτύτερη χρονιά κατασκευάστηκε, εν προκειμένω το 1893 και όχι το 1903.

Η παραπάνω προβληματική περί του Γ.Δ. Καραγιάννη αναπτύσσεται εδώ όχι για να μειώσει την υστεροφημία και τη φιλανθρωπική αξία των ευεργεσιών αυτού του ευπατρίδη ανδρός προς τους συγχωριανούς του, αλλά για να προσδιοριστεί η ιστορική αλήθεια, όπως επιτάσσει η ερευνητική δεοντολογία, που είναι άτεγκτη και δεν χαρίζεται σε κανέναν.

Τέλος, διάφορες κατά καιρούς γραφές για πλήρη ανακαίνιση της γέφυρας την εποχή εκείνη πρέπει να διορθωθούν, αφού τότε δεν «*ανακαινίστηκε*» γιατί δεν υπήρχε καν, αλλά πρωτοχτίστηκε εκ θεμελίων, και ήταν ακόμη κατά το έτος 1894 **νεότευκτος** (= νεόκτιστη, νεόδμητη, νεωστί οικοδομηθείσα, καινούργια), όπως από το πιο πάνω απόσπασμα της εφημερίδας προκύπτει. Από αυτό καταφαίνεται ότι ο γραφέας του ήταν ευπαίδευτος, χειριζόταν άπταιστα την καθαρεύουσα και, ασφαλώς, τη σημασία της λέξης «*νεότευκτος*». Επίσης, θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως και οι αντίστοιχες γραφές που έχουν κατακλύσει τους θεματικά σχετικούς με γέφυρες ιστότοπους στο διαδίκτυο και είχαν ως βάση τις παραπάνω λανθασμένες χρονολογήσεις.

Η ελληνική Πολιτεία, το έτος **2006**, κήρυξε πολιτιστικό μνημείο τη γέφυρα, με επώνυμο «τίτλο κήρυξης» βάσει του [Φ.Ε.Κ. 461 Β΄/13-04-2006], μαζί με τη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη» και τη «γέφυρα στους Κουκλιούς» της Μόλιστας, εσφαλμένως επωνυμούμενη και «γέφυρα Κρυονερίου». Κάποια συντηρητική παρέμβαση στη γέφυρα έγινε το **1992** από την αρμόδια Υπηρεσία (ΥΝΜΤΕ Ηπείρου), η οποία, μολονότι έχει αποτυπώσει προ πολλών ετών το γεφύρι, δεν προχώρησε στον ακριβή σχεδιασμό του, όπως έπραξε με τα άλλα δυο. Επισημαίνω ότι πρέπει οι αρμόδιοι που χορήγησαν τον «τίτλο κήρυξης» να κάνουν σύντομα κάποια ενίσχυση του τόξου, περί την κορυφή, γιατί ήδη έχει αποκολληθεί το βοηθητικό στεφάνι από το κύριο τόξο και δημιουργήθηκε χάσμα, που πρέπει άμεσα να πληρωθεί με κατάλληλο κονίαμα για να μην καταρρεύσει.

Σημειώσεις:

14. Περ. "Κόνιτσα", τεύχ.159/2011, σελ. 297-300, άρθρο "Το φαράγγι της Κλεισούρας", του Κ.Γ. Κίτσιου εκ Πεκλαρίου, στο οποίο, χωρίς να προσκομίζει κανένα πρόσθετο πειστήριο, διορθώνει τις εξής παλιότερες δικές του γραφές: «... *Ίδιο γεφύρι* (με τη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη» που έγινε το 1903) *κατασκευάστηκε* ***την εποχή εκείνη*** *δαπάνες του ίδιου στη θέση Μπούσι ...*» και σε επόμενη σελίδα «*Τα ευεργετήματα του Γεωργίου Δ. Καραγιάννη της* ***10ετίας του 1910****, υδραγωγείο του χωριού, πέτρινες παραδοσιακές βρύσες, πέτρινες* ***γέφυρες*** *στις τοποθεσίες Αϊ-Νικόλα* (εγγύς στο χωριό) *και* ***Μπούσι****, και την εκκλησία του νεκροταφείου, αποτελούν αξιόλογα μνημεία της σύγχρονης τέχνης ...*», [ιδέ άρθρο "Το χωριό μου το Πεκλάρι", του Κ.Γ. Κίτσιου, στο περ. "Κόνιτσα", τεύχ. 74/ 1997, σελ. 139 και 141]. ¦ Προσωπικά, ευχαριστώ τον Κ.Γ. Κίτσιο, για τις ολοκληρωμένες πληροφορίες που μου έδωσε τηλεφωνικά, περί τα Χριστούγεννα του 2015, σχετικές με τη γενεαλογία και τις συγγένειες των Καραγιανναίων, τις οποίες ενσωμάτωσε στο λίαν πατριδολατρικό βιβλίο του "ΠΕΚΛΑΡΙ - Ιστορία και παράδοση", Αθήνα 2015, το οποίο και μου δώρισε. ¦ Ιδέ και σημ. **23**.

15. Όρα άρθρο "Ευεργέτες του χωριού μας", του εκ Πεκλαρίου Ηλία Δήμου (1911-2004), περ. "Κόνιτσα", τεύχ. 18 και 19/1981.

16. Λάθος γράφει ο Κ.Δ. Στεργιόπουλος «... ***Γεφύρι του Καραγιάννη****, στου γιφύρ' τ' Καραϊάνν', τοποθεσία* ***Κονίτσης****. ... », γιατί αυτό είναι χτισμένο εγγύτατα στο χωριό Πεκλάρι (τώρα Πηγή), στο οποίο και ανήκει, [ιδέ άρθρο "Τοπωνυμικόν της επαρχίας Κονίτσης", στα "Ηπειρωτικά Χρονικά", τόμος Θ'/**1934**, σελ. 229]. Ούτε και η θέση «Μπούση» ανήκε ποτέ στην Κόνιτσα, αν εννοεί με αυτήν τη γραφή τη «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούσης». ¦ Η σύγχυση περί του που υπάγεται η θέση «Μπούση», στο Πεκλάρι ή την Κόνιτσα, είναι έκτοτε καταφανής, συμπαρασύροντας και την εκεί γέφυρα. Ακόμη και η αρμόδια Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, στην πράξη κήρυξης ως μνημείου, την ονομάζει «*πέτρινο γεφύρι στη θέση "Μπούση" που βρίσκεται στην* ***Κόνιτσα*** *σε παραπόταμο του Αώου*». Προσθέτω ότι, όσο ζούσε ο ευεργέτης Γ.Δ. Καραγιάννης (πέθανε το **1933**), κανείς δεν έγραψε πως και η «γέφυρα Μπούσης» ήταν δική του χορηγία, όσο τουλάχιστον εγώ μπόρεσα να διακριβώσω. Όλες οι σχετικές γραφές που βρήκα είναι νεότερες, μετά το 1980.

17. Ιδέ άρθρο "Το Καντσιώτικο γεφύρι στο Σαραντάπορο - Διόρθωση χρονολόγησης", του Θωμά Β. Ζιώγα, στο περ. «Καντσιώτικα», τεύχ. 21/2014, σελ. 14-21.

18. Όπως στον Σπ. Μαντά, στο άρθρο του "Το Καντσιώτικο γεφύρι ή της Ζέρμας", του Σπ. Μαντά, στο περ. «Καντσιώτικα», τεύχ. 18/2012, σελ. 2 έως 4, όπου αναφέρεται πιθανή επισκευή το 1906.

19. Από τους Αργ. Πετρονώτη - Βασ. Παπαγεωργίου, στο βιβλίο τους "Μαστόροι Χτίστες από τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας", Ιωάννινα 2008, σελ. 360-361, § 173α για τη «γέφυρα Μπούσης» και § 173β για τη «γέφυρα Τσοντήλα». Σχετική και η §176α, σελ. 364-366.

20. Στο άρθρο "Μια αληθινή ιστορία – (ή πώς ο Δεσπότης συμμόρφωσε τον άτακτον)", περ. "Κόνιτσα", τεύχ. 51/1984, σελ. 30-34, του Πυρσογιαννίτη Πέτρου Ι. Φρόντζου (1903-1986), που έγραφε με το ψευδώνυμο Προκόπιος Πρόκος.

21. Στο άρθρο "Τσίπας, ο Πυρσογιαννίτης «αρχιτέκτων»", εφημερίδα "Ηπειρωτικά Νέα", φύλλο 108/1999, του Σπ. Μαντά.

22. Όπως ο Χαρίλ. Γκούτος που έγραψε στο βιβλίο "Οι οικισμοί της επαρχίας Κόνιτσας στο παρελθόν", Αθήνα 2015, σελ. 53, το εξής: «*το* ***1903*** *ο "τέκτων* ***Φώτης*** *Βράνιστας"* ***εργάσθηκε***

για την κατασκευή του γεφυριού της ***Μπούσης*** *Πεκλαρίου*». Μόνο που εκείνο το 1903 τέθηκε αντί του σωστού 1893, κατά την παρούσα ανάλυση. ¦ Στο ίδιο βιβλίο, σελ. 50, αναγράφεται ο Βασ. Δ. Καραγιάννης ως μάρτυρας σε δανεισμό συγχωριανού του το **1899**, που σημαίνει ότι ερχόταν από τη Ρουμανία κατά τακτά μικροδιαστήματα στο χωριό του, επισκεπτόμενος την οικογένειά του. ¦ Για τον τέκτονα Φώτη Βράνιστα και τη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη» που βεβαιωμένα έφτιαξε το 1903, όρα άρθρο του Σπ. Μαντά "Ψάχνοντας το Φώτη ... Βράνιστα", εφημ. "Ηπειρωτικά Νέα", 18η δημοσίευση, φύλλο 117/ 2000, στο οποίο αποκαλύπτεται ότι αυτός είναι ο **Φώτης Λώλος** από το χωριό Βράνιστα (τώρα Τράπεζα) και υπάρχουν πολλές πληροφορίες γι' αυτόν και την οικογένειά του.

23. Σπ. Μαντάς, στο άρθρο της σημ. **21** ¦ Χαρίλ. Γκούτος, στα άρθρα της σημ. **2**. ¦ Βαγγ. Βουρδούκας (1923-2008), εκ Πεκλαρίου, στο άρθρο "1880 – Το χωριό μου στην αρχοντιά", περ. "Κόνιτσα", τόμ. 1998, σελ. 117, όπου γράφει: «... ***1914*** *γύρισε ο μεγάλος ευεργέτης Γεώργιος Καραγιάννης....*» και παρακάτω «... ***1903*** *το πέτρινο γεφύρι στον Άη-Νικόλα* (δηλ. τη «γέφυρα Πεκλαρίου Καραγιάννη») *και το άλλο γεφύρι στο Μπούσι... Το* ***1906*** *έμεινε γέφυρα Καραγιάννη...*». ¦ Κ.Γ. Κίτσιος, στο τελευταίο άρθρο της σημ. **14**.

Συμπέρασμα: Κανείς μέχρι τώρα δεν έγραψε, στηριζόμενος σε έγγραφα πειστήρια της τότε εποχής, ότι ο Γ.Δ. Καραγιάννης έκανε αγαθοεργίες στο χωριό του και πριν την παλιννόστησή του περί το 1900. Όλες οι γνωστές ευεργεσίες του χρονολογούνται μετά την επιστροφή του από τη Ρουμανία, όπως και οι εξής: «4-3-**1912**: *Ο εκ Πεκλαρίου γνωστός ευεργέτης Γεώργιος Δ. Καραγιάννης εκληροδότησεν* ***100*** *χρυσάς λίρας Τουρκίας εις το Ιεροδιδασκαλείον Βελλάς*», ["Κονιτσιώτικα Χρονικά", του Αναστ. Ευθυμίου, περ. "Κόνιτσα", τεύχ. 30/1982, σελ. 59], γεγονός που μαρτυρεί ότι είχε αγαθές σχέσεις με τον τότε μητροπολίτη Βελλάς και Κονίτσης Σπυρίδωνα Βλάχο· και η ετέρα «25-9-**1913**: *Ο εκ Πεκλαρίου ευκατάστατος Γεώργιος Καραγιάννης μετέφερε δι' εξόδων του το νεκροταφείον του χωριού του εις εξοχικήν τοποθεσίαν*», ["Κονιτσιώτικα Χρονικά", του Αναστ. Ευθυμίου, περ. "Κόνιτσα", τεύχ. 47-48/1983, σελ. 102].

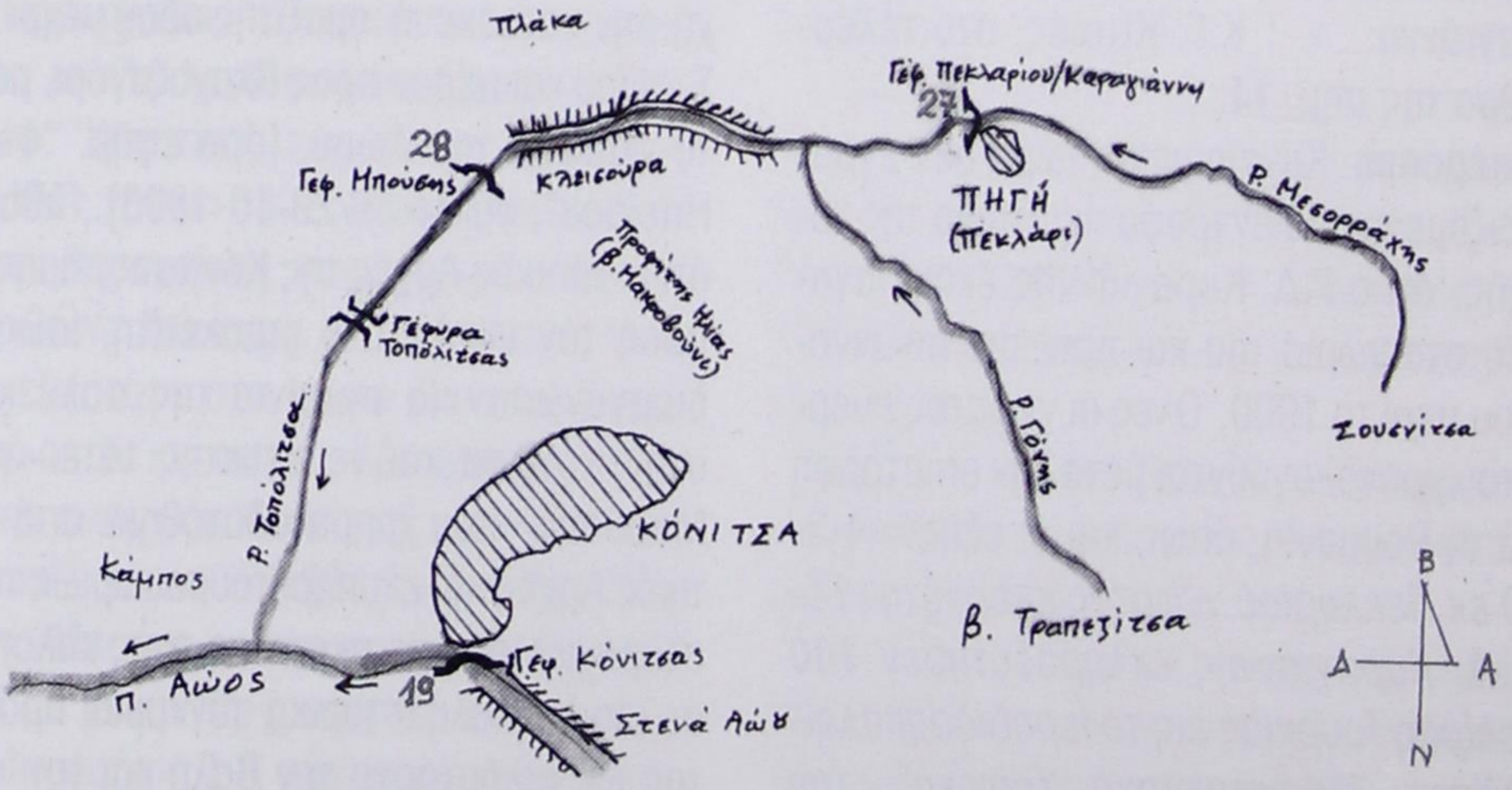
24. Τότε, το **1893**, Γεν. Διοικητής στο βιλαέτι Ιωαννίνων ήταν ο Αχμέτ Χιφζή πασάς (από Σεπτέμβριο 1889 έως Οκτώβριο 1897), ο πλέον μακροχρόνιος Βαλής στα Ιωάννινα. Για τα πολλά έργα του έχουμε την εξής επαινετική γραφή: «*... Από του Αλή πασά, ουδείς των Γεν. Διοικητών επελήφθη και επεράτωσε όσα ο Αχμέτ Χιβζή πασάς* ***δημόσια*** *έργα. Αμαξιταί οδοί και γέφυραι σιδηραί και δημόσια κτίρια ανηγέρθησαν καθ' άπαν το βιλαέτιον. ....*», [εφημ. "Φωνή της Ηπείρου", φύλλο 187/3-5-1896]. ¦ Ο Βαλής αυτός, περί τα μέσα Οκτωβρίου του 1893, όταν η «γέφυρα Μπούσης» μόλις είχε περατωθεί, βεβαιωμένα επισκέφτηκε και την Κόνιτσα στο πλαίσιο περιοδείας που τότε πραγματοποίησε στο βιλαέτι. Πρότεινε, μάλιστα, στους Κονιτσιώτες, έχοντας δήθεν γνωμοδότηση των μηχανικών του, το τεχνικώς ανέφικτο εκείνη την εποχή, την κατασκευή αμαξιτής οδού μέχρι τη μονή Στομίου και πέραν προς Βλαχοζαγόρι, μέσα από το φαράγγι του Αώου, [όρα εφημ. "Φωνή της Ηπείρου", φύλλο 59/29-10-1893]. Πιθανολογώ ότι οι τοπικές Αρχές της Κόνιτσας, τιμής ένεκεν προς τον υψηλότατο επισκέπτη, ίσως και να διοργάνωσαν τα εγκαίνια της πολύ κοντινής στην Κόνιτσα και νεότευκτης τότε «γέφυρας Μπούσης» που χρηματοδοτήθηκε από τις κρατικές Αρχές και εξυπηρετούσε κυρίως τους Μαστοροχωρίτες, με σκοπό να τους καλοπιάσουν, σε μια δύσκολη ιστορικά συγκυρία, προβάλλοντας ως φιλόστοργο τον Βαλή και την τούρκικη Διοίκηση(;;).

25. Και σε άλλα άρθρα η εφημερίδα "Φωνή της Ηπείρου" γράφει με το ίδιο γενικόλογο και απρόσωπο ύφος, όταν αναφέρεται σε πράξεις και δαπάνες της διεφθαρμένης οθωμανικής Διοίκησης. Η εφημερίδα αυτή εκδιδόταν στην Αθήνα από τον εκ Πωγωνίου Γεώργιο Γάγαρη, από το 1892 και εφεξής.

26. Έχτισαν μάλιστα στη «Μπούση» και δυο εξωκκλήσια, σύμφωνα με την εξής γραφή: «*Πρέπει να αναφερθούμε στην ευγενή προσφορά της οικογένειας Κιτσιαίων, που με δικές τους δαπάνες έκτισαν στη θέση Μπούσι την Παναγιά στο* ***Μέγα Δρόμο*** *και τον Αϊ-Νικόλα στα χειμαδιά του Μπούσι.*», [όρα Κ.Γ. Κίτσιο, στο τελευταίο άρθρο της σημ. **14**, σελ. 141].

27. Κατ' εξαίρεση, μόνον ο Κ.Γ. Κίτσιος, που γεννήθηκε μετά τον θάνατο του ευεργέτη παππού του Γ.Δ. Καραγιάννη, έγραψε εν έτει **2002**: «*... το παραδοσιακό λιθόκτιστο εικονοστάσι με την επιγραφή "ΓΕΦΥΡΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΜΠΟΥΣΙ" έχει παρασυρθεί και εξαφανισθεί από τη φθορά του χρόνου.*», [όρα βιβλίο του στο τέλος της σημ. **14**, έκδοση 2015, σελ. 88]. Η πληροφορία αυτή πρέπει να ιδωθεί με **επιφύλαξη**, τόσο για το υστερόχρονο και τη μοναδικότητά της, όσο και κυρίως επειδή ο Κ.Γ. Κίτσιος επαινετικώς γράφει για τον ευεργέτη πάππο του, όπως και έπρεπε. Το λεκτικό της επιγραφής που παραδίδει δεν ομοιάζει καθόλου με αυτό της «γέφυρας Πεκλαρίου Καραγιάνη» που κείται εγγύς στο χωριό. Κατά κανόνα, στις παλιές εντοιχισμένες επιγραφές γεφυρών, **πάντα** χαράσσεται η **χρονολογία** ανέγερσης, πολύ συχνά το όνομα του χορηγού, σπανίως το όνομα του πρωτομάστορα και ουδέποτε, ως αχρείαστη, η τοπωνυμία της θέσης. Εν προκειμένω, η απουσία της χρονολογίας και η γραφή της τοπωνυμίας δείχνουν ότι είτε πρόκειται περί εσφαλμένης ή δημιουργικής θύμησης, λόγω χρονικής απόστασης και απόδοση τιμής στον ευεργέτη πάππο του αντιστοίχως, είτε ότι η επιγραφή τοποθετήθηκε εκεί, εάν και αφ' όσον όντως υπήρχε, μετά τον θάνατο του Γ.Δ. Καραγιάννη το 1933, οπότε σ' αυτήν αποτυπώθηκε η απατηλή δοξασία των Πεκλαριτών ότι η γέφυρα φτιάχτηκε με δική του χορηγία.

Αθήνα, Απρίλης 2016
Θωμάς Β. Ζιώγας
Email: thovaziogas@gmail.com

(ΠΣ-8) Το ποτάμιο σύστημα της περιοχής Πηγής - Κόνιτσας. [Πηγή: Ιχνογράφηση Θωμά Β. Ζιώγα, 2016]. ".

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΜΟΛΙΣΤΑ ΕΩΣ ΤΟ 1940

Χαρίλαος Γ. Γκούτος

Α. Πληθυσμιακά: Όταν υπάρχουν δημογραφικές ιστορικές πληροφορίες για έναν τόπο, οι ειδικοί, χρησιμοποιώντας και συναφείς ιστορικές μαρτυρίες, συνάγουν χρήσιμα συμπεράσματα και για άλλα ζητήματα του παρελθόντος του τόπου τούτου.

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει την πληθυσμιακή εξέλιξη των τριών συνοικιών της Μόλιστας, συνολικά και χωριστά, στην περίοδο 1850-1940. Βασίζεται στην βιβλιογραφία που έχω σημειώσει στο βιβλίο μου «Οι οικισμοί της επαρχίας Κόνιτσας στο παρελθόν», 2015 σελ. 14, προσέτι δε, για τα έτη 1920, 1928, 1940, σε στατιστικούς πίνακες που αφορούν στην επαρχία Κόνιτσας και δημοσίευσε ο Η. Ανδρέου στην «Κόνιτσα», τχ 128/2006. Ως προς την περίοδο 1850-95, τα πληθυσμιακά μεγέθη εκάστης συνοικίας προσδιορίζονται βάσει των αντιστοίχων γνωστών μας συνολικών πληθυσμιακών μεγεθών της Μόλιστας και αναλογικώς προς τα γνωστά μας πληθυσμιακά μεγέθη που εκάστη συνοικία είχε στην περίοδο 1911-40.

Έτος	Συνολ.	Γανναδιό	Μεσαριά	Μποτσ.	Έτος	Συνολ.	Γανναδιό	Μεσαριά	Μποτσιφ.
1850	1050	393	371	285	1911	961	358	343	260
1874	1482	555	524	402	1920	595	230	204	162
1888	1850	693	665	501	1928	629	251	219	159
1895	1058	396	374	287	1940	691	242	288	158

Β. Κτήρια στο Γανναδιό. Σχετικά με την ηλικία των κτηρίων που συγκροτούν τον οικισμό του Γανναδιού, καταγράφω παρακάτω εκείνα στα οποία βρήκα να υπάρχουν εντοιχισμένες πέτρες αναγράφουσες το έτος ανέγερσης εκάστου, συνολικώς 38. Εξ αυτών οι οικίες προσδιορίζονται εδώ με τα ονόματα των ιδιοκτητών τους με τα οποία οι χωριανοί τα ονόμαζαν γύρω στο 1960. Εντός παρενθέσεων σημειώνω τους αύξοντες αριθμούς του καταλόγου των οικιών του χωριού, ο οποίος περιέχεται στο βιβλίο μου «Η επαρχία της Κόνιτσας και η Μόλιστα επί τουρκοκρατίας», 2003 σελ. 163-188.

1740	Παπαγιαννάδικο (9-13)	1864	κρήνη πλατείας	1880	Καρακίτσιου (4)
1840	Γκούτου / Τσιόγκα (59-60)	1870	ενοριακός ναός	1881	Φ. Ξάνθου (32)
1856 ή 1876	καμπαναριό	1876	Γ. Τζιμινάδη (28)	1881 ή 1889	Απ. Ξάνθου (32)
1859	εκκλησία Παναγίας	1878	Σπυριδώνειος Σχολή	1882	Αγγελικούλας (29)
1884	Αλέξη (5)	1901	Παπαζήκενας (6)	1924	Παπαχιστόδουλου (15)
1887	Χατζή (3)	1902	Απ. Ξάνθου (69)	1926	Ρίζου (37)
1888	Μανθά (14)	1903	Βρύση Μπιρατινό	1929	Αν. Τζιμινάδη (22)
1890	Γιούτσου (34)	1909	Ζ. Ξινού (27)	1930	Θύμιου (76)

1892 Π. Τζιμινάδη (21)
1893 Νάτσιου (68)
1897 Γεωργούλη (49)
1897 Απ. Μητσέκη (38)
1900 Γιούσιου (67)
1910 Ν. Ξάνθου (1)
1914 Χ. Βασιλείου (45)
1914 Μ. Παπαδημητρίου (35)
1914 Β. Παπαδημητρίου (82)
1915 Σιούλας (74)
1930 Λεωνίδα (79)
1931 μαγαζί Ντόκου
1933 Φαρμακείο
1935 Λιόγκα (57)

Γ. Κτήρια στην Μεσαριά. Το θέρος του 2012, συνοδευόμενος από τον φίλο χωριανό Νίκο Λέτσιο, αναζητήσαμε επιγραφές χαραγμένες σε εξωτερικούς τοίχους των κτηρίων της συνοικίας Μεσαριά και καταγράψαμε τις ακόλουθες 20 χρονολογίες που βρήκαμε:

1859 Γ. Νικά (Κολοβού)
1862 Θεοφ. Δόβα
1864 ενοριακός ναός
1872 Πανατζή
1874 Απ. Λέτσιου
1881 Σπ. Σερίφη
1883 Χαραλ. Λέτσιου
1892 Ευ. Παπαδημούλη
1893 μαγαζί Μακάριου
1896 Μιχ. Παπαϊωάννου
1904 Σπ. Χαρισιάδη
1912 Παναχαϊκού
1913 Χαρ. Παπαδημούλη
1913 Απ. Λέτσιου
1914 Νικά (αστυνομία)
1916 ναός Αγ. Δημητρίου
1918 Χαρίλ. Λέτσιου
1932 Κων. Σερίφη
1934 Βασ. Μακάριου
1936 σχολείο

Δ. Κτήρια στο Μποτσιφάρι (Μοναστήρι). Το θέρος του 2012 ο χωριανός εξάδελφός μου Ευάγγελος Β. Βέργος, που ενδιαφέρεται πολύ για το παρελθόν του χωριού του Μποτσιφάρι (Μοναστήρι), κατόπιν παράκλησής μου αναζήτησε επιγραφές χαραγμένες σε εξωτερικούς τοίχους των κτηρίων της συνοικίας και κατέγραψε τις ακόλουθες 25 χρονολογίες που βρήκε:

1842 Χρ. Ραμαντζά
1843 Βασεΐκο
1854 εξωκκλήσι Γιόγκου
1862 Δημ. Τζαλόπουλου
1870 Γ. Λασπονίκου
1872 Ι. Λασπονίκου
1874 Γ. Ζιώγα
1890 Χαραλ. Βέργου
1897 Κων. Γκουβέλη
1897 Βασ. Παπαδημητρίου
1902 αμιλικό
1910 Νικ. Μακάριου
1911 Ν.Χ. Ραμαντζά
1912 Μαγ. Κιάκου
1913 Γεραδάμου
1922 Ι. Τιμοθέου
1923 ενοριακός ναός
1925 Λαζ. Παναγιώτου
1927 Χαρ. Παπαγεωργίου
1930 σχολείο
1930 Ζ. Παπαχρηστίδη
1935 Γειτονέα
1937 Μιχ. Βέργου
1938 Ν. Κατσίκη
1938 Θ. Ξεφτέρη

Ε. Εξελίξεις στο Γανναδιό. Μετά την ερήμωση της Σιουπόστιανης (1669), οι λίγες οικογένειες που κατοικούσαν στο Γανναδιό αυξήθηκαν προοδευτικά. Οι δύο σωζόμενοι μεγάλοι πλάτανοί του φυτεύθηκαν ενωρίς τότε (βλ. στο βιβλίο μου «Η επαρχία ...», σελ. 81, 90, 91, 121, 122). Οι κάτοικοι υδρεύονταν από τρεις βρύσες που βρίσκονταν: στην γειτονιά Νατσέοι, στο Πειρατινό και κοντά στην θέση όπου το 1933 κτίσθηκε φαρμακείο. Μετέπειτα που τα νερά αυτά δεν επαρκούσαν πλέον, μεταφέρθηκε νερό αρχικά μεν από τον λάκκο της Λουπότσιανης, με τάφρο που έφθανε μέχρι την λίμνη και ακολούθως δια του λάκκου

που αρχίζει εκεί και έπειτα διχοτομεί τον οικισμό (το 1872 με το νερό αυτό ο Β. Γκούτος κινούσε υδρόμυλο στον χώρο όπου το 1900 κτίσθηκε το σπίτι του Γιούσιου), αργότερα δε από την τοποθεσία Γλυκό, με λαγούμι λιθόκτιστο και από το 1856 με μολυβδοσωλήνες, που τροφοδοτούσαν την βρύση της κεντρικής πλατείας.

Η αριθμητική αύξηση των αρχικών οικογενειών επήλθε κυρίως με επιγαμίες μεταξύ τους, οι οποίες συνετέλεσαν στην σύσταση πρόσθετων νοικοκυριών και στην οικοδόμηση πρόσθετων σπιτιών, συνήθως κοντά στα πατρογονικά, με συνέπεια να διαμορφωθούν γειτονιές κατά γένη (Ξινέων, Γκοντάδων, Τσανάδων κλπ.). Περί το 1870 τα γένη ήσαν 26, αλλά μετά από λίγα χρόνια τα δέκα από αυτά δεν υπήρχαν πλέον. Αναφέρω ακολούθως τις οικίες που κτίσθηκαν μέχρι το 1940 από απογόνους των οικογενειών που κατοικούσαν στο χωριό περί το 1830, σημειώνοντας και τους αντίστοιχους αύξοντες αριθμούς του προαναφερθέντος καταλόγου των οικιών του χωριού (ο πρώτος ή οι πρώτοι από τους αριθμούς αυτούς προσδιορίζουν την οικία ή τις οικίες που η οικογένεια ή το γένος είχε το 1830, οι δε επόμενοι αριθμοί προσδιορίζουν τις οικίες που κτίσθηκαν από απογόνους): Ξάνθος 1-3, έπειτα και 6,24, 32, 69, 78, 81. Παπαζήκος 7, έπειτα και 6,17, 31. Ζυγούρας 8, έπειτα και 16. Χατζής 9-13, έπειτα και 23. Παπαδημητρίου 13, έπειτα και 5,35, 79, 84. Αδάμος 24, έπειτα και 5,18. Τζιμινάδης 25, έπειτα και 4,5,21,22,28,31. Ξινός 28, έπειτα και 27,29,30,67. Τσανάδης 40, έπειτα και 41-44, 10 ίσως και 37-39. Γκούτος-Κοντούλης 58, έπειτα και 59-61. Γκουβέλης 62-66, έπειτα και 32, 46, 49, 58, 77. Τσέρτος 75, έπειτα και 74, 76.

Από χειρόγραφους καταλόγους των οικογενειών του χωριού που έχω στην κατοχή μου, προκύπτει ότι αυτές εξελίχθηκαν αριθμητικώς ως εξής: το 1870 ήσαν 67, το 1908 62, το 1915 68, το 1920 67, το 1929 59, το 1946 56.

Το 1965, εξετάζοντας τα 50 περίπου σπίτια του χωριού που ήσαν κατοικήσιμα, επεσήμανα τα εξής χαρακτηριστικά τους: 20 έχουν δομή σχήματος Γ, 27 έχουν σχήμα παραλληλόγραμμου, 40 έχουν αυλή και στεγασμένη αυλόθυρα, 18 έχουν δύο κύρια δωμάτια, 15 έχουν τρία κύρια δωμάτια, 13 έχουν 4-7 κύρια δωμάτια.

Επ' ευκαιρία, σημειώνω τα επώνυμα των ξένων που έγιναν εσώγαμβροι στο χωριό μέχρι το 1940, καθώς και τα έτη έλευσής τους και τις γενέτειρές τους: 1830 Γκαραμπόσδας, από Γκραμπόστα της Κολώνιας. 1850 Σιώρος-Γιούτσος, Κορτίνιστα. 1860 Ντόκος, Σούλι. 1881 Δάφλης-Τσέρτος, Κόνιτσα. 1888 Νικολαΐδης, Μποτσιφάρι. 1890 Μαρούτσος, Σούλι. 1900 Γιούσιος, Μποτσιφάρι. 1905 Σκούρας, Γκρισμπάνι. 1905 Κακαράντζας, βλάχος. 1908 Λιόγκας, Κόνιτσα. 1913 Τσιόγκας, Κουτσούφλιανη. 1915 Ρίζος, Ζέλιστα. 1914 Ξεφτέρης, Μποτσιφάρι. 1915 Μάλιος Ευθ. Καστάνιανη. 1918 Παπαδημούλης, Μεσαριά. 1920 Μάλιος Χ., Κορτίνιστα. 1925 Βελάς, Κάντσικο. 1928 Χήρας, Κορτίνιστα. 1933 Τσούμπανος, Κεράσοβο. 1935 Ραμαντζάς, Μποτσιφάρι. 1935 Μηρτσέκης Απ., Καστάνιανη. 1938 Δερμιτζάκης, Κρήτη. Πολύ περισσότερες ήσαν οι γυναίκες που ήλθαν από αλλού στο χωριό ως νύφες (οι πιο πολλές κατάγονταν από το Μποτσιφάρι).

Αφιέρωμα του περιοδικού στον όσιο Παΐσιο τον Αγιορείτη

Ο Ἅγιος Παΐσιος ὁ Ἁγιορείτης

Του πρωτοπρεσβύτερου ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΑΤΣΗ

1. Εἰσαγωγή

Ἡ ἐπίσημη ἁγιοκατάταξη τοῦ γέροντα Παΐσιου (Εζνεπίδη), πού ἔγινε στὶς 13 Ἰανουαρίου 2015, συγκίνησε ὅλους ὅσοι τὸν εἶχαν γνωρίσει καὶ εἶχαν ἐπικοινωνία μαζί του καὶ χαροποίησε ὅλους τοὺς συνειδητοὺς χριστιανούς, γιατὶ ἐπιβαιώθηκε ὅτι καὶ στὶς δύσκολες μέρες μας, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχουν ψυχὲς ἀφιερωμένες στὸ Θεό, οἱ ὁποῖες ἀναλίσκονται στὴν προσευχή, τὴν ἄσκηση, ἀλλὰ καὶ στὴν ἔμπρακτη ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφούς τους.

Ὁ ἅγιος Παΐσιος ἀπὸ τὴ νεότητά του ὑπῆρξε ἐνάρετος. Εἶχε πάντα τὴν "καλὴ ἀνησυχία", ὅπως ἔλεγε καὶ τὴν ὁποία ζητοῦσε καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ τὴν ἀποκτήσουν. Προσωπικὰ εἶχα γνωρίσει τὸν ἅγιο τὸ 1969, ὅταν ἀσκήτευε στὸν Ἅγιον Ὄρος, στὸ σταυρονικητιανὸ κελὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Τότε δὲν ἦταν πολὺ γνωστὸς στὸν κόσμο καὶ εἶχε λίγους ἐπισκέπτες. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἔχει ἔντονο καὶ ἀπερίσπαστο πνευματικὸ ἀγώνα. Τὰ ἱερὰ βιώματα ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦταν πολλά, ὅπως πολλὲς ἦταν καὶ οἱ ἐμφανίσεις ἱερῶν προσώπων. Γι' αὐτὰ βέβαια δὲν μιλοῦσε εὔκολα, γιατὶ ἀπέφευγε τὴ φήμη καὶ τὸ καλὸ ὄνομα. Συγχρόνως ἔγραφε καὶ πολλὰ γράμματα καὶ συμβούλευε τοὺς ἀδελφοὺς γιὰ διάφορα προσωπικά τους θέματα. Ἀργότερα ἀναγκάστηκε νὰ διακόψει τὴν ἀλληλογραφία, γιατὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν καθημερινῶν ἐπισκεπτῶν εἶχε αὐξηθεῖ καὶ δὲν ὑπῆρχε ὁ ἀναγκαῖος χρόνος.

2. Χρονολογικὸς πίνακας τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου Παϊσίου

Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ δοῦμε τοὺς σημαντικότερους σταθμοὺς τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου Παϊσίου:

1924: Στὶς 25 Ἰουλίου γεννιέται στὰ Φάρασα τῆς Καππαδοκίας ὁ γέροντας Παΐσιος, κατὰ κόσμον Ἀρσένιος Ἐζνεπίδης, ἀπὸ γονεῖς εὐλαβεῖς. Τὸν πατέρα του τὸν ἔλεγαν Πρόδρομο καὶ ἦταν πρόεδρος τῶν Φαράσων. Ἡ μητέρα του ὀνομαζόταν Εὐλογία, στὴν Κόνιτσα ὅμως τὴν ἀποκαλοῦσαν Εὐλαμπία. Ὁ Γέροντας ἦταν τὸ ὄγδοο ἀπὸ τὰ δέκα παιδιὰ τῆς οἰκογένεια. Στὶς

7 Αὐγούστου βαφτίζεται ἀπὸ τὸν ἱερέα τοῦ χωριοῦ ἅγιο Ἀρσένιο, ὁ ὁποῖος τοῦ δίνει τὸ ὄνομα του. Ἀμέσως μετὰ γίνεται ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν καὶ στὶς 14 Σεπτεμβρίου ἡ οἰκογένεια τοῦ Πρόδρομου Ἐζνεπίδη - ὅπως καὶ ἄλλες φαρασιώτικες οἰκογένειες - φτάνει στὸν Πειραιά. Ἀκολουθοῦν διάφορες ταλαιπωρίες, τοὺς μεταφέρουν στὴν Κέρκυρα, στὴν Ἠγουμενίτσα καὶ τὸ 1927 ἐγκαθίστανται μόνιμα στὴν Κόνιτσα. Στὶς 10 Νοεμβρίου του 1924 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Ἅγιος Ἀρσένιος καὶ ἐνταφιάζεται στὴν Κέρκυρα.

1945: Κατατάσσεται στὸ στρατὸ καὶ ὑπηρετεῖ «τὸν ἐπίγειο Βασιλέα» ὡς διαβιβαστὴς μέχρι τὸ Μάρτιο τοῦ 1950.

1953: Ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Κόνιτσα καὶ ἐγκαταβιώνει ὡς δόκιμος μοναχὸς στὴ Μονὴ Ἐσφιγμένου, ὅπου «τὰ περνάει καλά, ἀλλὰ αἰσθάνεται μεγάλη κούραση».

1954: Στὶς 27 Μαρτίου δέχεται τὴ ρασοευχὴ καὶ μετονομάζεται Ἀβέρκιος: Γράφει σχετικὰ σὲ κάποια ἐπιστολή του ὁ γέροντας: «Ἐπροχθὲς ἔλαβα τὴ ρασοευχὴ καὶ μὲ μετονόμασαν Ἀβέρκιον. Ἤθελαν νὰ μὲ κάνουν Μεγαλόσχημο, ἀλλὰ ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος, δὲν μπορῶ νὰ κάμω αὐτὰ ποὺ ἀπαιτεῖ τὸ Μικρὸ Σχῆμα, πόσο μᾶλλον νὰ κάνω αὐτὰ ποὺ ἀπαιτεῖ τὸ Μέγα».

1956: Στὶς 12 Μαρτίου ἐγκαταβιώνει στὴ μονὴ Φιλοθέου, ἀντιμετωπίζοντας προβλήματα ὑγείας.

1957: Στὶς 3 Μαρτίου κείρεται μικρόσχημος μοναχὸς καὶ παίρνει τὸ ὄνομα Παΐσιος.

1958: Τὸν Αὔγουστο ἀναχωρεῖ γιὰ τὴ μονὴ Στομίου Κονίτσης, ὅπου ἀναλαμβάνει τὴν ἀνοικοδόμησή της. Ἡ Μονὴ εἶχε ὑποστεῖ πολλὲς ζημιὲς κατὰ τὴ γερμανικὴ κατοχή. Πυρκαγιὰ εἶχε καταστρέψει τὰ περισσότερα κελιά. Τὸν Ὀκτώβριο ὁ γέροντας πηγαίνει στὴν Κέρκυρα καὶ πραγματοποιεῖ ἀνακομιδὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου.

1960: Ὁ γέροντας γράφει τὸ «Σύντομον χρονικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στομίου», τὸ ὁποῖο ἐκτείνεται σὲ 26 σελίδες μικροῦ τετραδίου καὶ ἔχει δημοσιευθεῖ στὸ βιβλίο μου «Ὁ γέροντας Παΐσιος» (1995).

1962: Στὶς 30 Σεπτεμβρίου ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴ μονὴ Στομίου καὶ τὴν Κόνιτσα, ἀφήνοντας πίσω του πλούσιο φιλανθρωπικὸ ἔργο. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ

Φθινοπώρου ταξιδεύει στὸ Σινὰ καὶ ἐγκαταβιώνει στὸ ἀπαράκλητο κελὶ τῶν ἁγίων Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης, ὅπου ἀντιμετωπίζει δυσκολίες. Γράφει σὲ κάποια ἐπιστολή του: «Ἐδῶ δὲν ἔχω τίποτα σχεδόν. Λιγάκι τὸ ὑψόμετρο μὲ πειράζει, διότι στὴν μονὴν εἶναι 1.500 μ. κι ἐδῶ ποὺ μένω κοντὰ 2.000 μ. Ἐκτὸς τούτου δὲν ἔχει ὀξυγόνο, διότι εἶναι τελείως γυμνὸ τὸ μέρος. Ὅταν δὲν φυσάει, αἰσθάνομαι πονοκέφαλο καὶ σὰν νὰ μοῦ κρατιέται ἡ ἀναπνοή. Ἀλλὰ εὐτυχῶς ποὺ εἶναι πλησίον πολὺ ὁ Θεὸς καὶ τρέφει μὲ τὸ οὐράνιον μάννα, τὴν θείαν χάριν Του. Καὶ ἔτσι αἰσθάνομαι μεγάλη χαρά». Τὴν ἄνοιξη τοῦ 1964 ὁ γέροντας ἀφήνει τὸ Σινᾶ καὶ ἐπιστρέφει στὸ Ἅγιον Ὄρος.

1964: Στὶς 12 Μαΐου πηγαίνει στὴ σκήτη τῶν Ἰβήρων καὶ ἐγκαθίσταται στὸ κελὶ τῶν Ἀρχαγγέλων. Γράφει σὲ κάποια ἐπιστολή του: «Ἐπῆρα μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ μιὰ Καλύβη στὴν ἐρημωμένη Σκήτη τῶν Ἰβήρων. Ἔχει ὅλες τὶς προϋποθέσεις διὰ μία ἡσυχαστικὴ ζωή. Ἀπὸ δεκαπέντε καλύβες, κατοικοῦνται μόνον οἱ ἑπτά».

1966: Στὶς 4 Αὐγούστου εἰσέρχεται στὸ Κέντρο Νοσημάτων Θώρακος Βορείου Ἑλλάδος «Πάσχων ἐκ Βρογχεκτασίας ἀριστεροῦ κάτω λοβοῦ». Χειρουργεῖται καὶ «ἐξέρχεται ἐν ἰάσει» στὶς 15 Δεκεμβρίου.

1967: Ἡ κλονισμένη του ὑγεία καὶ ἡ ἐπιθυμία του νὰ βρεῖ ἡσυχαστικότερο τόπο τὸν ὁδηγοῦν στὰ Κατουνάκια, ὅπου παίρνει «τὴν Καλύβη τοῦ Ὑπατίου, στὰ λεγόμενα Βλάχικα, πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τοὺς Δανιηλαίους». Γράφει σὲ ἐπιστολή του: «Δόξα τῷ Θεῷ, πολὺ καλὰ εἶμαι. Δὲν μὲ πειράζει η δύσπνοια, διότι μπορῶ νὰ ἀνοίγω τὸ παράθυρο μέρα-νύχτα, διότι δὲν ὑπάρχει ὑγρασία. Δὲν ἔχω οὔτε γείτονα».

1968: Στὶς 12 Αὐγούστου ὁ γέροντας ἐγκαθίσταται στὴ μονὴ Σταυρονικήτα, σὲ ἕνα ἐντελῶς διαφορετικὸ περιβάλλον.

Ἀπὸ τὴν ἔρημο στὴ μονή, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν τέλεια ἀμεριμνησία στὶς μέριμνες καὶ τὶς εὐθύνες. Στὶς 10 Σεπτεμβρίου ἐκοιμήθη ὁ παπα-Τύχων, γέροντας τοῦ π. Παϊσίου, ὁ ὁποῖος στὶς 11 Ἰανουαρόυ τοῦ 1966 τοῦ εἶχε δώσει τὸ μεγάλο μοναχικὸ σχῆμα. Στὶς 6 Νοεμβρίου 1968 παίρνει καθυστερημένα τὸ ἀπολυτήριο ἀπὸ τὴ μονὴ Μεγίστης Λαύρας, στὴν ὁποία ὑπαγόταν τὸ ξεροκάλυβο τοῦ Ὑπατίου.

1969: Στὶς 2 Μαρτίου ἀποσύρεται στὸ κελὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, διατηρώντας

τὴν ἐπικοινωνία του μὲ τὴ μονὴ Σταυρονικήτα. Τὴ δεκαετία ποὺ ἔμεινε ἐκεῖ διατηροῦσε πυκνὴ ἀλληλογραφία, νουθετοῦσε πολλοὺς καὶ ἀσχολοῦνταν μὲ τὴ συγγραφή.

1970: Μεταφέρει ἀπὸ τὴν Κόνιτσα στὸ ἱερὸ ἡσυχαστήριο τῆς Σουρωτῆς τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκη.

1971: Γράφει τὸ βίο τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου, ὁ ὁποῖος ἐκδίδεται τέσσερα χρόνια ἀργότερα, τὸ 1975. Στὶς 13 Ἰανουαρίου τοῦ ἴδιου χρόνου γράφει τὴν ἐπιστολή «Πνευματικὰ βότανα», ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ βιβλίο «Ἐπιστολές» τὸ 1994, μετὰ τὴν κοίμησή του.

1972: Στὶς 29 Ὀκτωβρίου ἐπισκέπτεται τὴ γενέτειρά του, τὰ Φάρασατῆς Καππαδοκίας, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς Σταυρονικήτα Βασίλειο Γοντιακάκη. Στὶς 9 Δεκεμβρίου γράφει τὴν ἐπιστολή «Μακαρισμοί», ποὺ δημοισιεύθηκε στὸ βιβλίο «Ἐπιστολές» τὸ 1994.

1973: Στὶς 13 Μαρτίου γράφει τὴ θαυμάσια ἐπιστολή. «Πρὸς ἀρχαρίους». Στὶς 25 Νοεμβρίου γράφει τὴν ἐπιστολή «Περὶ Παρθενίας καὶ ἀγάπης». Καὶ οἱ δύο δημοσιεύτηκαν στὸ βιβλίο «Ἐπιστολές».

1974: Τὸν Ἀπρίλιο γράφει τὴν ἐπιστολὴ «Μιὰ χούφτα πείρα, κολοκυθόσποροι καβουρντισμένοι στὰ πυρὰ τῶν πειρασμῶν», ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ βιβλίο «Ἐπιστολές».

1975: Στὶς 24 Νοεμβρίου γράφει τὴν ἐπιστολὴ «Μικρὴ εὐλογία ἀπὸ λίγους «ξηροὺς καρπούς», ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ βιβλίο «Ἐπιστολές».

1977: Στὶς 26 Μαΐου γράφει τὸ βίο τοῦ γέροντά του παπα-Τύχωνα, ποὺ δημοσιεύτηκε μετὰ ἀπὸ 16 χρόνια στὸ βιβλίο του. «Ἁγιορεῖται πατέρες καὶ ἁγιορείτικα», ἕνα ὡραῖο βιβλίο ποὺ προβάλλει τοὺς παλαιοὺς ἁγιορεῖτες πατέρες. Τὸν ἴδιο χρόνο, μετὰ ἀπὸ παράκληση τοῦ ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ, ἐπισκέπτεται τὴ μακρινὴ ἤπειρο γιὰ νὰ τονώσει πνευματικὰ τοὺς ὁμογενεῖς.

1979: Στὶς 13 Μαΐου ὁ γέροντας ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ σταυρονικητιανὸ κελὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ πηγαίνει στὸ κουτλουμουσιανὸ κελί «Παναγούδα», τῆς σκήτης τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, τὸ ὁποῖο εἶχε «βασικὲς ἐλλείψεις, γιατὶ ἦταν παλαιὸ καὶ ἐγκαταλελειμμένο. Ἔλειπαν πόρτες, παράθυρα, ταβάνια, τὸ πάτωμα εἶχε τρύπες καὶ ἡ σκεπὴ ἔβαζε νερά». Μετὰ τὶς

ἀναγκαῖες ἐπισκευές, ὁ γέροντας «μπαίνει στὸ πρόγραμμα τῶν προσκυνητῶν». Καθημερινὰ δέχεται δεκάδες καὶ ἑκατοντάδες ἀνθρώπους. Τὸ ὑπαίθριο ἀρχονταρίκι του εἶναι ἀνοιχτὸ γιὰ ὅλους. Ἀπὸ ἐκεῖ περνοῦν χιλιάδες πονεμένοι, ποὺ ζητοῦν τὴ συμβουλὴ καὶ τὴν προσευχή του.

1980: Γράφει τὰ ὑπόλοιπα κείμενα τοῦ βιβλίου «Ἁγιορεῖται πατέρες καὶ ἁγιορείτικα», ποὺ κυκλοφόρησε τὸ 1993.

1982: Ἐπισκέπτεται τοὺς Ἁγίους Τόπους. «Ἦταν ἡ πρώτη καὶ μοναδική του ἐπίσκεψη. Μιλοῦσε μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὴν μεγάλη χάρη ποὺ ἔχουν οἱ Ἅγιοι Τόποι, ἰδιαιτερα ὁ Γολγοθὰς καὶ ὁ Πανάγιος Τάφος».

1984: Γράφει ἕνα σύντομο κείμενο γιὰ τὸ στρατηγὸ Μακρυγιάννη, τὸ ὁποῖο μοίραζε σὲ φωτοτυπίες στοὺς ἐπισκέπτες του. Τὸ κείμενο δημοσιεύτηκε σὲ ἐκκλησιαστικὰ περιοδικὰ καὶ σὲ βιβλία.

1986: Κυκλοφορεῖ τὸ βιβλίο τοῦ γέροντα «Ὁ Γέρων Χατζη-Γιώργης ὁ ἀθωνίτης», μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν 100 χρόνων ἀπὸ τὴν κοίμηση του. Ἐκδίδεται ἐπίσης «Ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ πρᾶξις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατατάξεως εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἁγίων τοῦ ἱερομονάχου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου», γεγονὸς ποὺ χαροποιεῖ τὸ Γέροντα.

1987: Γράφει ἕνα σύντομο ἐνημερωτικὸ κείμενο γιὰ τὸν Ἀντίχριστο, τὸ ὁποῖο μοίραζε στοὺς ἐπισκέπτες του. Στὶς 12 Νοεμβρίου ὑποβάλλεται σὲ ἐγχείρηση βουβωκήλης.

1988: Στὶς 2 Φεβρουαρίου γράφει τὴ διαθήκη του μὲ τὴν ὁποία κληροδοτεῖ τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου καὶ τὰ βιβλία του στὸ ἡσυχαστήριο τῆς Σουρωτῆς.

1993: Τὸν Ὀκτώβριο πηγαίνει στὴ Θεσσαλονίκη γιὰ ἰατρικὲς ἐξετάσεις. Διαπιστώνεται ἡ σοβαρότητα τῆς ἀσθένειάς του.

1994: Στὶς 4 Φεβρουαρίου ὑποβάλλεται σὲ ἐγχείρηση στὸ ἔντερο. Ἡ ὑγεία του εἶναι σὲ κρίσιμο σημεῖο. Στὶς 12 Ἰουλίου, ἡμέρα Τρίτη, ὁ Γέροντας ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ καὶ ἐνταφιάζεται στὸ ἡσυχαστήριο τῆς Σουρωτῆς, δίπλα στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου. Μὲ τὴν πάροδο τῶν ἐτῶν ὁ τάφος του γίνεται πανελλήνιο καὶ πανορθόδοξο προσκύνημα.

(Συνεχίζεται)

Η 76Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΟΠΟΪΑΣ ΤΟΥ 1940-1941

Γιορτάζουμε και εφέτος την 76η Επέτειο του έπους του 1940-41 με εθνική υπερηφάνεια. Είναι μια Ιστορική Επέτειος, που δοξάστηκε η ηρωική απόφαση των Ελλήνων να ζήσουν ελεύθεροι και τα γεγονότα είναι γνωστά κι έλαβαν χώρα την αυγή της 28ης Οκτώβρη του '40 κυρίως εδώ στην Ήπειρό μας, και είναι μια αναγνώριση της προσφοράς της «Ευάδρου Ηπείρου» και της ηρωικής μας VIII Μεραρχίας, με διοικητή τον αείμνηστο στρατηγό Χαράλαμπο Κατσιμήτρο.

Εμείς οι Νεοέλληνες οφείλουμε να έχουμε καλύτερη γνώση της πρόσφατης Ιστορίας μας και ιδίως οι Ηπειρώτες γιατί οι παππούδες μας και οι πατεράδες μας, πολέμησαν εδώ πάνω στα βουνά μας κι ο αγώνας ήταν σκληρός και δεν επέτρεψαν στον Ιταλό να περάσει.

Είναι χρέος μας να γνωρίζουμε την πρόσφατη ιστορία μας. Δυστυχώς πολλοί λίγοι από εκείνους τους μαχητές ζουν ακόμη. Σ' εμένα, μικρό παιδί τότε, έμεινε μέσα μου ανεξίτηλη η λέξη: ΠΟΛΕΜΟΣ! ΠΟΛΕΜΟΣ!ΠΟΛΕΜΟΣ! χωρίς να καταλαβαίνω και τη σημασία του, καθώς και το δυνατό χτύπημα της καμπάνας του χωριού μου.

Έχουν γραφτεί πολλά και χιλιάδες άρθρα και έχουν επαναληφθεί τα τότε διαγγέλματα της Πολιτικής ηγεσίας καθώς και οδηγίες για γενική επιστράτευση, για κήρυξη της χώρας σε κατάσταση πολέμου και άλλα και οι έφεδροι με το χαμόγελο στα χείλη, τρέχουν να καταταγούν στο Στρατό και το γενικό σύνθημα της Μεραρχίας ήταν: «ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ».

Και ο δεύτερος, μετά το Δ. Σολωμό, εθνικός μας ποιητής Κωστής Παλαμάς τόνιζε:

«Αυτό κρατάει ανάλαφρο
μες την ανεμοζάλη
το από του κόσμου τη βοή
πρεσβυτικό κεφάλι,
αυτό το λόγο θα σας πω,
δεν έχω άλλο κανένα:
Μεθύστε με το αθάνατο
κρασί του εικοσιένα.

Ήταν μια μεγάλη εθνική προσταγή! Και μέθυσε όλος ο λαός μας με το αθάνατο κρασί του Εικοσιένα!

Μεγάλος ενθουσιασμός και υπέρτατη θυσία ο ένδοξος θάνατος των φαντάρων μας για τα ιερά και όσια της πατρίδας μας.

Ο Ιταλός πρεσβευτής Γκράτσι στις τρεις παρά τέταρτο το πρωί της 28ης Οκτώβρη του '40 δίνει στον τότε κυβερνήτη της χώρας Ι. Μεταξά, το γνωστό τελεσίγραφο, που ζητούσε να παραχωρηθούν ελληνικά εδάφη και να περάσουν οι Ιταλοί εδώ. Αυτό δεν μπορούσε να γίνει και ο κυβερνήτης με φωνή συγκινημένη, αλλά στέρεα είπε: **«Alors c'est la guere» ώστε λοιπόν έχουμε πόλεμο!**

Ο Γκράτσι έφυγε ντροπιασμένος. Αργότερα στα απομνημονεύματά του θα γράψει «Με ευλάβεια υποκλίθηκα μπροστά στον Έλληνα Πρωθυπουργό κι έφυ-

για με το κεφάλι σκυμμένο».

Τα γεγονότα είναι γνωστά και προπαντός η γενική επιστράτευση και η υπογραφή του Διατάγματος

«Ο θεός σώzοι την Ελλάδα»!

«Νυν υπέρ πάντων ο Αγών»!

Έξω ξημέρωνε η 28η Οκτώβρη, ένας άνεμος καινούριος ανυποψίαστος άρχισε να φυσάει παντού σε όλη την Ελλάδα μας και ιδιαιτέρως εδώ στην Ήπειρό μας.

Το ραδιόφωνο και οι εφημερίδες ανέφεραν τα γεγονότα. Αργότερα το πρώτο πολεμικό ανακοινωθέν του Γενικού Στρατηγείου, έδωσε με λιτή αξιοπρέπεια τον τόνο στην όλη υπόθεση. Σαν κείμενο επέζησε, μπήκε στην Ιστορία:

«Αι Ιταλικαί στρατιωτικαί δυνάμεις, προσβάλλουν από τις 5:30 σήμερον τα ημέτερα τμήματα προκαλύψεως της Ελληνοαλβανικής μεθορίου. Αι ημέτεραι δυνάμεις αμύνονται του πάτριου εδάφους».

Οι έφεδροι φτάνουν στα σύνορα. Εδώ βροντούσε το κανόνι. Από την Θεσπρωτία, στο Πωγώνι, στο Χάνι Δελβινακίου, στους Αγίους, στο Καλπάκι, στην Γκραμπάλα, στην Κόνιτσα, στην Πίνδο, παντού φλέγεται το πελεκούδι. Μεγάλο μέτωπο και η κραυγή ΑΕΡΑ και δεν θα περάσουν κυριαρχεί στον ουρανό.

.....

Εδώ πάνω στη φοβερή Γκραμπάλα (υψ. 1203,3) με την κατάληψη και ανακατάληψη, οι αμυνόμενοι και επιτιθέμενοι πιάστηκαν στα χέρια. Το σκοτάδι ήταν πυκνό, μόνο οι λάμψεις από τις χειροβομβίδες οδηγούσαν τη λόγχη. Με δόντια σφιγμένα, με άφατο ηρωισμό, νικήθηκαν οι Ιταλοί και εξαναγκάστηκαν να υποχωρήσουν. Εδώ όλα παίζονταν γιατί η Γκραμπάλα ήταν το κλειδί στο πέρασμα από το Καλπάκι. Την έχασαν οριστικά. Άφησαν πολλούς νεκρούς. Τι ήθελαν να κάνουν στη χώρα μας; Στα περιλαίμιά τους είχαν όλοι πλάκες μετάλλινες με νεκροκεφαλές κι από κάτω τα λόγια: **«Fanti della morte». «Στρατιώτες του θανάτου»**

Η Ιταλική ηγεσία παρασυρμένη από την ανόητη έπαρση του τότε καθεστώτος της, υποτίμησε τον Έλληνα μαχητή και τη χώρα μας, την πλήρωσε όμως ακριβά...

Αυτή λοιπόν την ιστορική επέτειο γιορτάζουμε σήμερα με Εθνική υπερηφάνεια. Είναι επέτειος δόξας, νίκης, θριάμβου, όπου, όλοι μαζί με τους φαντάρους μας έζησαν τις ίδιες στιγμές μεγαλείου και θυσίας, χαράς και οδύνης, μέσα από τα γεγονότα του πολέμου και μέσα στα πεδία των μαχών με τις ιαχές των μαχητών και τα βογγητά των τραυματιών.

Αποτελεί υπερήφανον τίτλον Τιμής για την παρούσα γενιά και φωτεινό παράδειγμα για τις επερχόμενες γενιές.

Τιμή και δόξα, για όλους εκείνους, τους ήρωες γνωστούς και αγνώστους, που τα άγια και τίμια οστά τους βρίσκονται εδώ πάνω στα βουνά μας, που πολέμησαν γενναία κι έπεσαν ηρωικά, για να zούμε εμείς σήμερα ελεύθερα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Πηγές:

1. Η Ελληνική Εποποιία 1940-1941: Άγγελου Τερζάκη.

2. Η Ήπειρος Προμαχούσα: Χαραλάμπους Κατσιμήτρου

3. Η μάχη της Ελλάδος 1940-1941: Θεοφύλακτου Παπακωνσταντίνου

Η ΜΑΧΗ ΣΤΑ ΥΨΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Στον Ελληνο-Ιταλικό Πόλεμο

Ηλια Ανδρεου

ΠΕΣΟΝΤΕΣ
ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ & ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ
ΣΤΟ ΕΠΟΣ 1940 ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΥΝΟΛΟ
ΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΟΚΤΩ (178)
ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΥΨΩΜΑΤΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

1. Σκουρολιάκος Λουκάς του Νικολάου, έφεδρος Ανθυπολοχαγός, γεννήθηκε στην Αμφίκλεια Φθιώτιδος το 1908 του 52ου Σ.Π. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας 12 Νοεμβρίου 1940.

2. Φλώρος Άρης του Χρήστου, Υπολοχαγός, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1915 του 42ου Συντάγματος Ευζώνων. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 18 Νοεμβρίου 1940.

3. Χατζάρας Κωνσταντίνος του Σωτηρίου,έφεδρος Ανθυπασπιστής, γεννήθηκε στην Καρδίτσα το 1917 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηθηκε στο ύψωμα Προφήτης Ηλίας Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

1. Αδάμος Γεώργιος του Αλεξάνδρου στρατιώτης. Γεννήθηκε στο φανάρι Καρδίτσας το 1919 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στο ύψωμα Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

2. Αποστολάρας Γεώργιος του Ιωάννη, στρατιώτης, γεννήθηκε στην Καλλιθέα Ελασσόνος Λάρισας το 1918 του 4ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 13 Νοεμβρίου 1940.

3. Γακόπουλος Νικόλαος του Δημητρίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Κάτω χωριό Τρικάλων το 1917 του 4ου Σ.Π. Φονεύθηκε στο ύψ. Προφήτης Ηλίας Κόνιτσας στις 13 Νοεμβρίου 1940.

4. Γάτσιος Αλέξανδρος του Θεοδώρου, Στρατιώτης, γεννήθηκε στην Ανατολή Λάρισας το 1914 του 4ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Αγίου Αθανασίου Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

5. Γκιολμάς Νικόλαος του Αθανασίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Περιστέρι Ιωαννίνων το 1909 του Ανεξάρτητου Τάγματος Δελβινακίου. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου 1940.

6. Γκόντας Γεώργιος του Βασιλείου, στρατιώτης, γεννήθηκε στη Γουργιώτισσα Αιτωλοκαρνανίας το 1918 του Ανεξάρτητου Τάγματος Δελβινσακίου. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου 1940.

7. Γκουντιανός Αχιλλέας του Αθανασίου, Δεκανέας, γεννήθηκε στον Παλαμά Καρδίτσας το 1913 του αποσπάσματος, Φριζή-Γίγα. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 13 Νοεμβρίου 1940.

8. Εμμανουήλ Ιωάννης του Βασιλείου, στρατιώτης, γεννήθηκε στη Ροδιά Λάρισας το 1916 του 4ου Σ.Π. Φονεύθηκε στα υψώματα Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου

1940.

9. Ζαφράκης Νικόλαος του Ζαφειρίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στα Αμπελάκια Λάρισας το 1916 του 4ου Σ.Π. Φονεύθηκε στην περιοχή Βόρεια Πεκλάρι-Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου 1940.

10. Ζάχος ή Τζερεμές Χρήστος του Παναγιώτη, στρατιώτης, γεννήθηκε στη Νεράιδα Τρικάλων το 1916 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στην Ιτιά Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου 1940.

11. Καλότυχος Γεώργιος του Αθανασίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στην Λουτροπηγή Καρδίτσας το 1919 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

12. Κτενάς Χαράλαμπος του Βασιλείου, στρατιώτης, γεννήθηκε στην Καρυά Λευκάδος το 1915 του 11ου Τάγματος Πολυβόλων. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 12 Νοεμβρίου 1940.

13. Κύρου Αργύριος του Δημητρίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Καστανόφυτο Καστοριάς το 1914 του 32ου Σ.Π. Φονεύθηκε στην Κόνιτσα σε αεροπορικό βομβαρδισμό στις 15 Απριλίου 1941.

14. Λασποχωρίτης Ιωάννης του Δημητρίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στους Μαυρανάδες Καρδίτσας το 1917 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

15. Μεντζελόπουλος Ανδρέας του Αντωνίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στη Βάλτα Καλαβρύτων Αχαΐας το 1911 του 52ου Σ.Π. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 2 Νοεμβρίου 1940.

16. Μιχαήλ Γεώργιος του Ευθυμίου, Στρατιώτης, γεννήθηκε στην Αγία Κυριακή Τρικάλων το 1919 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

17. Μολοβός Μάρκος, Στρατιώτης του 5ου Σ.Π. Τάγμα Κασλά. Φονεύθηκε στην Κόνιτσα στις 14 Νοεμβρίου 1940.

18. Μπατζής Δημήτριος του Κωνσταντίνου, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Βασιλικό Πωγωνίου Ιωαννίνων το 1909 του Ανεξάρτητου Τάγματος Δελβινακίου. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου 1940.

19. Νικολάκαινας Γεώργιος του Νικολάου, στρατιώτης, γεννήθηκε στον Άγιο Κωνσταντίνο Σάμου το 1919 του 5ου Σ.Π. (Τάγμα Κασλά). Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

20. Νικολακόπουλος Χαράλαμπος του Νικολάου, Λοχίας, γεννήθηκε στη Μανολάδα Ηλείας του 1917 του 5ου Σ.Π. (Τάγμα Κασλά). Φονεύθηκε στο υψ. Αγίου Αθανασίου Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

21. Νικολάου Σπυρίδων του Κωνσταντίνου, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Νικολίτσιο Νικοπόλεως Πρέβεζας το 1918 του 3ου Συντάγματος Ιππικού. Πέθανε στην Κόνιτσα στις 18 Νοεμβρίου 1940.

22. Νούκας Ευάγγελος του Ιωάννη, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Φανάρι Καρδίτσας το 1917 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

23. Παπαδόπουλος Ιωάννης του Νικολάου, Δεκανέας, γεννήθηκε στην Ασβεστόπετρα Εορδαίας Κοζάνης το 1915 της

Χ. Ομάδος Αναγνωρίσεως. Πέθανε στο Ορεινό Χειρουργείο Κόνιτσας στις 20 Νοεμβρίου 1940.

24. Παρασκευόπουλος Σταύρος του Ιωάννη, στρατιώτης, γεννήθηκε στην Κορομηλιά Καστοριάς το 1915 του Β΄ Συντάγματος Ιππικού, πέθανε στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο Κόνιτσας στις 18 Νοεμβρίου 1940.

25. Παρούσης Κωνσταντίνος του Ιωάννη, στρατιώτης, γεννήθηκε στη Ρεντίνα Καρδίτσας το 1917 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

26. Πετσής Αθανάσιος του Ανδρέα, στρατιώτης, γεννήθηκε στους Γοργοβίτες Καρδίτσας το 1917 του 11/5 Συντάγματος Πεζικού. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

27. Πλαβός Μάρκος του Ιωάννη, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Μυρόφυλλο Τρικάλων το 1911 του 6ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

28. Ροκούδης Χρήστος του Κωνσταντίνου, στρατιώτης, γεννήθηκε στη Λάρισα το 1917 του 4ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη Αγίου Αθανασίου Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

29. Σακελαρόπουλος Ιωάννης του Αθανασίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στους Σοφάδες Καρδίτσας το 1918 του 5ου Σ.Π. πέθανε από πολεμικό τραύμα στην τοποθεσία Ιτιά Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου 1940.

30. Σκλαπάνης Μιχαήλ του Παναγιώτη, στρατιώτης, γεννήθηκε στα Επινιανά Ευρυτανίας το 1918 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

31. Τσαντουλάς Ιωάννης του Αντωνίου, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Μορφοβούνι Καρδίτσας το 1918 του 5ου Σ.Π. φονεύθηκε στη μάχη υψωμάτων Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

32. Τσιότσουρος Βάϊος του Ιωάννη, στρατιώτης, γεννήθηκε στον Πυργετό Τυρνάβου Λάρισας το 1919 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στα υψ. Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

33. Τσουκαλάς Προκόπιος του Λάμπρου, στρατιώτης, γεννήθηκε στο Κρυονέρι Καρδίτσας το 1915 του 5ου Σ.Π. Φονεύθηκε στην Ιτιά Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου 1940.

34. Χολέβας Γεώργιος του Νικολάου Δεκανέας, γεννήθηκε στον Πλάτανο Ναυπακτίας το 1918. του Ανεξάρτητου Τάγματος Δελβινακίου. Φονεύθηκε στον Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 15 Νοεμβρίου 1940.

35. Χρηστίδης Νικόλαος του Λαζάρου, Υποδεκανέας, γεννήθηκε στη Βέροια Ημαθίας το 1912 του 16ου Σ.Π. Φονεύθηκε στη μάχη Προφήτη Ηλία Κόνιτσας στις 14 Νοεμβρίου 1940.

Εδώ τελειώνει ο κατάλογος των πεσόντων στη μάχη της Κόνιτσας κατά τον Ελληνο-Ιταλικό Πόλεμο του 1940.

Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥΣ ΑΣ ΕΙΝΑΙ ΑΙΩΝΙΑ

ήταν όλοι τους πάνω στο άνθος της ηλικίας τους. Η ιστορικότατη Κόνιτσα έχει χρέος να τους τιμήσει όπως τους πρέπει σαν δικά της παιδιά.

ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ 21-11-2016

Από το Δήμο Κόνιτσας και την Τ.Κ. Μολυβδοσκέπαστης πραγματοποιήθηκε στις 21/11 εκδήλωση με Λειτουργία και Δοξολογία στον Ι. Ναό Αγ. Αποστόλων του χωριού..

Ακολούθησε ομιλία από την κ. Ελένη Ριστάνη-Διαμάντη με θέμα: "Ιστορία των Ενόπλων Δυνάμεων" την οποία δημοσιεύουμε πιο κάτω.

Στη μνημείο της πλατείας έγινε επιμνημόσυνη δέηση από τον αιδ. Απόστολο Νάκο στη μνήμη των πεσόντων την 21η/11/1940 στο χωριό και κατάθεση στεφάνων από τις Αρχές.

Η τελετή έκλεισε με ομιλία του προέδρου της ΚΕΔΚ κ. Αθαν. Λάκκα για το ιστορικό της μάχης κατά την 21/4/40.

Κατόπιν οι παρευρισκόμενοι πέρασαν στην αίθουσα του Κοινοτικού Κέντρου για Δεξίωση από τον Δήμο.

Ομιλία της κ. Ριστάνη

Αποτίουμε σήμερα φόρο τιμής στις Ένοπλες Δυνάμεις της Χώρας μας, στους θεματοφύλακες των υπέρτατων αγαθών της ειρήνης και της ελευθερίας, αλλά και της εδαφικής ακεραιότητας της Πατρίδας μας, στους αγώνες τους, στις θυσίες τους και στο αίμα που χύθηκε για να ποτιστεί το αγέραστο δέντρο της λευτεριάς, με τα αιματοποτισμένα φύτρα του και τα πάντα θαλερά κλωνάρια, στο φρόνημα που εξακολουθεί να τρέφει τις γενιές των παλικαριών από τα αρχαία χρόνια έως τα σημερινά παιδιά μας.

Τιμούμε σήμερα την ψυχή του Έθνους μας, τους συνεχιστές των Μαραθωνομάχων, των Σαλαμινομάχων και του «Μολών λαβέ» του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες!!! Τους συνεχιστές του ξεσηκωμού του Εθνους το 1821, τους Βαλκανιονίκες μας του 1912- 1913, τους θριαμβευτές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στα χιονισμένα βουνά της Ηπείρου και της Αλβανίας, τους ήρωες του Έπους του "40!

Η σημερινή γιορτή έχει αναγνωριστεί με την 106/29-7-1982 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, ως επίσημη γιορτή των Ενόπλων μας Δυνάμεων και καθορίστηκε να γιορτάζεται με ξεχωριστή λαμπρότητα στις 15 Αυγούστου και από το 1999 μεταφέρθηκε στις 21 Νοεμβρίου.

Και ήταν η αναγνώριση αυτή επιβεβλημένη σαν απότιση του οφειλόμενου χρέους σε όλους εκείνους:

Που πότισαν με το αγνότατο αίμα τους το αγέραστο δέντρο της λευτεριάς,

- Που πρόσφεραν εκατόμβες θυσιών τα κορμιά τους.

Που πρόταξαν λάβαρο την τιμή τους και κάστρο την ανδρεία τους,

- Που κράτησαν το φρόνημά μας

ακέραιο και τις αξίες της φυλής μας αμόλυντες,

- Που τα ιδανικά και η ανδρεία τους θα παρακινούν και θα κεντρίζουν όλους τους έντιμους αγώνες των λαών!!

Οι Ένοπλες Δυνάμεις μας δεν αποτελούν σώμα αποκομμένο από τον ελληνικό λαό. Είναι κομμάτι από την ίδια σάρκα και το ίδιο αίμα! Είναι ο ίδιος ο ελληνικός λαός. Είμαστε όλοι εμείς και τα παιδιά μας ενωμένοι σε κάθε εξωτερική επιβολή, συστρατευμένοι αν χρειαστεί για το υπέρτατο χρέος! Είναι ο τελευταίος φρουρός ακρίτας - στρατιώτης στις εσχατιές της Πατρίδας μας, οι εν ενεργεία Αξιωματικοί και Υπαξιωματικοί, μέχρι την κορυφή της Ιεραρχίας, είναι οι εκατοντάδες χιλιάδες έφεδροι!!!!! Είναι ο ελληνικός λαός αδελφωμένος και μονιασμένος!!!!!!

Στο διάβα της μακρόχρονης ιστορίας μας, το γένος μας έζησε έντονες στιγμές. Είδε πτώσεις και ανατάσεις, θριάμβους και συμφορές, εξάρσεις και μεταπτώσεις, μεγαλείο και μαρασμό!!!!!!! Μόχθησε , πάλεψε , αγωνίστηκε, αγάπησε, έκλαψε και πανηγύρισε! Αλλά η σύνθρονη του Δία, Δίκη, στα παλιότερα χρόνια και η Υπέρμαχη Στρατηγός, Παναγία μας, στα κατοπινά δεν τ' άφησαν να καταποντιστεί! Αντίθετα , όσες φορές ήταν ενωμένο, κατάφερε να ανατρέψει φυσικούς νόμους και αριθμητικά δεδομένα! Κατάφερε να καθηλώσει την ιστορία, να ενωθεί και να ταυτιστεί μαζί της στην αιωνιότητα!

Δεν ψάχνουμε στους τάφους των προγόνων μας, ανασκαλεύοντας τις μνήμες μας για να βρούμε λείψανα αδειανά. Τη ζωντανή συνέχεια και τη σημερινή πραγματικότητα τιμούμε! Τις Ένοπλες Δυνάμεις εγκωμιάζουμε και το φρόνημά τους τιμούμε και εξαίρουμε, προσφέροντας συγχρόνως τρισάγιο - οφειλόμενο χρέος και τούτο- στους πεσόντες κατά καιρούς αγωνιστές και τους ήρωες μας !..

Δεν ζούμε κάτω από τις αυταπάτες των ειδώλων, ούτε παρασυρόμεθα από τη δόξα των προγόνων μας και μόνο. Οι σημερινές Ένοπλες Δυνάμεις μας πρέπει να είναι συνέχεια εκείνων. Έτσι τις θέλουμε και έτσι είναι!... Το απέδειξαν άλλωστε περίτρανα στην πρόσφατη ιστορία μας, όταν έφραξαν με τα κορμιά τους και το σθένος της ψυχής τους, τις αλαζονικές μεραρχίες του άξονα και εδόξασαν με την ελληνική ψυχή τους την ιστορία και τη φυλή μας.

Μεγάλο και αβάσταχτο το ιστορικό και πνευματικό βάρος που κληροδοτήθηκε σε αυτές, σε μας και στα παιδιά μας, και που είναι πάντα έτοιμες να το διαφυλάξουν!!!

- Ένοπλες Δυνάμεις αδελφωμένες με το λαό, αποτελούν την καλύτερη απόδειξη ασφάλειας της χώρας μας, αλλά και το απόρθητο έμψυχο οχυρό σε κάθε επίδοξο εξωτερικό εχθρό.

-Ενοπλες Δυνάμεις αδελφωμένες με το λαό, από τον οποίο προέρχονται, αποτελούν το πιο θερμό σφιχταγκάλια-

σμα, το πιο θερμό και γνήσιο σταυροφίλημα της φυλής με την ιστορία μας, στην αγκαλιά του Θεού και της αιωνιότητας!....

Κι όταν αυτό συμβαίνει, να είναι βέβαιη τόσο η στρατιωτική, όσο και η όποια δημοκρατική πολιτική ηγεσία μας, αλλά και όλος ο ελληνικός λαός, ότι η χώρα μας δεν θα κινδυνεύσει από οποιοδήποτε εξωτερικό εχθρό!!!

Ζήτωσαν λοιπόν οι Ένοπλες Δυνάμεις μας! Και να είναι βέβαιες πως όλοι οι Έλληνες, που απεύχονται τη βία και τον πόλεμο και θέλουν να συμβιώνουν ειρηνικά με όλους τους γείτονές τους, θα είναι πάντα κοντά τους!....

Ζήτωσαν οι Ένοπλες Δυνάμεις μας και να είναι περήφανες σαν τα βουνά μας και να εμπνέουν τη σιγουριά και την ασφάλεια σε όλους μας, γιατί είναι ταγμένες να φυλάνε Θερμοπύλες!

Ψηλά στο Κάντσικο

(Αναδημοσίευση από το περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» τ. 28 1982). Στη μνήμη του Λάμπρου Βλάχου, Δ/ντή του περιοδικού από το 1981-84 στην Αθήνα, με τη συμπλήρωση 20 χρόνων από τότε που έφυγε απ' τη ζωή.

Σχεδόν 40 χρόνια. Τριανταεννιά για την ακρίβεια από το 1943 που είχαμε την πρώτη και μοναδική γνωριμία με το Κάντσικο, τη σημερινή Δροσοπηγή. Κατεβήκαμε τότε από τη Φούρκα μιά δύναμη ανταρτών και στήσαμε ενέδρα στο στενό του Σαραντάπορου, ανάμεσα Κάντσικο-Ζέρμα, σε μια Γερμανική φάλαγγα, που είχε βγει στην περιοχή για «εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Έτσι ενεργούσαμε τότε, με ενέδρες και αιφνιδιασμούς, αδύναμοι ακόμα σε συγκρότηση και οπλισμό να αντιμετωπίσουμε τους Γερμανούς σε μάχες εκ παρατάξεως, πράγμα που κατορθώσαμε τον επόμενο χρόνο.

Και να, ύστερα από τόσες δεκαετίες οι ισχυρές μνήμες μας τράβηξαν προς το Κάντσικο, τον υπογραφόμενο και το Γιάννη Σπανό, Ελασίτη της εποχής εκείνης, συνταξιούχο τώρα κι ελεύθερο πια να ξοδεύει τις μέρες του σε βουνά και σε λαγκάδια, που περπάτησε τα χρόνια της νιότης.

Να συγκρίνουμε το χωριό ανάμεσα στα 40 χρόνια δύσκολο είναι. Άλλο το μάτι του αντάρτη που συγκεντρώνει όλες του τις δυνάμεις, σωματικές και ψυχικές, να τις ρίξει στη μάχη με το Γερμανό, κι άλλο το μάτι του σημερινού νηφάλιου επισκέπτη.

Πάντως το χωριό σώθηκε από τις περιπέτειες των ανώμαλων χρόνων. Τα σπίτια του στέρεα, χτισμένα με τη σκληρή πέτρα απ' τους ίδιους τους Καντσικιώτες μαστόρους και σκεπασμένο με την πλάκα του τόπου. Στο Κάντσικο δεν πέρασε το κεραμίδι, ο τσίγκος και το τσιμέντο. Πλακόστρωτη η πλατεία με τον επιβλητικό πλάτανο στη μέση συγκεντρώνει το Καλοκαίρι στα παγκάκια, κάτω από τον πλτύ ίσκιο του τους χωριανούς, μόνιμους και παρεθεριστές. Εκεί ανταμώσαμε παλιούς και καινούργιους γνώριμους κι η κουβέντα για τα παλιά, πυκνή καθώς είναι, δεν αφήνει τούτη τη φορά χαραμάδα για τα τωρινά και τα μελλούμενα. Δίπλα απ' την πλατεία το σχολείο, η εκκλησία κι η βρύση η θολοσκέπαστη, που αν και υπάρχει τώρα εσωτερική ύδρευση στα σπίτια, αυτή συνεχίζει να προσφέρει το πηγαίο και κατάκρυο νερό της στις νοικοκυρές.

Στη Δροσοπηγή την αλλαγή θα την συνταντήσει ο επισκέπτης μόνο στο εσωτερικό των σπιτιών, όπου μπήκε το μπάνιο και τα σύγχρονα έπιπλα. Το εξωτερικό μένει το ίδιο και κρατήθηκε από τους Καντσικιώτες άθικτη η παλιά ομορφιά της πλακόστρωτης αυλής, με την κορομηλιά, την κυδωνιά και την απλωμένη κληματαριά. Κάθεσαι κάτω από τις φυλλωσιές της κι αγναντεύεις τις βουνοκορφές, το Φουρκιώτικο ως τον Άι-Λιά, τα βουνά του Επταχωριού και του Πεντάλοφου, πέρα

τις Αρένες, χαμηλά τη Ζέρμα, την παλιά και την καινούργια και κάτω το Σαραντάπορο που συνεχίζει ακούραστος το αιώνιο ταξίδι του. Κοιτάζεις μαγεμένος, τον απέραντο ορίζοντα και σου φαίνεται πως ο χρόνος σταμάτησε να κυλά, καρφώθηκε εκεί στο βουνό.

Αυτή την αίσθηση σου χαρίζει το Κάντσικο. Το χωριό που είναι το «κάτι άλλο» μέσα στα θέρετρα του επαρχιακού μας χώρου.

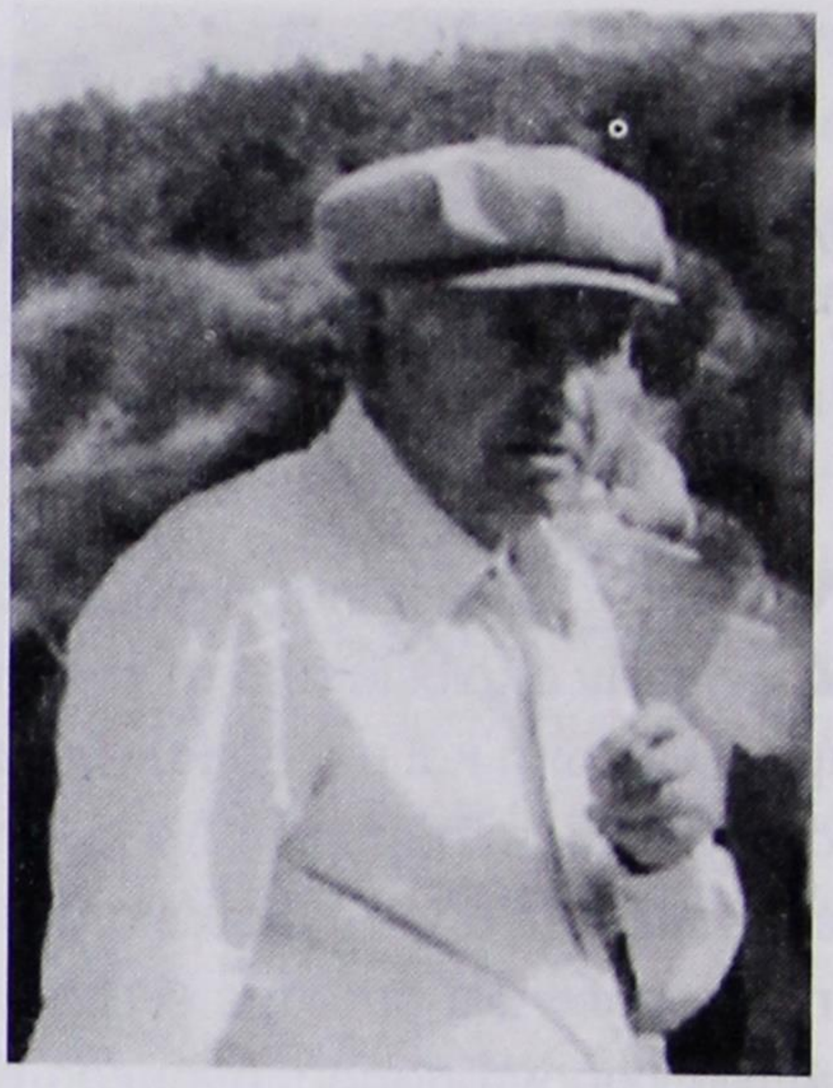
Κι ακόμα η δημιουργία της φύσης, ο ζήλος κι η αγάπη των Δροσοπηγιωτών για το χωριό τους, τα φροντισμένα σπίτια, οι αυλές, οι πράσινοι κήποι, όλα μα όλα, σου εμπνέουν εμπιστοσύνη για το μέλλον του τόπου μας. Φεύγεις από το Κάντσικο με τη σιγουριά για τη νίκη στη μάχη που άρχισε ενάντια στην εγκατάλειψη και την ερήμωση. Με την πίστη στην ανόρθωση της επαρχίας μας.

Και χρέος μας να ευχαριστήσουμε και από τη στήλη αυτή τους φίλους που μας καλοδέχτηκαν στο ωραίο τους χωριό.

Λ.Β.

Σ.Σ. Ο αείμνηστος Λ.Β. (1914-27/10/1996) γεννήθηκε στο Πεκλάρι (σημ. Πηγή). Ορφανός από πατέρα, σπούδασε με μύριες στερήσεις και διορίστηκε δάσκαλος σε σχολεία της επαρχίας Κόνιτσας προπολεμικά.

Στον πόλεμο του 1940 πολέμησε ως έφεδρος Αξ/κός στην 8η Μεραρχία και στη συνέχεια οργανώθηκε από τους πρώτους στο ΕΑΜ περιοχής Κόνιτσας. Υπηρετεί ως Δ/τής λόφου στο 1/85 σύνταγμα της 8ης Μερ/ίας του ΕΛΑΣ λαμβάνοντας

μέρος σε πολλές συγκρούσεις με τους Ιταλούς και Γερμανούς...

Μετακατοχικά διώκεται για την αντιστασιακή του δράση, όπως και χιλιάδες άλλοι αγωνιστές, περνώντας απ' όλες τις φυλακές και τόπους εξορίας και απολύεται το 1964, ύστερα από 18 χρόνια!

Για την επιβίωσή του και συντήρηση της οικογένειάς του κάνει φροντιστήρια σε μαθητές στην Αθήνα και από το 1981 μέχρι και το 1984 αναλαμβάνει τη δ/νση του περιοδικού μας με Συντ. Επιτροπή τους: Ι. Λυμπερόπουλο, Χ. Γκούτο, Ν. Γιάκκα, Παντ. Κυπαρίσση.

Αλλά και με τον ερχομό του περιοδικού στην Κόνιτσα από το 1985 δεν έπαυσε το ενδιαφέρον του για το περιοδικό αλλά και για τον τόπο.

Στην προσπάθειά του να κινήσει το ενδιαφέρον της Εφορίας κλασ. Αρχαιοτήτων άρχισε να στέλνει υπομνήματα ώστε να ενδιαφερθεί για έρευνα στην περιοχή. Αναδημοσιεύουμε το πρώτο απ' αυτά:

Προς την
Εφορία Κλασσικών Αρχαιοτήτων

Γιάννινα 9 Μαΐου 1992

Από Κόνιτσα, γειά σας

Αφού η αρχαιολογική σκαπάνη δεν εμφανίστηκε στα μέρη μας, εμείς ακολουθώντας τις μπουλντόζες, που διανοίγουν το έδαφος για γεωργικούς σκοπούς, συλλέξαμε ό,τι έπεσε στην αντίληψή μας και νομίζουμε ότι έχουν κάποια φωνή από το παρελθόν και την ιστορία του τόπου μας.

Ο Τάκης Καφετζής από την Κόνιτσα και ο Χαρίσης Καράκογλου επίσης από Κόνιτσα, τηλ. 22127 και ο υπογραφόμενος, κρατούμε μερικά τεμάχια, τα οποία νομίζουμε ότι έχουν αρχαιολογική σημασία, για να τα διασώσουμε από εξαφάνιση και να τα θέσουμε υπόψη σας για επιστημονική μελέτη και αξιολόγηση, αυτά είναι:

1) Τεμάχια μαρμάρων τα οποία φέρουν εμφανή την εργασία της σμίλης του καλλιτέχνη.

2) Ψηφιδωτά.

3) Τεμάχια αγάλματος ίσως ορειχάλκινου, μάλλον ρωμαϊκής ή ελληνιστικής εποχής.

4) Αρχαία νομίσματα της εποχής του Πύρρου και των Μακεδόνων Βασιλέων.

Σας παρακαλούμε να έρθετε στην Κόνιτσα.

α) για να μελετήσετε επιτόπου τα ευρήματα αυτά και

β) εφόσον και σεις θεωρήσετε ότι είναι σημαντικά να προχωρήσετε σε επιστημονική ανασκαφική έρευνα, για την αποκάλυψη του αρχαιολογικού πλούτου της περιοχής μας.

Με κάθε τιμή

ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, ΣΥΝ/ΧΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Αποτέλεσμα όλων των ενεργειών του Λ.Β. μαζί με τους προαναφερόμενους Τ. Καφετζή και Χ. Καράκογλου ήταν να ενδιαφερθεί τελικά η Αρχαιολογική Υπηρεσία και να κάνει ανασκαφές το Λιατοβούνι κ.λ. όπως έχουμε δημοσιεύσει σε παλιότερα τεύχη του περιοδικού μας. Φυσικά μ' αυτό δεν έκλεισε το θέμα.

Ο Δήμος και όλοι οι φορείς του τόπου πρέπει και στο μέλλον να συνεχίσουν τις προσπάθειες για παραπέρα έρευνες κι ανασκαφές γιατί δεν γνωρίζουμε τι κρύβει η γη μας από την ιστορία του παρελθόντος.

Για τις γιορτές των Χριστουγέννων
το περιοδικό μας εύχεται στους συνεργάτες,
συνδρομητές και φίλους

Χρόνια πολλά

και ο νέος χρόνος να δώσει σε όλους μας
αισιοδοξία, υγεία και προκοπή

ΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ: ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ

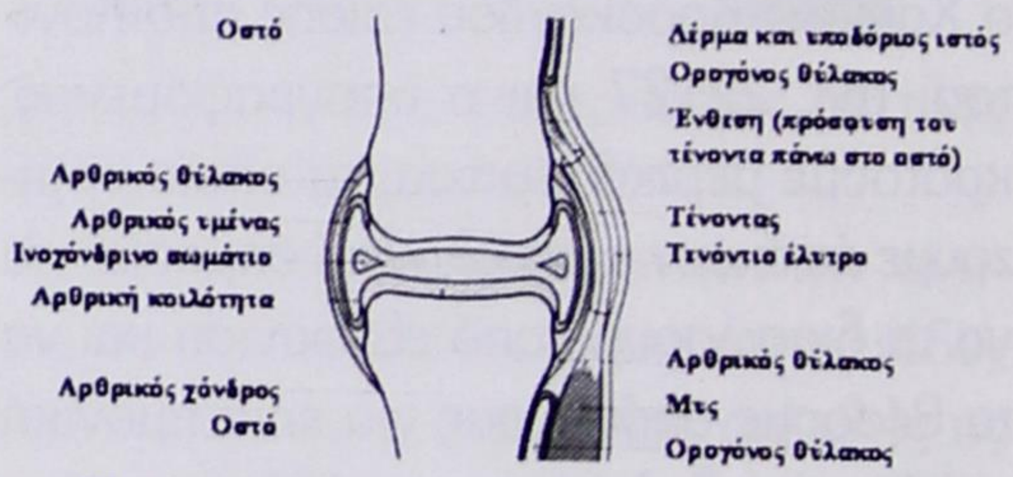
Γράφει η Δαμιανή Ζ. Παπαζήση
Ειδικός Ρευματολόγος
MBA Διοίκηση Μονάδων Υγείας-Πρόνοιας/CNAM

Ο όρος Ρευματολογία προέρχεται από την ελληνική λέξη «ρεύμα» παράγωγο του ρήματος «ρέω», που δείχνει κίνηση προς μία κατεύθυνση. Πρώτος ο Έλληνας γιατρός Ιπποκράτης χρησιμοποίησε τον όρο ρευματισμό για τις παθήσεις των αρθρώσεων. Πίστευε ότι ο ανθρώπινος οργανισμός αποτελείται από τέσσερις χυμούς: το αίμα, το φλέγμα, την κίτρινη και μέλαινα χολή. Οι παθήσεις των αρθρώσεων και γενικότερα οι ασθένειες οφείλονται σε διαταραχή της κίνησης ενός εκ των τεσσάρων χυμών.

Αναλυτικότερα για τις ρευματικές παθήσεις πίστευε ότι μια ουσία που ξεκινά από τον εγκέφαλο και διαχέεται σαν «ποτάμι» σε όλα τα σημεία του σώματος προκαλεί κακοδιαθεσία και ασθένεια.

Είναι η πρώτη αναφορά στην ύπαρξη του νευρο-ενδοκρινιλογικού άξονα. Το 1642 ο όρος rheumatism εισάγεται από τον Γάλλο γιατρό Dr. Baillou, ο οποίος τονίζει ότι η αρθρίτιδα είναι συστηματικό νόσημα. Σήμερα ο όρος Rheumatology και Rheumatic diseases έχουν καθιερωθεί από την διεθνή ιατρική κοινότητα για τη μελέτη και θεραπεία των επώδυνων καταστάσεων του μυοσκελετικού συστήματος.

Ο όρος μυοσκελετικό σύστημα περιλαμβάνει τις ανθρώπινες δομές που συνεργάζονται ομαλά για την κίνηση και την στήριξη του ανθρώπινου σώματος. Δηλαδή τα οστά, συνδέσμους, τένοντες, ορογόνους θυλάκους, σπονδυλική στήλη. Στην παρακάτω εικόνα απεικονίζεται η άρθρωση του γόνατος που είναι μια μεγάλη άρθρωση και φαίνονται καθαρά οι δομές της για να καταλάβουμε την αρχική εστία της βλάβης.

Τα ρευματικά νοσήματα είναι περισσότερα από 150. Μπορούμε να τα κατατάξουμε αδρά σε 4 κατηγορίες:

Εκφυλιστικές παθήσεις με κύριο αντιπρόσωπο την οστεοαρθρίτιδα. Πρόκειται για χρόνιες εκφυλιστικές διαταραχές, που σχετίζονται με τη φθορά του αρθρικού χόνδρου. Ο τελευταίος καλύπτει τις αρθρικές επιφάνειες και λειτουργεί σαν λιπαντικό σώμα, δηλαδή δίνει αντοχή και ανθεκτικότητα στην άρθρωση καθώς και την ικανότητα στα οστά να ολισθαίνουν ομαλά και ανώδυνα κατά την κίνηση.

Αποτελείται κατά κύριο λόγο από νερό (>60%) και θεμέλια ουσία (ίνες κολλαγόνου-πρωτογλυκάνες-χονδροκύτταρα).

Σιγά σιγά ο αρθρικός χόνδρος αφυδατώνεται, μειώνεται η περιεκτικότητά του σε πρωτεογλυκάνες, χάνει την ελαστικό-

τητά του και παρουσιάζει ρωγμές. Το υποκείμενο οστό αυξάνει σε μέγεθος αντιδραστικά, προβάλλει μέσα στην άρθρωση με συνέπεια τη δημιουργία οστικών «ρυγχών», που ονομάζονται οστεόφυτα.

Πρόκειται για τα γνωστά «άλατα». Μειώνεται το εύρος της κίνησης που γίνεται επώδυνη. Πιο συχνά προσβάλλεται το γόνατο, το ισχίο, η σπονδυλική στήλη και οι μικρές αρθρώσεις άνω και κάτω άκρων.

Αυτοάνοσες παθήσεις, ή νοσήματα του κολλαγόνου ή του συνδετικού ιστού. Ο ρόλος του ανοσοποιητικού συστήματος είναι να προστατεύει τον οργανισμό από τους ξένους εισβολείς π.χ. μικρόβια ενώ παράλληλα να αναγνωρίζει τα δικά του στοιχεία, να τα ανέχεται και να μην στρέφεται εναντίον τους.

Σε αυτές τις παθήσεις για άγνωστο λόγο, ο οργανισμός χάνει την ικανότητα αναγνώρισης του «δικού» του στοιχείου και στρέφει τους μηχανισμούς άμυνας λανθασμένα ενάντια των δικών του δομών.

Ως συνέπεια έχουμε την καταστροφή του οργάνου-στόχου. Είναι πολυσυστηματικά νοσήματα, δηλαδή δεν περιορίζονται στο μυοσκελετικό σύστημα αλλά προσβάλλουν και άλλα όργανα όπως νεφρά-μάτια-δέρμα.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν: η Ρευματοειδής Αρθρίτιδα, ο Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος, η Ψωριασική Αρθρίτιδα, το Συστηματικό Σκληρόδερμα, οι Αγγειϊτιδες, η Λεύκη, η Σκλήρυνση κατά πλάκας.

Κρυσταλλογενείς αρθρίτιδες, με κυριότερο εκπρόσωπο την ουρική αρθρίτιδα. Ξεκινά από αυξημένη παραγωγή ουρικού οξέος, που δεν μπορεί να αποβληθεί από τους νεφρούς φυσιολογικά, συσσωρεύεται και δημιουργούνται κρύσταλλοι ουρικού οξέος που παγιδεύονται μέσα στην αρθρική κοιλότητα.

Ο οργανισμός τους αναγνωρίζει ως ξένο σώμα και ενεργοποιεί τους μηχανισμούς καταστροφής τους.

Η άρθρωση που πιο συχνά προσβάλλεται είναι η άρθρωση του μεγάλου δακτύλου του άκρου ποδιού και γι αυτό η νόσος είναι γνωστή και ως ποδάγρα. Μπορεί, επίσης, να έχουμε δημιουργία κρυστάλλων από άλλα μεταβολικά προϊόντα όπως πυροφωσφωρικού ασβεσρίου ή υδροξυαπατίτη.

Μεταβολικά νοσήματα, όπως η οστεοπόρωση που αν δεν προληφθεί, οδηγεί σε σταδιακή μείωση της οστικής πυκνότητας και σε υποβάθμιση της ποιότητας του οστού. Έτσι, τα οστά γίνονται λιγότερο ανθεκτικά και δημιουργούνται εύκολα κατάγματα που υποβαθμίζουν τη ζωή του ασθενούς.

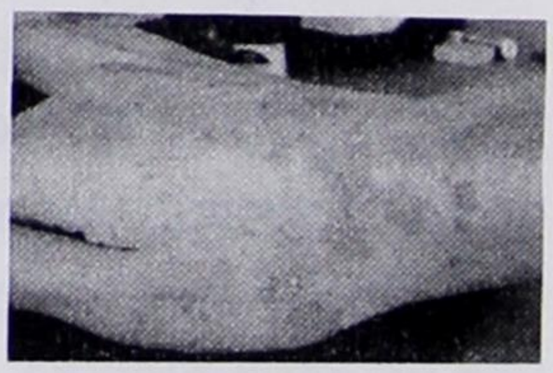
Πιο συχνά προσβάλλονται οι γυναίκες μετά την εμμηνόπαυση, που χάνουν τη προστατευτική δράση των οιστρογόνων, άτομα που λαμβάνουν φάρμακα όπως κορτιζόνη και άτομα με ελλιπή διατροφή σε ασβέστιο και βιταμίνη D.

Εξωαρθρικό ρευματισμό, π.χ. ινομυαλγία. Πρόκειται για ψυχοσωματική μεταβολή που εκδηλώνεται ως σωματικός πόνος με πόνο διάχυτο στους μυς και στις αρθρώσεις, αίσθημα κόπωσης, διαταραχές ύπνου, αίσθημα ανεπάρκειας ξεκούρασης και έλλειψη ενέργειας.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΜΑΣ ΟΔΗΓΗΣΟΥΝ ΣΤΟ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟ

- Αρθραλγίες, δηλαδή πόνος στις αρθρώσεις που διαρκούν περισσότερο από 6 εβδομάδες.
- Αρθρίτιδα, φλεγμονή της άρθρωσης με τοπική αύξηση της θερμοκρασίας, οίδημα, διόγκωση και ενίοτε ερυθρότητα.
- Αρθρίτιδα 3ης-4ης εγγύς φαλαγγικής άρθρωσης
- Πρωινή δυσκαμψία, η επίταση της συμπτωματολογίας το πρωί με αδυναμία εκτέλεσης των καθημερινών πρωινών δραστηριοτήτων. Μειώνεται σε ένταση κατά τη διάρκεια της ημέρας και υποτροπιάζει αν το άτομο παραμείνει ακίνητο για ώρα.
- Οσφυαλγία, που χειροτερεύει με την κατάκλιση, ξυπνά τον ασθενή τις πρώτες πρωινές ώρες και βελτιώνεται με την κίνηση.
- Αρθρίτιδα μαζί με οσφυαλγία.
- Αρθρίτιδα μαζί με εξάνθημα ψωρίασης.
- Εξάνθημα ψωρίασης άκρας χειρός
- Αρθρίτιδα μαζί με ξηροφθαλμία.
- Πόνος στους μυς για εβδομάδες και σταδιακή απώλεια της μυϊκής ισχύος.
- Αλλαγή χρώματος δακτύλων (άσπρο-κυανό-κόκκινο) με την έκθεση στο κρύο (ph. Raynaud).

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Η διάγνωση μιας ρευματικής πάθησης δεν είναι εύκολη δεδομένου ότι δεν υπάρχει ένας ειδικός δείκτης που να συνδέεται άμεσα με ένα νόσημα. Πρέπει να γίνεται από ειδικό γιατρό, το Ρευματολόγο που έχει εκπαιδευθεί στα νοσήματα αυτά.

Η διάγνωση στηρίζεται στη λήψη του ιστορικού, στην καλή και συστηματική κλινική εξέταση, στον εργαστηριακό έλεγχο, στα απεικονιστικά ευρήματα, δηλαδή σε ακτινογραφίες, αξονικές-μαγνητικές τομογραφίες και στην καλή συνεργασία γιατρού-ασθενούς.

Όσον αφορά τον ανοσολογικό έλεγχο, που είναι μέρος του αιματολογικού ελέγχου, η παρουσία και μόνο κάποιων αντισωμάτων δεν αποτελεί κριτήριο νόσου. Δηλαδή η ύπαρξη ρευματοειδή παράγοντα ή αντιπυρηνικών αντισωμάτων χωρίς συμπτώματα από την κλινική εξέταση δεν θέτει διάγνωση νοσήματος και συνεπώς δεν χρειάζεται οποιαδήποτε θεραπευτική αγωγή.

Αυτό το επισημαίνουμε επειδή η ανίχνευση ενός αυτοαντισώματος σε έναν τυχαίο έλεγχο, συνήθως πανικοΒάλει τους ασθενείς και τους οδηγεί να ζητούν επίμονα θεραπεία.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Πρέπει να τονισθεί ότι η βάση κάθε επιτυχημένης θεραπείας είναι η πρώιμη διάγνωση. Κάθε θεραπευτικό σχήμα για να είναι επιτυχημένο πρέπει να εφαρμοσθεί πριν γίνουν μόνιμες παραμορφώσεις και Βλάβες.

Η θεραπευτική προσέγγιση του ασθενούς με ρευματική νόσο είναι πολυδιά-

στατη και δεν πρέπει να περιορίζεται στη φαρμακευτική αγωγή. Χρειάζεται συνδυασμό φαρμάκου, φυσικοθεραπείας, άσκησης, διατροφής και ψυχολογικής υποστήριξης.

ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΑΣΚΗΣΗ

Σκοπός είναι η διατήρηση του εύρους κίνησης, η λύση του επώδυνου μυϊκού σπασμού και η ενδυνάμωση των μυϊκών ομάδων. Ο ασθενής πρέπει να μάθει μία σειρά ασκήσεων διάτασης που θα τις εφαρμόζει και μόνος του. Έτσι, θα χαλαρώνει το σώμα του, ενώ αν τις εκτελέσει απογευματινές ώρες θα μειώσει και τη διάρκεια της πρωινής δυσκαμψίας.

Χρειάζεται μικρή έως μέτριας έντασης αερόβια άσκηση για να ισχυροποιήσει τους μυς. Ισχυρότερη μυϊκή ομάδα σημαίνει λιγότερο stress στην πάσχουσα άρθρωση, που σημαίνει λιγότερος πόνος.

Αλλο όφελος της αερόβιας άσκησης είναι ο έλεγχος του σωματικού βάρους, η βελτίωση της ψυχικής διάθεσης και η τόνωση της αυτοπεποίθησης ότι μπορεί να έχει μία φυσιολογική ζωή.

Η αερόβια άσκηση μπορεί να περιλαμβάνει περπάτημα, κολύμπι, διάδρομο στο γυμναστήριο, ποδήλατο ανάλογα με τις δυνατότητες και την επιθυμία του καθένα ενώ οι διατάσεις μπορεί να είναι σε πρόγραμμα pilates, yoga, ή σουηδικής γυμναστικής.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Ο ψυχολογικός παράγοντας είναι εκλυτικός στα ρευματικά νοσήματα όχι μόνο οτην ινομυαλγία. Δεν είναι τυχαίο ότι η πρώτη εκδήλωση των αυ- τοανόσων νοσημάτων είναι μετά από πρόσφατο stress όπως απώλεια θέσης εργασίας ή αγαπημένου προσώπου. Και οι εξάρσεις συνδέονται σχεδόν πάντα με ψυχολογική επιβάρυνση.

Το πρώτο βήμα της ψυχολογικής υποστήριξης είναι η καλή σχέση- εμπιστοσύνης γιατρού-ασθενούς. Αλλά δεν φτάνει, χρειάζεται η στήριξη των οικείων και οπωσδήποτε η βοήθεια του ειδικού ψυχολόγου, που θα του μειώσει φοβίες και ανησυχίες.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Για κάποια νοσήματα όπως η ουρική αρθρίτιδα, η διατροφή είναι το πρώτο και βασικό θεραπευτικό βήμα. Αλλά και στα άλλα νοσήματα είναι Βασικό κομμάτι. Σκοπός της σωστής διατροφής είναι μια ισορροπημένη δίαιτα μεσογειακού τύπου που θα προσφέρει τις απαραίτητες πρωτεΐνες, Βιταμίνες, ιχνοστοιχεία και μέταλλα.

Δεν χρειάζεται υπερβολική πρόσληψη θερμίδων για την αποφυγή της αύξησης του σωματικού Βάρους αλλά ούτε και υποθερμιδική δίαιτα που θα έχει αρνητικές συνέπειες στους μυς και θα επιτείνει το πρόβλημα.

Η διατροφή μεσογειακού τύπου περιλαμβάνει ψάρια, ελαιόλαδο πλούσια σε Ω3 λιπαρά οξέα, φρούτα ως πηγή Βιταμινών, ξηρούς καρπούς που παρέχουν ιχνοστοιχεία, αυγό-κοτόπουλο-ψάρι που δίνουν πρωτεΐνες υψηλής Βιολογικής αξίας, γαλακτομικά που παρέχουν ασβέστιο.

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Σήμερα έχουμε στη διάθεσή μας διάφορες κατηγορίες φαρμάκων. Πρέπει να τονίσουμε ότι Βασική προϋπόθεση επιτυχίας είναι η συμμόρφωση του ασθενούς. Πρέπει να ακολουθεί τις οδηγίες του γιατρού, να μην διακόπτει, τροποποιεί τη δόση από μόνος του και να μην εγκαταλείπει την αγωγή του για εναλλακτικού τύπου θεραπείες.

Τα φάρμακα λαμβάνονται ή μόνα τους ή συνδυαστικά και είναι απόφαση του θεράποντος ιατρού αναλόγως της κλινικής εικόνας και ανταπόκρισης του ασθενούς. Ένας θεραπευτικός συνδυασμός που βοήθησε κάποιον μπορεί να μην ωφελήσει έναν άλλο. Δεδομένου ότι είναι ουσίες που τροποποιούν την άμυνα του οργανισμού, έχουν αρκετές παρενέργειες. Γι αυτό πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά το θεραπευτικό πρόγραμμα και κάτω από την επιτήρηση του γιατρού μας.

Τα φάρμακα που έχουμε στη διάθεση μας είναι:

Μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη φάρμακα, μειώνουν την ένταση των συμπτωμάτων, ανακουφίζουν άμεσα και μερικώς ελέγχουν τη νόσο.

Κορτικοστεροειδή, Ανοσοτροποποιητικά-ανοασοκατασταλτικά, η κορτιζόνη, η μεθοτρεξάτη, η αζαθειοπρίνη και άλλα. Καταστέλλουν το ανοσοποιητικό σύστημα και σταματούν την εξέλιξη της νόσου.

Βιολογικοί παράγοντες, συντίθενται με τη βοήθεια της μοριακής Βιολογίας. Είναι αντισώματα που μπλοκάρουν τα αντισώματα που ευθύνονται για την παθογένεια του νοσήματος όπως ο anti TNF παράγοντας που εξουδετερώνει ία μόρια του anti TNF που συμμετέχουν στη Ρευματοειδή Αρθρίτιδα και τις Οροαρνητικές Σπονδυλαρθροπάθειες.

ΒέΒαια, η συμπεριφορά, η διάγνωση και η θεραπεία των ρευματικών νοσημάτων είναι πολύπλοκη και δεν εξαντλείται στο παραπάνω άρθρο. Ήταν μια περιληπτική προσέγγιση για να σχηματίσει ο αναγνώστης μια Βασική εικόνα πάνω σε αυτά τα νοσήματα.

ΣΚΟΝΤΑ
Μην ξεχνάτε την συνδρομή σας. Είναι το στήριγμα του περιοδικού μας.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

Το πρόβλημα της παιδείας αποτελεί για την πατρίδα μας το χώρο όπου ανταγωνίζονται τα συμφέροντα των κρατούντων.

Οι εκάστοτε μεταρρυθμίσεις είχαν εμβαλωματικό χαρακτήρα, ήταν βραχύβιες και αναποτελεσματικές.

Μέχρι σήμερα, μεταξύ των άλλων, ο μεγάλος ασθενής είναι η Παιδεία του ελληνικού λαού σε όλη την έκταση και το βάθος. Από την πρωτοβάθμια ως την τριτοβάθμια εκπαίδευση τα παιδιά του ελληνικού λαού βιώνουν τη μαρτυρική πορεία με την αλλοπρόσαλλη πολιτική και πρακτική των κυβερνήσεων.

Το περιεχόμενο, τα προγράμματα σπουδών, η υλικοτεχνική υποδομή, η οργάνωση και οι στόχοι δεν ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες και δεν βοηθούν στο άνοιγμα των οριζόντων και στη δημιουργία προοπτικής για ένα ενοίωνο μέλλον.

Εξαγγελίες γίνονται, προθέσεις διατυπώνονται, σχέδια εκπονούνται, συνεννόηση και σοβαρότητα στις ηγεσίες των κομμάτων δεν φαίνεται να καρποφορεί.

Η μικροπολιτική και οι σκοπιμότητες δεν αφήνουν περιθώρια για τις βαθιές τομές που απαιτεί το μεγάλο πρόβλημα της Εθνικής Παιδείας.

Το ράβε-ξήλωσε είναι η γνωστή πρακτική και τα αδιέξοδα πολλαπλασιάζονται με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το μέλλον του τόπου.

Ξεφυλλίζοντας το σχέδιο "μιας λαϊκής παιδείας" που αποτελεί εισήγηση του Ε.Α.Μ. και της Ε.Π.Ο.Ν. το 1944 στη Γραμματεία Παιδείας της Π.Ε.Ε.Α. διαπιστώνουμε ότι πολλά στοιχεία και προτάσεις έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ολόπλευρη αντιμετώπιση του προβλήματος. Συνοπτικά και με σαφήνεια διατυπώνονται προτάσεις συγκεκριμένες με τεκμηρίωση παιδαγωγική, επιστημονική, κοινωνική και οικονομική, γιατί εμπνευστής σε όλο το έργο στάθηκε ο μεγάλος δάσκαλος και πατριώτης Δημήτρης Γληνός. Είναι περιττό να τονίσουμε εδώ τη μεγάλη προσφορά του στο χώρο της Παιδείας.

Ενδεικτικά αναφέρω επικεφαλίδες του σχεδίου:

- Η θέση και οι σκοποί της Παιδείας.
- Γενικός σκοπός της Παιδείας στην ελληνική κοινωνία.
- Μερικοί σκοποί.
- Αναγκαίες προϋποθέσεις της Παιδείας
- Σχολικά κτίρια.
- Προσχολική παιδεία.
- Παιδικοί σταθμοί.
- Νηπιαγωγεία

- Προγράμματα κ.λπ.

Πιστεύω ότι είναι καλό να αντλούμε από κάθε πηγή ό,τι υλικό είναι χρήσιμο για το χτίσιμο ενός σύγχρονου σχολείου, από τη βάση ως την κορυφή, από την πρωτοβάθμια ως την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Δεν είμαι ειδικός επιστήμων, είμαι ένας εκπαιδευτικός που επί 30 χρόνια υπηρέτησα και βίωσα όλα τα προβλήματα στο σχολικό χώρο με τους μαθητές μου, τους γονείς και τις τοπικές κοινωνίες.

Είναι λοιπόν εύλογο το ενδιαφέρον ενός δασκάλου για ένα σύγχρονο σχολείο που να παρέχει στους μαθητές του δυνατότητες για ολοκλήρωση της προσωπικότητάς τους και να τους εξασφαλίζει τα αναγκαία εφόδια για τον πολυμέτωπο αγώνα της ζωής. Ο σύγχρονος κόσμος με τα θετικά και αρνητικά του στοιχεία και ο μελλούμενος απαιτούν γνώση, υψηλό φρόνημα, ευαισθησία και ανθρωπιά.

Οι καιροί που ζούμε απαιτούν υπεύθυνους και ενεργούς πολίτες που να αγωνίζονται "με λογισμό και όνειρο", να στέκονται περήφανα "σαν ρηγάδες και όχι σαν ραγιάδες" όπως προσφυώς έγραφε ο αείμνηστος Μάριος Πλωρίτης. Το ήθος, η αξιοπρέπεια και το δίκιο να οδηγούν τα βήματά τους και να υπηρετούν πιστά την ΕΙΡΗΝΗ και την ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ.

Χαράλ. Ν. Ρεμωέλη

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτράγουδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιοδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ»

Νόστος

Νηστεμένη από πατρίδα η γυχή σου, κι από ξενιτιά ζωσμένες οι μέρες σου. Κι έβγαινες στους δρόμους, της μακρινής σου πατρίδας συχνορωτώντας για νέα. Κι άλλες φορές, απ' το παραθύρι ρωτώντας τον ήλιο:
«Ήλιε μου και τρισήλιε μου και κοσμογυριστή μου
πες μου είδες τον τόπο μου, είδες και τους καδούς μου;»
Τον ύπνο σου δίκνιζε της επιστροφής σου ο νόστος κι η γενέτειρα άσβηστος μνήμη, ξεδιπλώνοντας στα όνειρά σου εικόνες.
Καλοκαίρι και γύρισες, όπως τόσες φορές μες στο χτες, μα κι η κάθε φορά σαν να 'ναι η πρώτη. Γιατί έτσι η λαχτάρα...
Κι ανέβηκες το μικρό μονοπάτι μέσ' απ' των φυλλοβόλων το δάσος, ντύθηκες τη χαρά της αυγής, άναγες το καντήλι στο ξωκλήσι του άγιου.
Κι έσκυγες διψασμένος στ' ανάβρυσμα της κρυφής σου πηγής, να ξεδιψάσεις, που πολύ περπάτησες, πολύ κουράστηκες στο χρόνο...
Άνοιξες ύστερα την ξύλινη θύρα του παλιού σου σπιτιού. Χορταριασμένα χάσματα και κάδρα στους τοίχους, με το δάκρυ στο μάτι, προσμένοντας. Κι έβαδες τάξη στο άτακτο, ημερεύοντας γύρω το χώρο, ημερεύοντας τη σκιαγμένη γυχή σου.
Και κάθισες ήρεμος στην απανεμιά της αυλής σου, στην απανεμιά μιας ήσυχης κόχης.
Κι ήρθαν μετά και σε καλωσόρισαν αυτοί που απόμειναν πίσω, και βρέθηκες πάλι εκεί, στη ραστώνη του ίσκιου και στον οίνου τη χάρη, μοδογώντας για περασμένα κι ερχόμενα.
Στο μεσοχώρι χορεύοντας ύστερα... Και στη νύχτα των τριζονιών, αλαφροκοίμητος...
Κι όταν ο καιρός μάζωξε τις μέρες σου, κι οι πρώτες στάλες ήχησαν τον ερχομό του φθινόπωρου στην τσίγκινη στέγη, επέστρεγες στην άλλη πατρίδα, στης καθημερινότητας την κοιτίδα, φορτωμένος μυρουδιές κι ομιλήματα, ακριβά του τόπου καδούδια...
Για να ετοιμάσεις και πάλι στο χρόνο την καινούργια σου επιστροφή, αυτό το αδιάκοπο πισωγύρισμα, στα ωραία του τόπου σου καλοκαίρια!...

Τάσος Κανάτσης

Ζωή είναι

Σεβαστή Καραγιάννη

Η αύρα[1] του αγγίγματος
το ακριβό[2] φιλί
η δύναμη τ' αγκαλιάσματος
αυτό είν' η ζωή

ζωή, είναι του αέρα το φύσημα
[3]πνοή Ανατολής
το βλέμμα μέσα στη νυχτιά
ο Ήλιος της Αυγής

Είναι του έρωτα το σκίρτημα[4]
η ζεστασιά στο σώμα
το χαϊδεμα της κεφαλής
το ξάπλωμα στο χώμα

Ζωή, είναι η ανάσα μας
η μυρωδιά της φύσης
το Φως του Ήλιου το ζεστό
η απλωσιά της κτίσης

Ακόμα είναι το νερό
το καθαρό στ' αυλάκι
είν' τ' όνειρο το χαρωπό
το νόστιμο φαγάκι

Ζωή είναι η προσευχή
το κάθε τι καλό
είναι το γέλιο του παιδιού
η πίστη στο Θεό.

1. δροσερή πνοή *2 πολύτιμο, αληθινό*
3. ανάσα, ζωτάνια, έμπνευση *4. συγκίνηση, λαχτάρα*

Οι Κιραντζήδες

Αλκιβιάδης Καραγιάννης- Ποιητής Δίστρατο

Εσηκωνόντανε πρωί
να πάνε σε παζάρια
κριθάρι βάζαν στα τρουβιά
να φάνε τα μουλάρια.

Μπροστά το άσπρο το άλογο
και ο κιραντζής καβάλα
πιασμένα από τα καπίστρια τους
ακολουθούσαν τα άλλα.

Μες στον τρουβά εβάζανε
ελιές, ψωμί, τυράκι.
Στο ένα μπουκάλι τσίπουρο
στο φεσέλι το κρασάκι.

Καβάλα επερπάταγε
και γλυκοτραγουδάει
και από την γλυκιά του φωνή
και τα πουλιά ξυπνάει.

Την φορτωτήρα κρέμαγε
στο ένα το κοτσάκι
στο άλλο κρέμαγε τον τρουβά
τσίπουρο, ψωμί, κρασάκι.

Στο Παλαιοσέλλι έφτανε
το βράδυ για κονάκι
Χορτάρι θα αγόραζε στα ζώα το βραδάκι
και πίνοντας ξεκούραστα αθάνατο κρασάκι

Εξαίσιες Μελωδίες

Μας συντροφεύουν στο πέρασμα των αιώνων

Από το χθνκό ήχο της λύρας και της άρπας ως το μεταλλικό των σημερινών

χρόνων

Μας ταξιδεύουν σε κόσμους μακρινούς

Σε παραδείσους μαγευτικούς, μοναδικούς

Στις Βυζαντινές εκκλησίες στα ουράνια μας υμνούν

Τους πιστούς μεταξύ τους ενώνουν

Σε επικοινωνία με τους αγγέλους τους φέρνουν

Την πίστη της Εκκλησίας κάθε μέλους ενδυναμώνουν.

Με την κλασική τους μορφή μας πρεμούν

Στην φύση και σε όλες τις περιστάσεις της ζωής μας οδηγούν

Το ηθικό μας τονώνουν

Κάθε πλευρά του «είναι» μας εμψυχώνουν.

Και τώρα δικνίζόμαστε στους μεγάλους χώρους

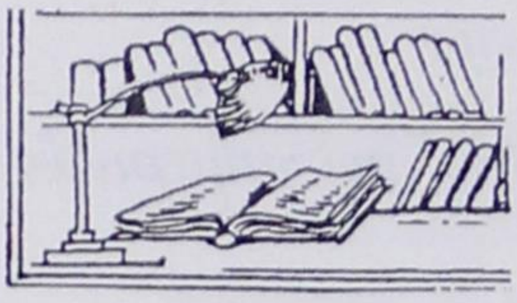
στην φαντασία μας δε θέτουμε όρους

Αχαλίνωτες εκπλήξεις υηλά εκτοξεύονται

Όλα τα είδη της Μουσικής πανηγυρίζονται!

Βικτωρία Ν. Τσάγκα

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΠΕΡΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΙΔΙΩΜΑΤΟΣ

Στους δύσκολους καιρούς μας, με το διάχυτο κλίμα δυσανεξίας, την ρευστή ανασφάλεια, τον κλονισμό των συσχετισμών, την καταστροφή των βεβαιοτήτων, η ύπαρξη ανθρώπων που ασχολούνται με τη γλώσσα μας, είναι όχι μόνο επαινετή, αλλά σημείο αναφοράς για όσους θα θελήσουν να καταγράψουν το γλωσσικό ιδίωμα του γενέθλιου τόπου τους.

Το επιστημονικό πόνημα του Δρα Δημητρίου Χρ. Στάμου, με τίτλο «ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΙΔΙΩΜΑ ΤΩΝ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ» αναφέρεται στις αλλοιώσεις της γλώσσας που υπήρχαν επί αιώνες στον προφορικό λόγο των ανθρώπων του συγκεκριμένου γεωγραφικού χώρου.

Παρόμοιες αλλοιώσεις υπήρχαν σε όλα τα τοπικά ιδιώματα του βορείου Ελλαδικού χώρου με εξαίρεση τα της Πελοποννήσου και τα της Αττικής.

Σε αντίθεση με το νότιο ιδίωμα, που διατηρεί τα φωνήεντα στον προφορικό λόγο, στο βόρειο ιδίωμα, το άτονο -ο(-ω) τρέπεται σε ου (-u), και το -ε(-αι) σε ι(η, -υ, -ει, οι).

Και τα μη τονιζόμενα -ου(u), και -ι συγκόπτονται ή αποβάλλονται, ή προφέρονται ατελώς π.χ. ψουμί (αντί ψωμί) / ουχτρός (αντί εχθρός) / σι λίγου (αντί σε λίγο) / ούλος (αντί όλος) κ.ά.

Για τη μελέτη του αυτή, ο συγγραφέας επέλεξε ένα μικρό αριθμό λέξεων από το ιδίωμα του γενέθλιου τόπου του. Και με βάση τους ισχύοντας γλωσσικούς νόμους για το βόρειο ιδίωμα, καθώς και τα σχετικά πορίσματα της γλωσσολογίας, κατέγραψε τα αίτια των οιωνδήποτε παραμορφώσεων που υπάρχουν σε αυτό το τοπικό λεξιλόγιο. Από τους ως άνω νόμους, σημειώνονται τα ακόλουθα.

1. **Νόμος οργανικός** του βορείου ιδιώματος, ορίζει ότι αποβάλλονται οι κλειστοί φθόγγοι -ι, -ου, όταν βρίσκονται σε άτονο χώρο, πχ. τρίτη > τρίτ' / κ.ά.

2. **Νόμοι αναλογικοί.** Σύμφωνα με αυτούς το 1ο πρόσωπο των περισπωμένων ρημάτων αν και τονίζετα, έχει κατάληξη -ου, π.χ. θα πιώ > θα πιού/ καρτερώ > καρτερού κ.ά.

3. **Φωνητικοί νόμοι:** Αυτοί διέπουν τη διατήρση ή μη των άτονων φωνηέντων, αλλά δεν είναι παντού οι ίδιοι: π.χ. αν σώζεται σε ένα ιδίωμα το άτονο φωνήεν μιας λέξεως, αυτό δεν σημαίνει ότι το ίδιο γίνεται και σε άλλα ιδιώματα π.χ. στο Ζαγόρι λένε "παρατηράου", στα Τζουμέρκα "παρατ'ράου", στο Αιτωλικό

"τ'ράου".

Μια γενική εικόνα των αλλοιώσεων που υπάρχουν στα τοπικά λεξιλόγια του βορείου ιδιώματος, είναι η ακόλουθη:

1. Στα φωνήεντα:

α) Μετατροπή των ατόνων φωνηέντων: το ο(-ω) σε ου, π.χ. ψωμί > ψουμί.

β) Αποβολές φωνηέντων

Τα αρχικά άτονα -ο, -ι αποβάλλονται σε μετάθεση, π.χ. όνειρο > ήνορο.

γ) Στα σύμφωνα

Το -z ακούγεται δυνατά προ του -μ, π.χ. z'μώνου.

δ) Στα ονόματα:

Αλλάζει το γραμματικό γένος των ουσιαστικών πχ. ο ασβέστης > ή ασβέστη / Αθανάσιος > Νάσιος / Ηλίας / Λιάς.

ε) Στα ρήματα:

Τα περισπώμενα ρήματα ακούγονται ασυναίρετα, πχ. πουνάου. Και τα λήγοντα σε -ίζω καταλήγουν σε -άου, π.χ. λαχταρίζω > λαχταράου.

Σιακάτ' αντί (πρός τα κάτω) / ξώκαρδα (αντί χωρίς ενδιαφέρον) / μπόλικο (αντί πολύ, άφθονο).

Παρόμοιες μελέτες συμβάλλουν σημαντικά στις έρευνες για τα Βόρειο-Ελλαδικά τοπικά ιδιώματα και βοηθούν στο να γνωρίσουμε την ιστορική εξέλιξη της Ελληνικής γλώσσας.

Στον συγγραφέα ανήκει ο δίκαιος έπαινος.

Ν. ΚΟΛΕΖΑΣ
Ομότιμος Καθηγητής
Κλασσικής Φιλολογίας
Πανεπιστημίου Αθηνών

Συμβαίνουν κι αυτά...

Ο παπάς και ο ... λαγός

Ο Κ. Μ. χειροτονήθηκε παπάς και λειτουργούσε στο χωριό του. Χορευταράς και μανιώδης κυνηγός δε σταμάτησε, ούτε με το ράσο, να χορεύει τσάμικο σε κάθε ευκαιρία και ούτε το κυνήγι εγκατέλειψε.

Μια Κυριακή, την ώρα λειτουργίας, κάποιοι κυνηγούσαν στο βουνό, απέναντι από την εκκλησία. Τα σκυλιά είχαν πάρει στο κυνήγι έναν λαγό και τα αλυχτήματα ακούγονταν ως το Ιερό της εκκλησίας. Ο παπα Κώστας έψελνε μηχανικά γιατί ο νους του ήταν στο κυνήγι. Όσο κι αν προσπαθούσε ν' απομονώσει στ' αφτιά του το αλύχτημα των κυνηγόσκυλων, δεν γινόταν, κι αυτός ο βλοημένος ο λαγός δεν έλεγε να ξαμακρύνει, ώστε να παρασύρει τα σκυλιά προς τη Γκραμπάλα. Έτσι, κάποια στιγμή που είχε βγει στην Ωραία Πύλη ψέλνοντας «Τω Κυρίω δεηθώμεν...» ξάφνου ακούγονται δυο απανωτές ντουφε-

κιές.

Ο παπα Κώστας παρασυρόμενος από τον πειρασμό του πάθους, ούτε κατάλαβε πώς του ξέφυγε και διακόποντας απότομα την ψαλμωδία λέει: «τον βάρεσαν οι κερατάδες". Βλέποντας μπροστά του το εκκλησίασμα, συνήλθε και συνειδητοποιώντας την πραγματικότητα, συνέχισε «... Σοφία πρόσχωμεν».

Ε, τώρα ο καθένας φαντάζεται τι έγινε στην εκκλησία μετά απ' αυτό.

Ο μπαρμπα Λιάμος και τα εργαλεία

Ο μπάρμπα Λιάμος (Χαράλαμπος Τούφας) από το Μαυροβούνι, παντρεύτηκε στα Δολιανά, όπου έζησε ως τα βαθιά γεράματα. Άριστος μαραγκός και συνεπής επαγγελματίας, ήταν γνωστός σε όλη την περιοχή.

Κάποτε ανέλαβε την επισκευή της στέγης στο μοναστήρι του Αγ. Ιάκωβου στο δάσος του χωριού. Πήρε τα εργαλεία του μια μέρα και κατέβηκε στο μοναστήρι, όπου εργάστηκε ως το βραδάκι. Η σκεπή βέβαια δεν τελείωνε σε μια μέρα γι' αυτό μάζεψε στο ζεμπίλι τα εργαλεία και τα βαλε πάνω στο παγκάρι για να μην τα κουβαλάει στο χωριό, αφού έτσι κι αλλιώς θα ξαναρχόταν την επομένη. Σκέφτηκε ότι «στον οίκο του Θεού» δεν θα τα πείραζε κανένας.

Το άλλο πρωί κατηφόρισε για το μοναστήρι και κατευθύνθηκε προς το παγκάρι να πάρει το ζεμπίλι. Τα εργαλεία έλειπαν. Ξαφνιάστηκε. Έψαξε εδώ, έψαξε κει, πουθενά εργαλεία· είχαν εξαφανιστεί. Στενοχωρεμένος, ο μπάρμπα Λιάμος και αγανακτισμένος, τα'βαλε με τους Αγίους.

Πηγαίνει μπροστά στο ιερό και απευθυνόμενος στις εικόνες, λέει:

- Καλέ ωρέ, τόσοι Άγιοι εδώ μέσα, τι κάνατε; Αφήσατε τον κλέφτη να μου πάρει τα εργαλεία και δεν του κόψατε το χέρι; Ντροπή σας. Τώρα πώς να φκιάσω εγώ το σπίτι σας;

Δεν έλαβε καμιά απάντηση και απογοητευμένος ανηφόρισε για το χωριό να πάρει άλλα εργαλεία...

Σ.Σ. Αυτό μου το διηγήθηκε ο καλός φίλος του περιοδικού μας Πεκλαρίτης Θόδωρος Κεφάλας.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΜΟΛΙΣΤΑΣ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ

Διαβάζοντας στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ακροτελεύτιο μέρος, σχετικό με το Ταχυδρομείο Μόλιστας, του εκλεκτού φίλου και συμπατριώτη (Μολιστινού) Δημήτρη Παπαλάμπρου, τ. Αν/τή Γεν. Δ/ντή ΕΛ.ΤΑ., θεωρώ μεγάλη μου υποχρέωση, από τις φιλόξενες στήλες του παραπάνω περιοδικού, να τον συγχαρώ ειλικρινά και να τον ευχαριστήσω για τα συνεχή, τεκμηριωμένα και λεπτομερή δημοσιεύματά του στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» τα οποία ήταν αφιερωμένα στην πορεία και την ιστορία του Ταχυδρομικού Γραφείου Μόλιστας.

Χωρίς να θέλω να παρέμβω στο αξιέπαινο και πολύμοχθο έργο του Δημήτρη, μου έδωσε την ευκαιρία και νομίζω ότι έχω την άδειά του όχι να σχολιάσω (γιατί δεν υπάρχουν σχόλια) αλλά να προσθέσω και εγώ κάποια στοιχεία και κυρίως να επισημάνω τη μεγάλη και την κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, συμβολή των Ταχυδρομικών Γραφείων, μεταξύ των οποίων και του Γραφείου Μόλιστας (ομορου χωριού, με τη γενετειρά μου το Γανναδιό) στον τομέα της Λαϊκής Αποταμίευσης, η οποία εκφράστηκε από το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ως θεσμός, εμφανίστηκε πρώτα στην αυτόνομη Κρητική Πολιτεία το 1.900 και λειτούργησε στο πλαίσιο των Ταχυδρομείων του νησιού από το 1902 μέχρι το 1915, οπότε με νέο τροποποιητικό Νόμο, αρχίζει τις εργασίες του στην Αθήνα.

Από το 1931, οι Αγροτικοί Ταχυδρομικοί Διανομείς, διενεργούν πράξεις Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου σε όλη τη χώρα, και φυσικά, σε όλα τα χωριά της Κόνιτσας.

Το 1934 αρχίζει η λειτουργία του Κρατικού Ενεχυροδανειστηρίου και εισάγεται ο θεσμός των κουμπαράδων που είχε να κάνει κυρίως με τη νεανική αποταμίευση και αργότερα με την Υπηρεσία των «Απόρων Κορασίδων».

Το 1936 προσχωρεί στον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Αποταμίευσης που εορτάζεται από το Παγκόσμιο Ινστιτούτο Ταμιευτηρίων, την 31 Οκτωβρίου εκάστου έτους.

Το 1954, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο είναι το μοναδικό πιστωτικό Ίδρυμα της χώρας που αποζημίωσε τους καταθέτες του από τις απώλειες των αποταμιεύσεών τους λόγω του υπερπληθωρισμού της κατοχής.

Το 1963 επανεκδίδονται τα ημερολόγιά του που είχαν σταματήσει με τον πόλεμο του 1940, τα οποία με τους Αγροτικούς Ταχυδρομικούς Διανομείς, φθάνουν και στα πιο απομακρυσμένα σημεία.

Το 1985, το Ταχυδρομικό Ταμιευτή-

ριο δημιουργεί το θεσμό των Σχολικών Βιβλιοθηκών και πάνω από δυο δεκαετίες, θα εξοπλίσει μεγάλο αριθμό Σχολείων, σε ολόκληρη την επικράτεια.

Τη Λαϊκή Αποταμίευση την οποία αποτελούσαν οι οικονομίες των απλών ανθρώπων του μόχθου που ανήκαν στο σύνολό τους στα χαμηλά εισοδήματικά στρώματα του πληθυσμού, εμπιστεύτηκαν τις αποταμιεύσεις τους στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και αυτό τις αξιοποίησε με υπευθυνότητα. Τις μετέτρεψε σε Εθνικό Κεφάλαιο, στήριξε επανειλημμένα το Κράτος και τους Πολίτες, ακόμα και στις πιο δύσκολες ιστορικές περιόδους, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάπτυξη όλων σχεδόν των κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας. Από το υστέρημά τους και από αυτούς τους μικροαποταμιευτές, καθιερώθηκε και αναπτύχθηκε το ταχυδρομικό ταμιευτήριο.

Με τα αυτόνομα Καταστήματά του και τα 800 περίπου τότε, Ταχυδρομικά Γραφεία, πρόσφερε για 110 περίπου χρόνια, αφενός σε όλους τους ανά την Ελλάδα αποταμιευτές του, ευκολία συναλλαγών, κρατική εγγύηση των καταθέσεων, το πλέον ελκυστικό επιτόκιο και αφετέρου, παρείχε σε Δημοσίους Υπαλλήλους Συνταξιούχους του Δημοσίου και Υπαλλήλους Οργανισμών, χαμηλότοκα μακροπρόθεσμα στεγαστικά δάνεια για αγορά, ανέγερση ή αποπεράτωση κατοικίας και δάνεια σε Οργανισμούς για παραγωγικά έργα.

Το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, είχε δύο μεγάλα κεφάλαια. Την διακεκριμένη πελατεία του και το φιλότιμο δυναμικό του, το οποίο αποτελούσαν οι υπάλληλοί του Οργανισμού και το προσωπικό των Ταχυδρομικών Γραφείων (ΕΛ.ΤΑ.).

Η παρουσία του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου έχει αναντίρρητα σφραγίσει την εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας στη διάρκεια του προηγούμενου αιώνα! Δυστυχώς, η πορεία του διακόπηκε απότομα με την απορρόφησή του από την Τράπεζα EUROBANK και το έτος 2013, εξαφανίστηκε ένας επιτυχής αποταμιευτικός θεσμός -μοναδικός στην Ελλάδα ο οποίος βοήθησε εκατομμύρια συμπολιτών μας και συνέβαλε στην ανάπτυξη της χώρας μας. Ενώ στις άλλες χώρες τα ταμιευτήρια αναπτύσσονται συνεχώς και βοηθούν το Κοινωνικό σύνολο, η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα η οποία στερείται ενός τόσο σημαντικού, για την οικονομία της, θεσμού.

Σήμερα, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ενταγμένο πλέον στην παραπάνω Τράπεζα ως διακριτικό δίκτυο με τη σήμανση «Δίκτυο Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο» συνεχίζει να παρέχει Τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες στο συναλλασσόμενο κοινό του.

Γεώργιος Δερμιτζακης
Επιτ. Δ/ντης Ταχυδρομικου Ταμιευτηριου
και Προεδρος του Δ.Σ. της Πανελληνιας
Ενωσης Συνταξιουχων Ταχυδρομικου
Ταμιευτηριου

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΝΙΚΑΝΟΡΑ (ΠΑΛΙΑ ΚΟΡΤΙΝΙΣΤΑ)

Καθόμουν, μόνος μου στο πεζούλι της πασίγνωστης, ευλογημένης βρύσης του Αϊ-Νικόλα, στη Μόλιστα, όταν με ζύγωσαν τρεις ντόπιες υπερήλικες γυναίκες, η Πολυξένη Λέτσιου, γειτόνισσά μου, η Ελπινίκη Λέτσιου, πρωτοξαδέρφη μου και η Βεατρίκη Παπαντώνη, αδερφή μου, συνοδευόμενες, απ' τον άντρα της τελευταίας και γαμπρό μου Δημήτριο Παπαντώνη, επίσης υπερήλικα και μεταξύ σοβαρού κι αστείου μου πέταξαν την πρόταση, που φαίνεται ότι την είχαν συλλάβει και επεξεργαστεί νωρίτερα, κατά την ώρα της διαδρομής.

«Δημήτρη μου λένε. Μεθαύριο Σάββατο, πούναι ψυχοσάββατο κι ο Παπαγιάννης θα τελέσει Θεία Λειτουργία στο Νικάνορα, δε βάζεις το αυτοκίνητο, να πάμε όλοι μαζί να δούμε το χωριό, να εκκλησιαστούμε, να προσκομίσουμε και τα ψυχοτάματα για τους νεκρούς μας και να συχωρεθούν και τα πεθαμένα μας;» Εγώ άλλο που δεν ήθελα. Ήταν σα να το περίμενα.

Απάντησα, αμέσως καταφατικά, γιατί με το Νικάνορα και τη διπλανή τράπεζα (παλιά Βράνιστα), πούναι όμορα χωριά, με τη Μόλιστα (εννοείται και τα τρία χωριά), με συνδέουν ακατάλυτοι δεσμοί αίματος, αφού η Μάνα μου Ελευθερία καταγόταν απ' το Νικάνορα κι ήταν το γένος Παπαζήση.

Δεν ήταν, όμως μόνο η δική μου Μάνα απ' το Νικάνορα.

Ήταν κι η Μάνα του γαμπρού μου, η Βασιλική το γένος Παπακώστα, όπως είναι κι η Μάνα του Παπαγιάννη, η Ανδρομάχη κι αυτή του ίδιου γένους, με την προηγούμενη. Ακόμα Νικανορίτισσες, που παντρεύτηκαν κατά καιρούς, στη Μόλιστα ήταν και η Όλγα Σερίφη, η Σοφία Λασπονίκου κι η Λευκοθέα Ξεφτέρη, όπως ήταν κι απ' την Τράπεζα, η Μαρία Τσέρτου, η Ευρύκλεια Πορφύρη, η Κλεοπάτρα Πορφύρη, η Βασιλική Βέργου, η Κωνστάντω Γκούτου, η Ευδοκία Τζιμνάδη, η Πολυξένη Ντόκου κι ίσως και κάποιες άλλες που διαφεύγουν της μνήμης του. Απ' την Τράπεζα επιπροσθέτως, καταγόταν κι ο αξέχαστος Αθανάσιος Τσιλίφης, που ήρθε γαμπρός στο Γανναδιό.

Το ίδιο έγινε και αντίστροφα ήτοι αρκετές Μολιστινές γυναίκες κατηφόρισαν, ως νύφες, στα παραπάνω δύο χωριά, όπως η Βασιλική Τζουμάκα, η Ουρανία Παπαζήση (γιαγιά μου), η Χαρίκλεια Παπαντώνη, η Πανάγιω Μπακόλα, η Ουρανία Σιώρου, η Ουρανία Κατσίκη κι ίσως κι άλλες που δεν θυμάμαι τα ονόματά τους.

Τώρα πάνω σ' αυτό το θέμα των προσμείξεων, των παντρειολογημάτων και των συμπεθεριών κοίτα να δεις, τι παιχνίδια σκαρώνει η ζωή στον άνθρωπο. Η Μπάμπω μου, η «Τρανή μου» όπως τη φώναζα μικρός, Ουρανία, το γένος Λέτσιου πήγε νύφη απ' τη Μόλιστα στο Νικάνορα, αλλά

ύστερα από μια γενιά, η κόρη της και Μάνα μου, ξαναγύρισε νύφη στη Μόλιστα, δηλαδή, τρόπον τινά, επαναπατρίστηκε κι έτσι χωρίς καμιά παρέμβαση τα πράγματα ισορρόπησαν από μόνα τους.

Το ίδιο συνέβη αργότερα και με την Ουρανία Σιώρου, που πήγε απ' το Μοναστήρι.

Ας μου συγχωρεθεί εδώ η αυτοαναφορική διάθεση, αλλά δε γίνεται αλλιώς, γιατί πρόκειται, για απόντα, προσφιλέστατα πρόσωπα τα οποία θα ήταν ασέβεια να παραλείψω, αναφερόμενος στη διαδρομή τους και τη κοιτίδα τους.

Ο Γανναδιώτης Παπαγιάννης κατά κόσμον Ιωάννης Παπαδημητρίου, ένας νεότερης γενιάς, αξιόλογος και αεικίνητος παπάς, ελλείψει ιερέων στον τόπο μας, με εντολή του Δεσπότη μας, διακονεί, εκτός των τριών χωριών της Μόλιστας και τα χωριά Νικάνορα και Δροσοπηγή (Κάντσικο) στα οποία πηγαίνει εκ περιτροπής και ανάλογα με τις ανάγκες, που ανακύπτουν. Γι' αυτό κι ο Κυριακάτικος Εκκλησιασμός των λιγοστών κατοίκων των χωριών μας, έχει καταστεί, από χρόνια, προβληματικός και περιστασιακός.

Οι τρεις παραπάνω γυναίκες, λοιπόν, όσο πλησίαζε η 18 Ιουλίου 2016, που ήταν το ψυχοσάββατο, έκαναν τις προετοιμασίες τους, όπως απαιτούν οι θρησκευτικές μας παραδόσεις ήτοι ζύμωσαν και έψησαν τις λειτουργιές τους, έβρασαν το σιτάρι τους κι έγραψαν σ' ένα μικρό χαρτί τα ονόματα των τεθνεώτων συγγενών τους, για να διαβαστούν, απ' τον παπά υπέρ αναπαύσεως των ψυχών τους.

Είναι γνωστό ότι τα δύο ψυχοσάββατα το ένα πριν την Κυριακή της Αποκριάς και το άλλο πριν την Κυριακή της Πεντηκοστής, παρατηρείται μεγάλη κοσμοσυρροή, στις Εκκλησίες και τα Κοιμητήρια.

Οι ζωντανοί ενώπιον των νεκρών τους, σε μια μονομερή και μονόπλευρη επικοινωνία, με τους ανεξύπνητους συγγενείς τους.

Έφτασε το ψυχοσάββατο και η ΕΜΥ, αποβραδίς, είχε προειδοποιήσει ότι, στις επόμενες μέρες, στη χώρα μας θα επικρατήσει μίνι καύσωνας.

Όμως εμάς αυτή η προειδοποίηση δεν μας πτόησε, γιατί είναι γνωστό, ότι ο καύσωνας σπάνια ευδοκιμεί και προκόβει στα μέρη μας.

Ξεκινήσαμε στις 7.30 το πρωί, από την Μόλιστα με σχετική ζέστη κι αφού ακολουθήσαμε τα καγκέλια μέχρι κάτω τη Δημοσιά, τα οποία ας σημειωθεί μακραίνουν κατά πολύ, το παλιό, ημιονικό δρομολόγιο, προς Κορτίνιστα-Κόνιτσας- στρίψαμε στη διασταύρωση αριστερά, περάσαμε τις Μολιστινές μικροστροφές, με τους κόζιακες κι αμέσως συναντήσαμε το Χάνι του «Κουτλή», που ακόμα αντιστέκεται στη φθορά και στο πέρασμα του χρόνου.

Εκεί θυμηθήκαμε τον Πάππο το Βέργο «Κούτλη» που κερνούσε τους περαστικούς ένα λουκούμι με νερό και τους ευχόταν νάχουν καλό δρόμο, όλοι τους. Περνώντας το λάκκο, αριστερά μας στέκεται ακόμα όρθιο το πέτρινο τοξοτό γεφύρι, απεριποίητο και απλησίαστο, πλέον απ' τους διερχόμενους σε πλήρη δηλαδή και διαρκή αχρηστία.

Από δω και πέρα μπήκαμε στο «Βραντσινό», το οποίο έφερε πολλές ενθυμήσεις στο μυαλό των γυναικών, γιατί εκείνα τα χρόνια, πριν το 1950, όλες σχεδόν οι Μολιστινές, έρχονταν, εδώ, με τα γαϊδουράκια τους κι έκοβαν «κλαδί» για το χειμώνα, για να ξεχειμωνιάσουν τα ζωντανά τους.

Μετά από μια δρασκελιά δρόμο, φτάσαμε κι όλα στο ξακουστό χάνι του Κρυονεριού, απ' το οποίο, στις μέρες μας, δεν σώζεται τίποτε, ούτε καν τα χαλάσματά του.

Μέχρι σήμερα, ο αθεόφοβος, δεν στάθηκε δυνατό να σταματήσω μια στιγμή σ' αυτό το σημείο, να κατέβω κάτω, στην από δω μεριά του λάκκου, για να διαπιστώσω, αν ακόμα εξακολουθεί να αναβλύζει η ομώνυμη πηγή, ή αν κι αυτή χάθηκε μαζί με το Χάνι της.

Παρά δίπλα αριστερά υπάρχει η διασταύρωση για το χωριό, το Νικάνορα, που η σχετική πινακίδα μας το τοποθετεί, παραπάνω, στα δύο χιλιόμετρα.

Παλιότερα αυτό το σημείο το αποκαλούσαμε «Στου Αγίου το Δέντρο». Ήταν το σήμα κατατεθέν όλης αυτής της τοποθεσίας.

Ήταν το στίγμα της παράκαμψης, για το χωριό κι εκεί, παλιότερα, υπήρχε ένα χοντρό, αιωνόβιο δρυόδεντρο, στο κουφάρι του οποίου, ήταν τοποθετημένη η εικόνα του Αγίου Νικάνορα.

Όσες φορές κι αν πέρασα από κει, αυτό το δέντρο δεν το εντόπισα.

Ίσως να βρίσκεται κάπου παρά μέσα, αλλά το πιθανότερο είναι ότι το ξεπάστρεψε ή η πολυκαιρία, ή η διαπλάτυνση του παρακείμενου, αμαξητού δρόμου. Προχωρώντας κανά χιλιόμετρο όλο ίσια-ίσια παράλληλα στο λάκκο, περάσαμε το μικρό και στενό γεφυράκι του κι αμέσως αριστερά μας, αφήσαμε την παράκαμψη για τον Άγιο Νικάνορα, πούναι ο παντοτινός προστάτης του χωριού, από κει ψηλά απ' το βράχο του και που σύσσωμοι οι Νικανορίτες, αλλά και όλοι οι κάτοικοι της επαρχίας μας, προσέρχονται και τιμούν τη Μνήμη του, στις 7 Αυγούστου, στο λιτό περίοπτο και μοναχικό Εκκλησάκι του.

Λίγο πιο πάνω και πάλι αριστερά μας στέκεται, όπως ήταν το ξωκλήσι του Αϊ-Σωτήρα. Συνεχίζοντας δίπλα-δίπλα το δρόμο, απ' την άλλη μεριά τώρα του λάκκου, φτάσαμε στο «Κόνισμα» και στη μικρή στροφή, όπου τα τελευταία χρόνια, έχει μεταφερθεί το καινούργιο Νεκροταφείο του χωριού κι όπου στην άκρη, στο πλάτεμα του δρόμου, είναι συνήθως αραγμένα τα διάφορα τροχοφόρα του Νικανορίτη Εργολάβου έργων Βασιλείου Βαζούκη.

Με το ανέβασμα του μικρού ανήφορου μπήκαμε, στο πρώτο πλάτωμα του χωριού όπου παρκάραμε και ξεπεζέψαμε.

Απ' αυτό το σημείο έχει κάνείς τη δυνατότητα να πάρει τις πρώτες εντυπώσεις, για το χωριό, έστω κι αν έχει μπροστά του μόνο τη μερική του άποψη.

Ρίξαμε το βλέμμα μας στο μικρό καφενεδάκι του αείμνηστου Σπύρου Μήτσικα αλλά ήταν θεόκλειστο και παρατημένο και πιο πάνω, στο χώρο που βρισκόταν το πασίγνωστο «πούσι» απ' το οποίο άλλοτε υδρενόταν όλο το χωριό, αλλά ενώ εντοπίσαμε τη θέση του, αυτό δεν το διακρί-

ναμε.

Γυρίσαμε, κατόπιν, τη ματιά μας στην άλλη κατεύθυνση, απέναντι, στο καταπράσινο δάσος από δρυόδεντρα, τα οποία μεγάλωσαν και πύκνωσαν τόσο, ώστε δεν άφησαν τίποτα ακάλυπτο ή ξέφωτο.

Μετά την ολιγόλεπτη αυτή στάση, στρίψαμε αριστερά στην ανηφόρα προς την Κεντρική Εκκλησία της Αγίας Μαρίνας, μπήκαμε στο προαύλιο, που ήταν πεντακάθαρο και εκεί, την προσοχή μας, για λίγο, τράβηξε το μικρό οστεοφυλάκιο, στη γωνιά, το οποίο σοφά, είχε καταργηθεί κι έχει μετατραπεί πλέον, σ' ένα μόνιμα ανοιχτό παρεκκλήσι, για το άναμμα των κεριών των πιστών, όταν ο κυρίως Ναός, παραμένει κλειστός.

Μέσα τώρα η μικρή αλλά παλιά και επιβλητική Εκκλησία, ρυθμού Βασιλικής και εικονογραφημένη σ' όλες της τις διαστάσεις ήταν γεμάτη από κόσμο. Νικανορίτες και Βραντσινούς, γιατί εκείνο το ψυχοσάββατο εκτός απ' τα ατομικά ψυχοκόλλυβα για μακαρισμό των νεκρών, τελούνταν και δύο κανονικά μνημόσυνα, το ένα από το Ζήση Παπαναστασίου, στη μνήμη της γυναίκας του Βασιλικής και το άλλο από το Φάνη Μπακόλα, για όλους τους τεθνεώτες συγγενείς του.

Τον Παπαγιάννη στο ψαλτήρι συνέδραμαν οι Ιεροψάλτες Βασίλειος Ρόβας και Σωτήριος Μπακόλας απ' το Νικάνορα, καθώς κι ο Βασίλειος Κίτσιος απ' τη γειτονική Πηγή.

Χρέη Νεωκόρου, προς μεγάλη μας έκπληξη, έκανε ένας νεαρός απ' το χωριό, γιος απ' ό,τι μάθαμε του Σωτήρη και της Όλγας Παπαχαρίση.

Μετά το πέρας της θείας Λειτουργίας, των μνημόσυνων και των άλλων σχετικών, που ακολούθησαν στο χαγιάτι της Εκκλησίας, άπαντες κατευθυνθήκαμε στην ανακαινισμένη αίθουσα του κτηρίου του Σχολείου, όπου προσφέρθηκαν ο καφές, το κονιάκ και τα υπόλοιπα.

Μέσα στην αίθουσα, αν και δεν θυμόμασταν τα περισσότερα ονόματα, ωστόσο απ' το βλέμμα, την όψη και τα μάτια, αναγνωρίσαμε τον αγέραστο Βασίλη Τζουμάκα, τον Φάνη και την Αρετή Μπακόλα, γείτονες της Μπάμπως μου, το Ζήση Παπαναστασίου, τον Παναγιώτη και την Πελαγία Μήτσικα, το Θωμά Βαζούκη, χωρίς τη Μιλίκα δευτεροξαδέρφη μας πούναι καθηλωμένη από χρόνια στο σπίτι, το Βασίλη Βαζούκη, τον Απόστολο Βαζούκη που είναι και ο νυν Πρόεδρος του χωριού, τη Θεοδοσία Τσιλίφη, την Παναγιώτα Κίτσιου. Τη Μαρία Ρόβα, το Βασίλη Ρόβα και τη γυναίκα του Άννα όλοι τους δευτεροξαδέρφια μας, το Δημήτρη και την Πολυξένη Κακαράντζα, το Σωτήρη και το Ματθαίο Μπακόλα. Τον Παύλο, τον Χρήστο και την Ελευθερία Θεοδώρου, το Σταύρο Παπαχαρίση, το Βασίλη και την Ανδρομάχη Σπανού, την Όλγα Παπαχαρίση, τέως Πρόεδρο του χωριού για δύο τετραετίες και τα τέκνα της Παντελή και Βασίλη, το νεαρό ζευγάρι Αθανάσιο και Αναστασία Δάγκου, το Γιώργο και την Πηνελόπη Μιχοπούλου, το Νικόλαο και την Ευλαμπία Βλάχου, τη Σπύρου Χρυσάνθη, τον Πέτρο Μήτσικα και τέλος την Πελαγία Κόφα.

Απ' τη γειτονική Τράπεζα είδαμε το Βαγγέλη Τσιλίφη με τη γυναίκα του, όπως και το Χρήστο Τσιλίφη. Απ' τους πλησιέστερους συγγενείς μας, τους Παπαζήσηδες και τους Σιωρέους, δεν ανταμώσαμε κανέναν γιατί είναι όλοι τους φευγάτοι και διασπαρμένοι, στα πέρατα του κόσμου.

Μετά τις συστάσεις, τις αλληλογνωριμίες και τους θερμούς εναγκαλισμούς ήρθαν οι διαπιστώσεις μας, για το χωριό. Το οποίο περιήλθαμε για λίγο, για να το δούμε καλύτερα από κοντά. Τα περισσότερα σπίτια είναι επισκευασμένα, ανακαινισμένα και περιποιημένα απ' τις νεότερες γενιές κτίστηκαν και αρκετά καινούργια, αλλά δεν λείπουν, διάσπαρτα και τα ακατοίκητα και τα ερειπωμένα.

Η Κοινότητα τα τελευταία, περίπου τριάντα χρόνια, έκανε άλματα προόδου και αποπεράτωσε σπουδαία κοινωφελή έργα, στο χωριό, με τη συνδρομή του Δήμου και της Περιφέρειας.

- Διάνοιξε όλους τους δρόμους και τα σοκάκια του, τους τσιμεντόστρωσε και τους κατέστησε προσβάσιμους στο αυτοκίνητο.

Έφτιαξε δίκτυο υδροδότησης όλων των σπιτιών, φέρνοντας με υδρομάστευση, πόσιμο τρεχούμενο νερό, ψηλά απ' το βουνό, απ' τη Ζάρωση κι έτσι καταργήθηκε το «πούσι»

- Μετέφερε το Νεκροταφείο, σε νέα θέση, έξω απ' το χωριό, γιατί η παλιότερη, πέρα από το λάκκο, δεν ήταν εύκολα προσπελάσιμη.

- Ασφαλτόστρωσε τον αμαξιτό δρόμο προς τον Άγιο Νικάνορα και ηλεκτροδότησε την εκκλησία του, εκεί ψηλά, πάνω στην κορφή του λόφου.

- Κατασκεύασε κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης, μεταφέροντας τα λύματα των νοικοκυριών μέσω αγωγού, έξω απ' αυτό, σ' έναν και μοναδικό λυματοβόθρο.

- Διαμόρφωσε και εξωράϊσε τον περιβάλλοντα χώρο της δεύτερης εκκλησίας μέσα στο χωριό, του Αγίου Νικολάου και ανήγειρε νέο κωδωνοστάσιο, στην άκρη του προαυλίου της.

- Ανακαίνισε εσωτερικά την μεγάλη αίθουσα του σχολείου και τη μετέτρεψε σε χώρο κοινωνικών εκδηλώσεων και στέκι συνεύρεσης των χωριανών, χωρίς να της αλλοιώσει την προηγούμενη ταυτότητά της, αφού τα διάφορα σχολικά είδη, οι προθήκες και οι βιβλιοθήκες προστατεύτηκαν και τοποθετήθηκαν, επιμελώς, σε διάφορα ακραία σημεία της.

- Οι γυναίκες του χωριού συνασπίστηκαν και με πρωτοβουλία τους λειτουργούν το μοναδικό κυλικείο, πάλι μέσα στο κτήριο του Σχολείου, προσφέρονας στους επισκέπτες και τους θαμώνες αναψυκτικά, καφεδάκι και τσίπουρο, με πολύ χαμηλό αντίτιμο, ίσια-ίσα, που να καλύπτει τα λειτουργικά του έξοδα.

- Τέλος ο πολιτιστικός Σύλλογος των Νικανοριτών αδελφοποιήθηκε με τον αντίστοιχο, του γειτονικού χωριού, της Πηγής κι έτσι ενισχύθηκαν και εμπλουτίστηκαν οι δεσμοί και οι διάφορες εκδηλώσεις που γίνονται, κάθε χρόνο, από κοινού, κυρίως, στην Αθήνα.

Ο Νικάνορας σήμερα, είναι ένα ζωντανό χωριό, έχει αρκετούς μόνιμους; κατοί-

κους κι έχει και πολλούς άλλους που διαμένουν, πολύ κοντά, στην Κόνιτσα, απ' την οποία, τον επισκέπτονται τακτικότητα κι έτσι δεν τον ακούμπησε ο γενικότερος μαρασμός και η εκγατάλειψη, που παρατηρείται στα περισσότερα χωριά της επαρχίας μας.

Πριν φύγουμε, θεωρήσαμε σωστό να κάνουμε ένα γρήγορο πέρασμα απ' την άλλη μεριά του χωριού, όπου βρίσκονται τα προγονικά σπίτια, απ' την πλευρά της Μάνας μου. Ηθική νομίζω υποχρέωση και συνάμα επιβεβλημένο καθήκον.

Στο κάτω σπίτι του «Μπαρτζόκα» έχουν απομείνει σκόρπια ερείπια κι ό,τι δεν ήταν πράσινο, απ' τ' αγριόχορτα και τα χαμόκλαδα, είχε ένα μουντό, ανοιχτό χρώμα πέτρας.

Το άλλο, το επάνω σπίτι, το Παπαζησεΐκο που άλλοτε στόλιζε το χώρο, τώρα ακατοίκητο και μανταλωμένο, εδώ και εξήντα χρόνια, έχει μεν το πέτρινο κουφάρι του όρθιο, αλλά, έτσι όπως είναι περικυκλωμένο απ' τους κισσούς, τις βατσινιές και τις χελιδρονιές, δεν μπορεί να διακρίνει κανείς τίποτα.

Βάλαμε μια φωνή απέξω, ρωτήσαμε αν ακούει κανείς, αλλά απάντηση δεν πήραμε.

Κανείς δεν αποκρίθηκε.

Μοναδικό ίχνος ζωής εκεί μέσα, οι σαύρες, τα φίδια και τα άλλα ζωύφια, αλλά κι αυτά κρυμμένα, ανάμεσα στις πέτρες και τις ανοιγμένες τρύπες.

Συγκινημένοι κατηφορίσαμε, περάσαμε μπροστά από την ομορφοκλησιά του Αι- Νικόλα κι εκεί στις δυό στροφούλες, στο ζικ-ζακ, ήρθε στη μνήμη μας η φωτογραφία της Μάνας μου, που υπάρχει στο σπίτι και που έβγαλε, σ' αυτό το σημείο το 1935 όταν κορίτσι δέκα έξι χρονών τότε, ως νύφη όδευε προς το νέο της σπιτικό στη Μόλιστα.

Φορτισμένοι, από πολλά συναισθήματα, συνεχίσαμε τον ομαλό κατήφορο, περάσαμε δίπλα απ' το άλλοτε πέτρινο αλώνι - πάει κι αυτό χάθηκε- και ξαναβγήκαμε στο πλάτωμα όπου είχαμε αφήσει το αυτοκίνητο.

Επειδή όμως δεν είχαμε σκοπό να φύγουμε, αν δεν εξακριβώναμε τι απέγινε το κειμήλιο του χωριού, το ιστορικό "πούσι" πήγαμε λίγο παραπάνω, το εντοπίσαμε και διαπιστώσαμε ότι ως ανενεργό πλέον, περιφράχτηκε και ο χώρος του χρησιμοποιείται στο εξής απ' τους χωριανούς ως "καζαναριό".

Όλο το σκηνικό, τώρα αυτής της μικρής διαδρομής, μέσα στο χωριό, ήταν μία αναμέτρηση των αναμνήσεων, με τη σημερινή πραγματικότητα του Νικάνορα.

Μπορεί να ήταν λίγες οι ώρες που παραμείναμε εκεί, αλλά πράγμα παράξενο, σ' αυτό το σύντομο διάστημα, προλάβαμε να σκεφτούμε, ολόκληρη τη ζωή των προηγούμενων χρόνων μας.

Ανοίγοντας την πόρτα του αυτοκινήτου, για να αναχωρήσουμε, χαιρετήσαμε κάποιους παραπέρα και τους ευχηθήκαμε ολόψυχα, "καλή αντάμωση".

Το γνωστό: "ΚΑΙ ΟΙ ΕΣΧΑΤΟΙ ΕΣΟΝΤΑΙ ΠΡΩΤΟΙ" πέρασε φευγαλέα από το μυαλό μου κι άναψα αμέσως τη μηχανή.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Χ.ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

Οδοιπορικό

Του Πέτρου Θωμά Μπούνα

Είχε μπει για τα καλά το φθινόπωρο, όταν πρωί ενός Σαββάτου, ξεκίνησα για Κόνιτσα. Έφθασα στις Νεγράδες, όπου απότομα άρχισε να βρέχει. Ο δρόμος σε λίγη ώρα είχε μετατραπεί σε ποτάμι. Μετά βίας και πολύ σιγά έφθασα στο Καλπάκι και σταμάτησα. Όσο να μπω στο εστιατόριο έγινα μούσκεμα. Κόσμος μέσα... κάργα. Είχαν όλοι σταματήσει από την μεγάλη μπόρα. Τραπέζι, κανένα κενό. Κάθισα σε μια καρέκλα που βρήκα και παρήγγειλα έναν καφέ. Η βροχή ράβδιζε τα τζάμια, λες και προσπαθούσε να τα σπάσει. Η άχνα τα είχε καλύψει και μερικοί που κάθονταν κοντά, γράφαν με το δάχτυλό τους διάφορα ονόματα, ακόμα και βρισιές. Η οχλαγωγία, στα ύψη και η μπόχα από μυρωδιές ποδαρίλας ανακατεμένης με σκορδόξυδο, πατσά, καφέδες, χαμομήλι και τσάι, ήταν έντονη και αφόρητη. Ήπια βιαστικά τον καφέ, κατακάϊκα, και είπα στον εαυτό μου, «μπρός γκρεμός και πίσω ρέμα», φύγε. Βγήκα και κάθισα στο αυτοκίνητο. Είχα γίνει παπί. Άναψα τη μηχανή και έβαλα το καλοριφέρ στο φούλ. Συνήλθα. Ο δρόμος πλημμύρα. Η βροχή, δεν έλεγε να κοπάσει. Κάθισα, πάνω από μισή ώρα ώσπου να κόψει λίγο η μπόρα. Προχώρησα. Έξω από το «Τυροκομείο» ήταν ένας με μια ομπρέλα, μουσκεμένος μέχρι το κόκκαλο.

Σταμάτησα ύστερα από νόημα που μου 'κανε και τον έβαλα στο αυτοκίνητο.

Περιπό να σας πω ότι το κάθισμα έκανε πάνω από δέκα μέρες να στεγνώσει. – Περιμένω να ανοίξει το τυροκομείο, όπως φαίνεται όμως δεν θα λειτουργήσει σήμερα. – Και που πας χριστιανέ μου; - Στο Βασιλικό. – Εγώ πάω Κόνιτσα, αλλά έτσι πως είσαι θα σε πάω. Έκοψε και λίγο η βροχή και τον πήγα. Θα'ταν γύρω στα εβδομήντα, μπορεί και λιγότερο. Το τι ευχές και ευχαριστίες εισέπραξα, δε λέγεται. Με παρακαλούσε να μπω στο σπίτι του που ήταν απέναντι και ρωτούσε πως με λένε. Δεν το είπα. Έκανα κάτι, που περισσότερο το ευχαριστήθηκα εγώ, παρά εκείνος. Έφυγα. Έφθασα στο σπίτι μου και άναψα αμέσως το τζάκι. Έβγαλα τα βρεγμένα μου ρούχα, άλλαξα και ζεστάθηκε το κοκαλάκι μου. Η βροχή; Το χαβά της. Από το θόρυβο που έκανε ο τσίγκος της στέγης της κουζίνας, καταλάβαινα τι γινόταν έξω. Πολλές φορές αναζητάω τη μοναξιά, κι ας «είναι η πιο σκληρή παρέα». Κάποτε σταμάτησαν τα καιρικά φαινόμενα και βγήκα. Πήρα το αυτοκίνητο και πήγα να απολαύσω το απόβρεχο προς τον Άγιο Αθανάσιο. Οι κασέτες που είχα, ήταν με ωραία τραγούδια, αλλά όσο να βρω την κατάλληλη άνοιξα το ραδιόφωνο και έπεσα σ' ένα τραγούδι που έλεγε. «Και τι ζητάω,

τι ζητάω, μια θέση στον παράδεισο να πάω». Άντε λέω μέσα μου, αυτός που τόγραψε κανα «κούσιαλο» θα είναι, γιατί αν ήταν νέος, άλλα θα ζήταγε. Μ' αυτές τις σκέψεις και ό,τι άκουγα, έφθασα στη στροφή στη «Αλατσιά», όπου απ' εκεί βλέπουμε την «Παναγία». Σταμάτησα. Απόβρεχο και ο τόπος άχνιζε από την διαφορά θερμοκρασίας. Κάτω κι απέναντι, το εκκλησάκι του Αϊ-Νικόλα. Τα βράχια, ξεπλυμένα πλέον, είχαν γκριζάρει περισσότερο και η αντίθεση με το πράσινο των πεύκων, ήταν ένα τοπίο για καρτ-ποστάλ. Στα Γιάννινα που μένω, με κάτι τέτοιες εικόνες βολεύω τις άχαρες ώρες στο διαμέρισμα. Σε λίγο διπλαρώνει το αυτοκίνητο με τον Γιάννη Ντάφλη. Είπαμε τα τετριμμένα και αποφασίσαμε να πάμε στο εξωκκλήσι. Αναλάβαμε να το επισκευάσουμε γιατί είχε τα χάλια του. Κάναμε και «άνοιγμα» με τον ιερέα του Μητροπολιτικού ναού πατέρα Κώστα Μήτσιου και αποθανατίσαμε εκείνη την ημέρα με την φωτογραφία που παραθέτω. Κάθε Κυριακή που πηγαίνω, το επισκεπτόμεθα με τον Γιάννη. Το οδοιπορικό αυτό θα το συνεχίσω αγαπητέ αναγνώστη με κάτι που βαραίνει την ψυχή μου και θέλω να εκτονωθώ. Όταν έφυγε από τη ζωή ο αγαπητός Γάννης Τσαρούχης, το έμαθα αργά και δεν παραβρέθηκα. Είχα βάλει στόχο να παραβρεθώ στα σαράντα, αλλά ούτε και τότε οι συνθήκες μου το επέτρεψαν να παραστώ.

Ήθελα στο Γιάννη να του αφιερώ-

σω δυο λόγια γιατί τον εκτιμούσα πολύ. Όταν περνούσα με το αυτοκίνητο, πάντα του κόρναρα και με χαιρετούσε σηκώνοντας το χέρι του, αν ήταν απασχολημένος ή έβγαινε στην πόρτα του φαρμακείου και λέγαμε την καλημέρα. Τίμιος, γελαστός, με σπάνιο ήθος. Τον θυμάμαι σε κάτι χοροεσπερίδες στα «Πλατάνια», με την σύζυγό του Κατερίνα να χορεύουν και έλεγα να μην τελειώσει ποτέ αυτός ο χορός που με τόση αρμονία εκτελούσαν οι δυο τους. Στη ζωή μου δεν έχω δει άλλο τέτοιο ζευγάρι να διασκεδάζει με τόση χάρη. Έφυγες γρήγορα Γιάννη και ορφάνεψες τόσο την οικογένειά σου, όσο και την Κόνιτσα.

Όμως η ζωή συνεχίζεται και λέω να γρατσουνίσω μερικές ακόμα αράδες, αφού προηγούμενα είχα ανοίξει ένα κιβώτιο με όλες τις φωτογραφίες που έχω και δεν είναι λίγες. Βρήκα αρκετές, που νέοι τότε κάναμε βόλτες στο ίσιωμα του δρόμου που είναι στον Άγιο Αθανάσιο, με αγαπημένους φίλους που δυστυχώς φύγαν από τη ζωή. Ο Μήτσιος Παπαθεμιστοκλέους, ο Γιάννης Γουσγούνης, ο Μήτσιος Κότσικος, ο Ηλίας Μπούσμπουλας κι ας ήταν σε ηλικία μεγαλύτερος και άλλοι που είμαστε εν ζωή. Έτσι διασκεδάζαμε. Απολαμβάναμε τη φύση, ρουφούσαμε άφθονο οξυγόνο, κοκκινίζαν τα μάγουλα μας παρ' όλο που η διατροφή μας ήταν λιτή, γιατί φαγητό με κρέας τρώγαμε μια στις δεκαπέντε. Αυτά τότε. Τώρα... «Τί να σου κάνω Χάϊδω μου, τι να σου κάνω γιέ μου, εγώ ο μαύρος γέρασα και συ θέλεις παιχνίδια». Όχι, δεν θα κλείσω κλαψουρίζοντας. Θα τραγουδήσω (και το κάνω). Μην κλαις και μη λυπάσαι το σκοτάδι, εμείς που ζήσαμε φτωχοί, του κόσμου η απονιά δεν μας τρομάζει, θα έλθει και για μας μια Κυριακή. Τέτοια Κυριακή που εννοούσε ο στιχουργός σας εύχομαι να έχετε όλοι σας σ' όλη τη ζωή και προς το τέλος την καλύτερη. Ανώδυνη, ανεπαίσχυντη, ειρηνική. Πως λένε οι πολιτικοί.

Γεια σας και με την νίκη, εδώ εννούμε την υγεία.

Από το περιοδικό μας εκδόθηκε το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΑ»
για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση,
με ιστορικό περιεχόμενο.
Για τους φίλους του περιοδικού η συμβολική
τιμή 5 € + 3 € έξοδα αποστολής.
Πληροφορίες: Τηλ. 26550 22212 & 6979138737

ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ 2016

Μας αξίωσε η Παναγία και φέτος να παραστούμε στη γιορτή των Εισοδίων της στο Μοναστήρι. Κι' όχι μόνο μας αξίωσε αλλά συμμάχησε μαζί της και ο καιρός, που όλες τις μέρες από Πέμπτη ως και την Τρίτη ήταν ανοιξιάτικος.

Με απέραντη κατάνυξη και σε κλίμα απόλυτου σεβασμού έγινε την Κυριακή ο Εσπερινός. Λόγω της ημέρας συνέρρευσαν τουλάχιστον 200-250 προσκηνυτές, από τα γύρω χωριά και την Κόνιτσα. Πέντε ιερείς τέσσερις ψάλτες και ο κόσμος που συμπεριφέρθηκε ανάλογα, προσευχήθηκαν και δημιούργησαν την ατμόσφαιρα που ταιριάζει σε μοναστήρι.

Τον εσπερινό τίμησαν με την παρουσία τους ο νυν και οι πρώην δήμαρχοι Κόνιτσας. Ο νυν δήμαρχος μάλιστα έγινε αποδέκτης του πάγιου αιτήματος της Επιτροπής της μονής και αφορά τη διάνοιξη λίγων μέτρων δρόμου σε μια στροφή προς τη μονή, ώστε να μπορεί να φθάνει μέχρι την πύλη του μοναστηριού μεγάλο λεωφορείο. Τόνισαν μάλιστα στο δήμαρχο ότι όταν επιθυμούμε την τόνωση του θρησκευτικού τουρισμού, πρέπει να το αποδεικνύουμε και με πράξεις.

Ανήμερα της μεγάλης γιορτής τελέστηκε η Αρχιερατική Θεία Λειτουργία από το σεβασμιότατο Μητροπολίτη Ανδρέα. Ευχάριστη έκπληξη για όλους μας, ότι παρά το εργάσιμο της ημέρας οι προσκηνυτές ξεπέρασαν τα 300 άτομα. Για πρώτη φορά προσευχήθηκαν μαζί μας και μας τίμησαν μια ομάδα προσκηνυτών από τα Γιάννενα. Τιμητική παρουσία για το μοναστήρι μας ο φίλος του χωριού μας και επικεφαλής της αντιπολίτευσης στη περιφέρεια Ηπείρου κ. Χατζηευφραιμίδης.

Μετά τη Λειτουργία προσφέρθηκαν τα πατροπαράδοτα καφές, τσίπουρο, λουκούμι ενώ από την Ιερά Μονή παρατέθηκε γεύμα σε όλους τους παρευρισκόμενους προσκηνυτές.

Πολλοί από εμάς γίναμε αυτήκοοι μάρτυρες των κολακευτικών σχολίων κυρίως όσων ήρθαν για πρώτη φορά στο μοναστήρι μας. Αξίζουν συγχαρητήρια και ευχαριστίες σε όλους όσους εργάστηκαν εθελοντικά για την εξυπηρέτηση όλου αυτού του πλήθους, στην Επιτροπή της μονής και στο Σύλλογο γυναικών Κόνιτσας που επί 4 ημέρες πρόσφεραν άοκνα τις υπηρεσίες τους.

Είθε η Παναγία να μας αξιώσει να είμαστε και του χρόνου παρόντες και περισσότεροι.

Γιωργος Παναγιωτου

«Φύλλο πορείας για Κόνιτσα»*

(Του Τάκη Παν. Παπαδημητρίου)

Κυριακή, 1 Ιουλίου 1962. Παίρνω Φ.Π. για το 583. Τ.Π. από το ΚΕΒΟΠ. Ταξίδι λοιπόν, για το **Ακριτικό Ιστορικό Τάγμα της Κόνιτσας.** Με λεωφορείο της γραμμής στα θρυλικά Γιάννενα. Διανυκτέρευση στη χιλιοτραγουδισμένη πόλη της Παμβώτιδας.

Δευτέρα, 2 Ιουλίου 1962. Με λεωφορείο του ΚΤΕΛ Ιωαννίνων, ώρα 8 το πρωί φεύγω για **Κόνιτσα.** Κατά ευτυχή συγκυρία οδηγός στο λεωφορείο ο συγχωριανός μου Κώστας Παπαδιώτης, ένας χρυσός άνθρωπος και, παρότι μεγαλύτερός μου, πολύ καλός φίλος. Αρχίζει το ταξίδι. Γνώριμα τα μέρη που περνάμε, από τη σπουδή μου στο Ιεροδιδασκαλείο Βελλάς, από Γιάννινα ως το ιστορικό Καλπάκι. Δύο χρόνια στα Γιάννινα και πέντε στο Καλπάκι, στη Σχολή και Μονή Βελλάς. Βυθίζομαι σε σκέψεις. Το τοπίο που φεύγει προς τα πίσω με παρασύρει κι εμένα να θυμηθώ τα παλιά. Συγκινούμαι.

Με πλημμυρισμένη την ψυχή μου εικόνες, ούτε κατάλαβα πώς φτάσαμε στο Καλπάκι. Να το 582 Τάγμα Πεζικού Καλπακίου, και παρακάτω το καφενεδάκι του μπάρμπα **Γιάννη του Φαϊτά**, ο χαλικόδρομος για τη **Βελλά**, η σπηλιά του Κατσιμήτρου, όπου ο γενναίος εκείνος πολέμαρχος του 1940, είχε στήσει το Στρατηγείο του και διηύθυνε με τόση επιτυχία τον ιερό αγώνα των μαχητών της 8ης Μεραρχίας Ηπείρου, ενάντια στους φασίστες Ιταλούς του Μουσολίνι, γράφοντας το αθάνατο έπος του 1940.

Καλπάκι. Στάση. Κάποιοι κατεβαίνουν, κάποιοι ανεβαίνουν. Όλα γνωστά γύρω μου. Το περίπτερο. Ο κύριος **Τάκης** ο ανάπηρος πολέμου περιπεριούχος. Τον χαιρετώ με συγκίνηση. Δεν με θυμήθηκε. Άλλωστε ποιόν να πρωτοθυμηθεί; Ξανά στο λεωφορείο. Ξεκινάμε. Το αυτοκίνητο αγκομαχώντας παίρνει τις ανηφόρες της **Βίγλας.** Βγαίνουμε στον αυχένα. Αριστερά η διακλάδωση για **Γεροπλάτανο-Βασιλικό** και **Μπουραζάνι**. Κι ύστερα οι κατηφόρες της **Βίγλας**. Αργά και προσεκτικά κατεβαίνει το αυτοκίνητο. Έτσι, προλαβαίνουμε ν' απολαύσουμε θέαμα υπέροχο, εντυπωσιακό και πρωτόφαντο. Απέναντι, ως κάθετος μονοκόμματος βράχος υψώνεται η **Γκαμήλα** (Τύμφη). Κάτω ο κάμπος της πεδιάδας του **Αώου**, καψαλισμένος από το λιοπύρι του καλοκαιριού, έχοντας στη μέση της τεράστιας χαλιούρας τον αφυδατωμένο **Αώο** και στο βάθος τα βουνά της **Κόνιτσας,** με την **Κόνιτσα,** σαν κλώσσα με τα κλωσσόπουλά της - τα σπίτια της γύρω της, σκαρφαλωμένα στην βουνοπλαγιά. Έτσι, τουλάχιστον, μου φάνηκε εμένα.

Κάποια στιγμή φτάνουμε στη δημοσιά. Αραιοί συνοικισμοί, το χωριό **Κλειδωνιά**. Ολοταχώς προς **Κόνιτσα**, αφού το αυτο-

---

* Σκόρπιες ημερολογιακές σελίδες, από το στρατιωτικό μου στην Κόνιτσα (Ιούλιος 1962-Ιούλιος 1963)

κίνητο ανεβάζει ταχύτητα. Στην στενούρα, που ο Αώος ξαφνικά εμφανίζεται μέσα από τις θεόρατες πέτρινες Συμπληγάδες, το πέτρινο γιοφύρι, επίτευγμα απαράμιλλης τεχνικής των πετράδων μαστόρων της περιοχής και δίπλα του η στρατιωτική σιδερένια γέφυρα Belley. Αργά και προσεκτικά την περνάμε. Αισθάνομαι προς στιγμή ότι ταλαντευόμαστε. «Η Κάτω Κόνιτσα» λέει ο συνεπιβάτης μου. Η μικρούπολη της Κόνιτσας ξεδιπλώνεται. Πλατεία. Γύρω-γύρω καταστήματα. Σε μια άκρη το μπρούτζινο άγαλμα της βασίλισσας Φρειδερίκης. Πρακτορείο. Αποβίβαση. Ένας συμπαθητικός μεταφορέας με ένα μικρό καρότσι προθυμοποιείται να με εξυπηρετήσει. Τραβώ για το εστιατόριο Ζδράβου, ύστερα από υπόδειξη του συγχωριανού μου οδηγού που τον γνωρίζει πολύ καλά.

Φτάνουμε στο Μαγέρικο. Γνωριζόμαστε με τον αεικίνητο μαγαζάτορα. «Με στέλνει ο Κώστας ο Παπαδιώτης οδηγός του Λεωφορείου από τα Λέλοβα. Είμαστε συγχωριανοί. Θέλω να βρω ένα δωμάτιο να μείνω. Είμαι δόκιμος στο 583 Τάγμα...». Κάθομαι. Τρώω κάτι ανάλαφρο και πιάνω κουβέντα με τον μαγαζάτορα για το δωμάτιο. «Έχω κι εγώ ένα δωμάτιο σε ξεχωριστό κτίριο. Το βλέπεις κι αν σου κάνει το παίρνεις».

Μετά το φαγητό πάω με έναν νεαρό, δικό του άνθρωπο, ανηφορίζουμε για το σπίτι του. Το παιδί ενημερώνει την αδελφή του, μια ηλικιωμένη γυναίκα, παίρνει το κλειδί. Ανοίγουμε το δωμάτιο. Είχε κουζίνα και προς τα Δυτικά μπαλκόνι με θέα. Μου άρεσε. «Θα το πάρω» είπα μέσα μου.

Τύμφη

Σαν μεριάζουν τα σύννεφα
λάμπεις μεγαλόπρεπη, ουρανόδρομη
τραχιά, φοβερή κι απόκρημνη!
Αχάραγο το χιόνι κι αμόλευτο
στις απόκρημνες πλαγιές σου
λειψανοθήκη ασύλητη, αγία
που στοργικά κρύβει στα σπλάχνα της
αμέτρητα κόκκαλα ηρώων σκοτωμένων!

(Κόνιτσα, Χειμώνας 1962)

Παρακαλούμε τους συνεργάιες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύντομοι μπορούν στα κείμενα που μας στέλνουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν το πολλώ το ευ...» και «το λακωνίζειν εστι φιλοσοφείν».

5ο Ηπειρωτικό Τουρνουά Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης Ανεξαρτήτων Αθλητών, 1 Οκτωβρίου 2016 – ΚΟΝΙΤΣΑ

Στην Κόνιτσα διοργανώθηκε φέτος το 5ο Ηπειρωτικό Τουρνουά Πινγκ – Πονγκ Ανεξαρτήτων αθλητών, υπό την αιγίδα του Δήμου Κόνιτσας, με εξαιρετική επιτυχία. Συμμετείχαν συνολικά 36 αθλητές από Ιωάννινα, Πρέβεζα, Φιλιππιάδα, Κέρκυρα, Κοζάνη, Καβάλα, Θεσσαλονίκη, Καστοριά, Κω και Κόνιτσα.

Η ομαλή και γρήγορη διεξαγωγή των αγώνων στο κλειστό Γυμναστήριο της πόλης μας, με 8 <τραπέζια>, δημιούργησαν την κατάλληλη οικογενειακή, αθλητική, χαρούμενη και ευχάριστη ατμόσφαιρα.

Η συμβολή του εκπροσώπου του ΔΣ Π.Ο.Φ.Επ.Α. κου Α. Μακρή και του προπονητή των Ιωαννίνων κου Θ. Καπετανίδη στην διεξαγωγή και επιτυχία των αγώνων, ήταν ιδιαίτερα σημαντική.

Τους αγώνες παρακολούθησε και ο παγκόσμιος πρωταθλητής των SPECIAL OLYMPICS κος Αλέξανδρος Ασλάνης τον οποίο η Κόνιτσα τίμησε με μετάλλιο .

Στο τέλος των αγώνων έγιναν οι παρακάτω απονομές στο κλειστό Γυμναστήριο:

- Απονομή τιμητικής Πλακέτας στον Δήμο της Κόνιτσας από την Ομάδα < ΤΡΙΤΩΝΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ> για την υποστήριξη του 5ου Ηπειρωτικού Τουρνουά και την γενικότερη στήριξη στο άθλημα της Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης στην Κόνιτσα.
- Απονομή τιμητικής Πλακέτας στον αρχηγό της ομάδας κον Π.Παγουρτζή από την ομάδα <ΤΡΙΤΩΝΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ> για την ίδρυση της ομάδας και την γενική προσφορά του στο άθλημα της Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης.
- Απονομή τιμητικής Πλακέτας από τον Πανελλήνιο Ομιλο Φίλων Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης στην ομάδα ΤΡΙΤΩΝΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ για την ίδρυση της ομάδας και την προσφορά της στις αθλητικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Κατόπιν ακολούθησε δεξίωση από τον Δήμο Κόνιτσας στην ΕΣΤΙΑ για όλους τους συμμετέχοντες με τοπικά φαγητά , ποτά, φρούτα και γλυκύσματα.

Στο χώρο της δεξίωσης έγιναν και οι απονομές στις τρεις (3) ηλικιακές κατηγορίες με τα παρακάτω αποτελέσματα:

Α) Κατηγορία 18- 39 ετών

1ος Στεφανίδης Γεώργιος (Κοζάνη), 2ος Καλομοίρης Δημήτρης (Ιωάννινα),

3ος Λαγαρός Χρήστος (Κοζάνη) και Καραφέρης Θωμάς (Κόνιτσα) .

Η απονομή έγινε από τον Αντιδήμαρχο κον Χ.Παρασκευά

Β) Κατηγορία 40- 54 ετών

1ος Λουκάνης Αλκιβιάδης (Καβάλα) , 2ος Κίτσιος Βασίλης (Κόνιτσα),

3ος Χρήστου Κώστας (Ιωάννινα) και Καρακατσάνης Παναγιώτης (Κόνιτσα).

Η απονομή έγινε από την κα Ελένη Παπαμιχαήλ , Αρχηγό της παράταξης < Τόπος που θέλω να ζω >

Γ) Κατηγορία 55 ετών και άνω

1ος Καρατζένης Χρήστος (Ιωάννινα), 2ος Λάμπρου Γιάννης (Θεσσαλονίκη),

3ος Σιώπης Χρήστος (Κοζάνη) και Παυλίδης Κώστας (Θεσσαλονίκη).

Η απονομή έγινε από τον πρόεδρο του ΚΕΠΑΠΑ Κόνιτσας κον Χ.Φασούλη και τον αρχηγό της ομάδας ΤΡΙΤΩΝΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ κον Π. Παγουρτζή.

Ευχαριστούμε:

- τον Δήμο Κόνιτσας για την σημαντική υποστήριξη της διοργάνωσης του Τουρνουά και την γενικότερη στήριξη στο άθλημα της Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης.
- όλους τους συμμετέχοντες αθλητές και φίλους της Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης
- τον αντιπρόσωπο του ΔΣ Π.Ο.Φ. Επ.Α κον Α.Μακρή και τον Πανελλήνιο Ομιλο Φίλων Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης Π.Ο.Φ.Επ.Α γενικότερα
- το εργαστήριο τοπικών προιόντων <Μαρμελωδία> της κας Ελένης Παπαμιχαήλ για την προσφορά των προιόντων στην <Τσάντα Υποδοχής>
- την εταιρεία NO LIMITS, κον Νίκο Κυρίτση για την προσφορά του στους κυπελλούχους των τριών κατηγοριών (Rafting and ride with horses)
- την εταιρεία Supermarket Νικολόπουλος για την προσφορά των εμφιαλωμένων νερών.
- τον αθλητικό σύλλογο ΑΙΑΣ Κόνιτσας για την προσφορά του στα <αθλητικά μπλουζάκια> της ομάδας
- την κα Μάρθα Κυρίτση για τον σχεδιασμό του σήματος της ομάδας

Το 6ο Ηπειρωτικό Τουρνουά Ανεξαρτήτων αθλητών θα διεξαχθεί σε διαφορετική πόλη της Ηπείρου.

Η ομάδα ΤΡΙΤΩΝΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ εύχεται σε όλους τους αθλητές καλή συνέχεια στους αγώνες του Κυπέλου και του Πρωταθλήματος της αθλητικής περιόδου 2016-17.

Π.Π.

Εκδηλώσεις για την 28η Οκτωβρίου

Στις 27/11 ο Δήμος Κόνιτσας και η Τ.Κ. Ελευθέρου πραγματοποίησαν εκδήλωση μνήμης για τα 76 χρόνια από τη μάχη του Στρατού μας κατά των Ιταλών της «Τζούλια» στα υψώματα του χωριού και το θάνατο στρατιωτών, μεταξύ των οποίων ήταν και ο Ανθ/γός Παύλος Παυλίδης που καταγόταν από τη Λάρισα.

Η επιμνημόσυνη Δέηση έγινε στο λόφο έξω από το χωριό όπου είχε ταφεί ο Ανθ/γός και υπάρχει Τύμβος.

Μετά τη Δέηση, ο Μητροπολίτης, Δήμαρχος, Δημ. Σύμβουλοι και όλοι οι παρευρισκόμενοι, κατευθύνθηκαν στην αίθουσα του Σχολείου όπου δόθηκε δεξίωση και απηύθυναν χαιρετισμούς:

ο σεβ. Μητροπολίτης κ. Ανδρέας, ο Δήμαρχος κ. Παπασπύρου,

ο Πρ. Τ.Κ. Ελευθέρου κ. Αθαν. Τσιρώνης και ο ανιψιός του ήρωας Ανθ/γού κ. Δημοσθένης Βλαΐδης.

Την ενημέρωση, για το ιστορικό της μάχης, έκανε ο απόστρατος Αξ/κός κ. Αθαν. Λάκκας, Πρόεδρος της ΔΕΔΚ.

Εκδήλωση

Από την Ι. Μητρόπολη πραγματοποιήθηκε την Κυριακή το βράδυ (4/12) εκδήλωση για τον «Μικρασιατικό Ελληνισμό».

Το Πρόγραμμα

- Μεγαλυνάριον για τους μάρτυρες της Μικρασιατικής καταστροφής (Ήχος Πλ. του Δ΄).
- Σύντομη παρουσίαση της Εκδηλώσεως.
- Στιχηρά Προσόμοια του Εσπερινού προς τον Αγ. Χρυσόστομο Επίσκοπο Σμύρνης (Ήχος Α΄).
- «Στον Εθνοϊερομάρτυρα Χρυσόστομο Σμύρνης»... Ποίημα Γεωργίου Σουρή.
- Στιχηρό Προσόμοιον Αποστίχων του Εσπερινού προς τους πέντε Ιερομάρτυρες Επισκόπους της Μικρασίας (Ήχος Πλ. του Α΄).
- Κεντρική Ομιλία με παράλληλη παρουσίαση προβολών από την Φιλόλογο Επίχαρη Μιχαηλίδου με θέμα: «Η παιδεία του Ελληνισμού στον ελλαδικό χώρο και στην Μικρασία από το 1453 έως το 1922».
- «Χρυσόστομος Μητροπολίτης Σμύρνης»... Δημοτικό Τραγούδι σε ήχο Α΄ και ρυθμό 4σημο.
- «Στερνό καράβι» Τραγούδι σε ήχο Πλ. του Α΄ και ρυθμό 6σημο.
- «Ύμνος στην Ελληνική Φυλή»... Ποίημα Σωτήρη Σκίπη.
- «Στου Βοσπόρου τ'αγιονέρια» ... τραγούδι σε ήχο Πλ. του Β΄ και ρυθμούς

4σημο και 5σημο.

• Χαιρετισμοί-Κλείσιμο Εκδηλώσεως. - Εθνικός Ύμνος.

Η φιλόλογος Επίχαρις Μιχαηλίδου, πριν συνταξιοδοτηθεί ήταν πολλά χρόνια καθηγήτρια και Διευθύντρια στο Γυμνάσιο-Λύκειο της Κόνιτσας και οι πρώην μαθητές της έχουν τις καλύτερες εντυπώσεις για την ευρυμάθειά της και την εμβρίθεια στην αρχαιοελληνική Γραμματολογία.

Η ομιλία της στην κατάμεστη αίθουσα του Δημαρχείου, ήταν πολύ κατατοπιστική και ικανοποίησε το ακροατήριο που την καταχειροκρότησε.

Νέο εκκλησάκι

Στη βρύση του Αϊ Γιάννη μια έκπληξη περίμενε αυτούς που έρχονται από τη βορειοδυτική είσοδο στην πόλη. Ένα όμορφο προκατασκευασμένο εκκλησάκι εμφανίστηκε ξαφνικά στον παρακείμενο της βρύσης, χώρο.

Απ' ό,τι πληροφορηθήκαμε είναι έργο που έγινε με δαπάνη της Μυρόπης Μάνθου και είναι αφιερωμένο στον Αϊ Γιάννη του εκ Κονίτσης.

Για όσους δε γνωρίζουν, ο Αϊ Γιάννης γεννήθηκε στην Κόνιτσα από γονείς Οθωμανούς και ο πατέρας του ήταν Δερβίσης. Το όνομά του ήταν Χασάν. Όταν μεγάλωσε πήγε στα Γιάννινα, απ' εκεί στην Άρτα και τελικά στο Αγρίνιο ως Δερβίσης. Μυήθηκε στο χριστιανισμό, παίρνοντας το όνομα Ιωάννης, μυστικά. Οι Τούρκοι, τάζοντάς του αξιώματα δεν κατόρθωσαν να τον μεταπείσουν και στις 23 Σεπτεμβρίου 1814 τον θανάτωσαν με ξίφος και οι Χριστιανοί του Αγρινίου τον ενταφίασαν σ' ένα χωράφι. Από την εκκλησία ανακηρύχθηκε άγιος και η μνήμη του γιορτάζεται στις 23 Σεπτεμβρίου.

Η Μουσική Σχολή

Η Μουσική Σχολή του Δήμου Κόνιτσας πραγματοποίησε εκδήλωση στις 22/12 το βράδυ στην αίθουσα του Δημαρχείου. Μετά το χαιρετισμό από το Δήμαρχο κ. Παπασπύρου οι μικροί μαθητές της Σχολής τραγούδησαν, προκαλώντας τις καλύτερες εντυπώσεις στο ακροατήριο που τους καταχειροκρότησε. Στη συναυλία έλαβε μέρος και η Ορχήστρα κιθαριστών. τα παιδιά και στον μουσικό δάσκαλό τους Γιάννη Γαλίτη, αλλά και στον Δήμο που στηρίζει αυτή την προσπάθεια, αξίζουν συγχαρητήρια.

40 χρόνια μετά την αποφοίτησή μας από το Γυμνάσιο Κόνιτσας

Καλούνται οι απόφοιτοι της έκτης Γυμνασίου (τρίτης Λυκείου) Κόνιτσας του Σχολικού Έτους 1976-1977, σε συνάντηση που θα γίνει στην Κόνιτσα την Κυριακή 13 Αυγούστου 2017. Επίσης στην συνάντηση καλούνται και όλοι οι καθηγητές-τριες που ξεκίνησαν μαζί μας, αλλά δεν αποφοίτησαν από την Κόνιτσα.

Η συνάντηση θα περιλαμβάνει:

- 9 π.μ. εκκλησιασμό στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου (μητρόπολη Κόνιτσας), μνημόσυνο για τους αποβιώσαντες συμμαθητές και καθηγητές
- 11 π.μ. επίσκεψη στην αγορά της Κόνιτσας και στους χώρους του Γυμνασίου.
- 2 μ.μ. γεύμα-γλέντι με Κονιτσιώτικη ορχήστρα στο LOTOS FARM

Πληροφορίες:
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΓΑΝΙΑΣ τηλ. 6972286993
ΓΑΪΤΑΝΙΔΗΣ ΣΠΥΡΟΣ τηλ. 6942445845
ΛΩΛΟΣ ΑΝΤΡΕΑΣ τηλ. 2651072144

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

Εκδήλωση από το Πολιτιστικό Εργαστήρι της Αθλητικής Ένωσης Κόνιτσας

Φωτογραφίες Π. Τσιγκούλη

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Κόνιτσα- Συμμετοχή στην Τουριστική Έκθεση "PHILOXENIA 2016"

Ο Δήμος Κόνιτσας για δεύτερη συνεχιζόμενη χρονιά συμμετείχε στην τουριστική έκθεση "Philoxenia 2016". Συγκεκριμένα στο περίπτερο των Ιαματικών Πηγών βρέθηκε ο επιχειρηματίας Κώστας Ζιάκος από τον Αμάραντο Κόνιτσας, ο οποίος με φυλλάδια και με την παρουσία του πρόβαλε τις ιαματικές πηγές Αμαράντου, μοναδικές πηγές με ατμό σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Εκ μέρους του Δήμου στην έκθεση βρέθηκε ο Αντιδήμαρχος Τουρισμού Γεώργιος Καλλιντέρης, ο οποίος εκτός από τις επαφές που είχε με παράγοντες του τουρισμού, έδωσε μια συνέντευξη στα ΜΜΕ τονίζοντας τόσο τη μοναδικότητα των πηγών Αμαράντου όσο και τον θρησκευτικό τουρισμό, που για το Δήμο Κόνιτσας έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα.

Ακόμη μετείχε σε Workshop –Εργαστήριο με θέμα:"Thermal Tourism and Management Spa –Thalassotherapy in Greece", που διοργανώθηκε στα πλαίσια της έκθεσης από το Σύνδεσμο Δήμων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας, με ομιλητές Ισπανούς και Έλληνες ειδικούς σε θέματα θερμαλιστικού Τουρισμού.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Παπασπύρου Ανδρέας κατά το διήμερο 15-16 Δεκεμβρίου 2016, μετέβη στην Αθήνα όπου επισκέφθηκε τους υπουργούς Εθνικής Άμυνας κ. Πάνο Καμένο, Εσωτερικών κ. Πάνο Σκουρλέτη, Μεταναστευτικής Πολιτικής κ. Ιωάννη Μουζάλα και αναπληρωτή υπουργό Προστασίας του Πολίτη κ. Νίκο Τόσκα, στους οποίους εξέθεσε τα προβλήματα, σε θέματα αρμοδιότητάς τους, που απασχολούν την περιοχή του Δήμου και κατέθεσε προτάσεις για την επίλυσή τους.

Ειδικότερα:

Στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας υπέβαλλε το αίτημα για την επάνδρωση περισσοτέρων φυλακίων στη μεθόριο, ως μέτρο το οποίο θα συμβάλλει καθοριστικά στον περιορισμό και αποτροπή της έντονης παραβατικής δραστηριότητας καθώς και στην εμπέδωση του αισθήματος ασφαλείας των κατοίκων της ακριτικής περιοχής. Επίσης ζήτησε τη λήψη απόφασης για ίδρυση Στρατιωτικού Ιστορικού Μουσείου το οποίο θα αναδείξει και θα προβάλλει τα σπουδαία ιστορικά γεγονότα που διαδραματίσθηκαν κατά περιόδους στην περιοχή και επηρέασαν αποφασιστικά τις εξελίξεις των πολεμικών επιχειρήσεων.

Από τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Πάνο Σκουρλέτη ζήτησε τη συνδρομή του Υπουργείου για την αντιμετώπιση των σοβαρών ζημιών που προέκυψαν ως αποτέλεσμα των συνεπειών των ακραίων καιρικών φαινομένων της 7ης,8ης και 9ης Νοεμβρίου 2016.

Στον Αναπληρωτή Υπουργό Προστασίας του Πολίτη επανέλαβε για μια ακόμη φορά με σειρά επιχειρημάτων την αναγκαιότητα ενίσχυσης των Αστυνομικών Τμημάτων και Τμημάτων Συνοριακής Φύλαξης και εξέθεσε τους σοβαρούς λόγους για τους οποίους δεν πρέπει να καταργηθεί το Αστυνομικό Τμήμα Πυρσόγιαννης.

Οι κκ. Υπουργοί υποσχέθηκαν να εξετάσουν μέσω των υπηρεσιών τους τα θέματα και να προσπαθήσουν να δώσουν λύσεις στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, στο μέτρο που επιτρέπουν οι υφιστάμενες δυνατότητες.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Δωρεάν ιατρικές εξετάσεις στο Δήμο Κόνιτσας Ο Δήμος Κόνιτσας με την Εταιρεία Πρόληψης και Προαγωγής Υγείας «Υγεία για όλους», που τελεί υπό την αιγίδα της UNESCO Chair και την υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Εργασίας –Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του ΚΕΣΥ, της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών, των Επιστημονικών φορέων και του Κέντρου Υγείας Κόνιτσας, διοργανώνουν δωρεάν ιατρικές εξετάσεις. Οι εξετάσεις θα πραγματοποιηθούν το Σάββατο 3 Δεκεμβρίου 2016, στο χώρο του Κέντρου Υγείας Κόνιτσας, από 9.30 ως τις 13.30.

Οι εξετάσεις που θα πραγματοποιηθούν είναι:

1. Γυναικολογικές (τεστ ΠΑΠ, Μαστογραφία)
2. Παιδιατρικές
3. Παθολογικές
4. Ορθοπεδικές
5. Καρδιολογικές
6. Ενδοκρινολογικές

Όσοι επιθυμούν να εξετασθούν μπορούν να το δηλώσουν μέχρι την Παρασκευή 2 Δεκεμβρίου 2016, στο Κέντρο Πληροφόρησης του Δήμου (απέναντι από το Δημαρχείο) στο τηλ. 26550 23000 από τις 8.00 το πρωί ως τις 20.00 το απόγευμα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Πλούσια ήταν η δράση της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Κόνιτσας για το μήνα Δεκέμβριο.

Α. Εργαστήριο ευχών

Σε συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και τη συμμετοχή μαθητών από την Κόνιτσα πραγματοποιήθηκε το εργαστήριο των ευχών. Τα παιδιά έγραψαν τις δικές τους πρωτότυπες ευχές, οι οποίες στάλθηκαν στην Αθήνα και έκαναν «ποδαρικό» στα ράφια του νέου κτιρίου της Εθνικής Βιβλιοθήκης στο «Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος» πριν αυτά αρχίσουν να γεμίζουν με βιβλία.

Β. Χριστούγεννα στη Βόρεια Πίνδο

Το Εθνικό Πάρκο Προστασίας Βόρειας Πίνδου παρουσίασε ένα πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα για τα έθιμα του Δωδεκαημέρου. Για τρεις ημέρες τα παιδιά έμαθαν πώς γιορτάζονταν και γιορτάζονται τα Χριστούγεννα, η Πρωτοχρονιά και τα Φώτα στην περιοχή μας, άκουσαν ιστορίες του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και κατασκεύασαν τα δικά τους στολίδια με φυσικά υλικά.

Γ. Συνάντηση μελισσοκομίας

Στις 10/12 πραγματοποιήθηκε στο χώρο της βιβλιοθήκης συνάντηση μελισσοκόμων, όπου συζητήθηκαν θέματα που αφορούν την έναρξη της νέας μελισσοκομικής περιόδου.

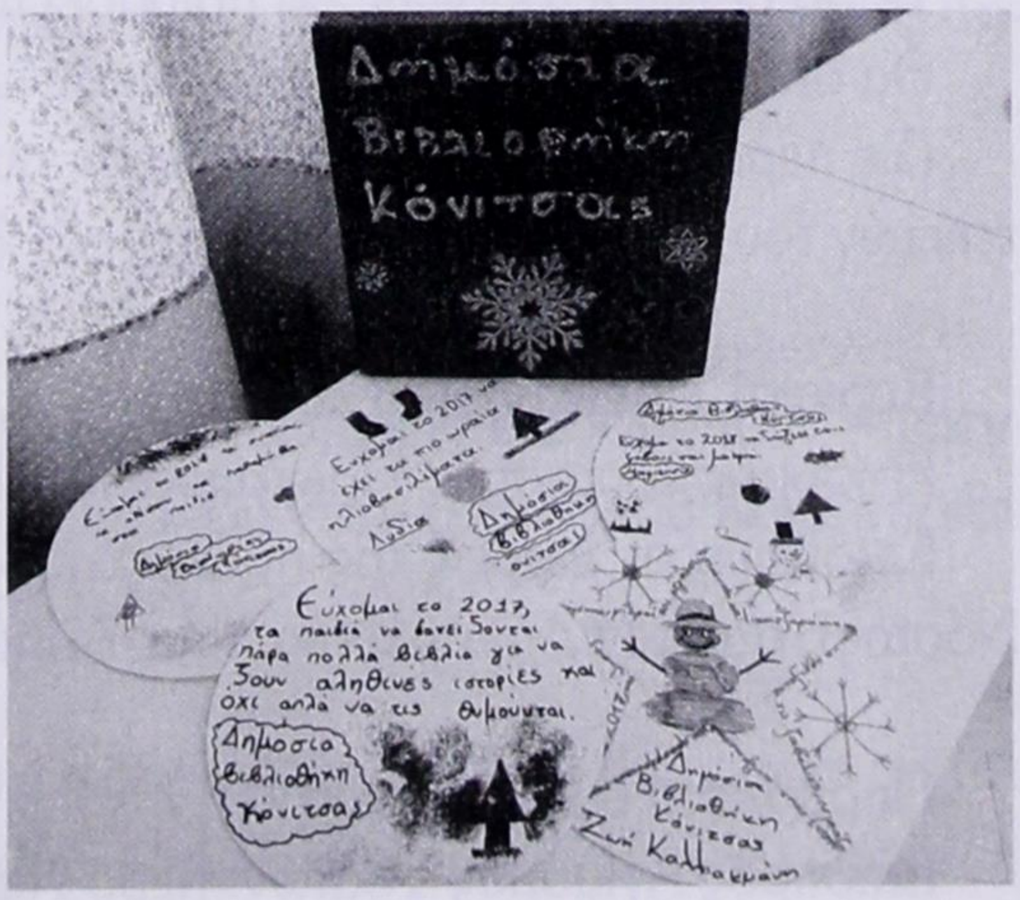
Δ. Δημιουργία κινηματογραφικής ομάδας.

Συστήθηκε «Κινηματογραφική ομάδα Βιβλιοθήκης». Κάθε Τετάρτη βράδυ προβάλλονται στο αναγνωστήριο της Βιβλιοθήκης κινηματογραφικές ταινίες για ενήλικες. Η είσοδος είναι δωρεάν.

Ε. Προβολή κινηματογραφικών ταινιών

Καθημερινά τις ημέρες των σχολικών εορτών των Χριστουγέννων προβλήθηκαν στη βιβλιοθήκη κινηματογραφικές ταινίες για παιδιά και εφήβους.

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ-ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Τρίτη 6 Δεκεμβρίου 2016

18:30 Ανάβουμε το Χριστουγεννιάτικο Δέντρο. Κάλαντα με την Φιλαρμονική και την παιδική χορωδία του Δήμου στην Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας.

Πέμπτη 22 Δεκεμβρίου 2016

10:00 Συναυλία από την Μουσική Σχολή του Δήμου στην Αίθουσα τελετών του Δημαρχείου.

Παρασκευή 23 Δεκεμβρίου 2016

11:00 Κατασκευές από τα παιδιά του ΚΔΑΠ στην Κεντρική Πλατεία της Κόνιτσας.

19.00 Παράσταση « Ο παραμυθένιος κόσμος των παιδιών» στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου από το Πολιτιστικό Εργαστήρι της Αθλητικής Ένωσης Κόνιτσας.

Σάββατο 24 Δεκεμβρίου 2016

17:00 Χριστουγεννιάτικο γλέντι στην Κεντρική Πλατεία της Κόνιτσας.

Παρασκευή 30 Δεκεμβρίου 2016

19:00 Χριστουγεννιάτικη Συναυλία από τη Φιλαρμονική του Δήμου στην Αίθουσα τελετών του Δημαρχείου.

Σάββατο 31 Δεκεμβρίου Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας 2016

12:30 Ο Άγιος Βασίλης θα μοιράσει τα δώρα του στα παιδιά.

Θα ακολουθήσει Πρωτοχρονιάτικο γλέντι, με τον χορευτικό όμιλο Κόνιτσας.

(Σε περίπτωση δυσμενών καιρικών συνθηκών η εκδήλωση θα γίνει στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου)

Κυριακή 1 Δεκεμβρίου 2017

Επίσημος εορτασμός Πρωτοχρονιάς (Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου).

Επίσκεψη σε φορείς της πόλεως. (583 Μ/ΤΠ, Γηροκομείο, Πρόσφυγες, Ίδρυμα Νόστος), από τον Δήμαρχο και τους Δημοτικούς Συμβούλους.

Παρασκευή 6 Ιανουαρίου 2017

Επίσημος Αγιασμός Υδάτων. (Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Κόνιτσα).

Προς
κ.κ. Δήμαρχο, Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου, Δημοτικούς Συμβούλους Δήμου Κόνιτσας, Κόνιτσα.

Θέμα: Αποχετευτικό Δίκτυο Κόνιτσας

Κύριοι,
με αφορμή τις αλληλοκαταγγελίες δύο συγγενών Κονιτσιωτών για υγρασίες από απορροφητικούς βόθρους, σας ερωτώ πότε επιτέλους θα αποκτήσει η Κόνιτσα αποχετευτικό δίκτυο.

Βάσει της ΚΥΑ 5673/400/1997 (ΦΕΚ 1921/Β/14-3-97) - άρθρο 4 - η προθεσμία ήταν μέχρι 31/12/2005.

Σχετική και η από 4/3/2016 8η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 17 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων.

Ήδη τα πρόστιμα τρέχουν…

Από πληροφορίες υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη και πρέπει η κατασκευή να ζητηθεί να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ 2014 – 2020 (εάν δεν ζητήθηκε).

Το 99% οι βόθροι στην Κόνιτσα είναι απορροφητικοί και λόγω του κεκλιμένου εδάφους δημιουργούν προβλήματα.

Σημειωτέον ότι το Πληκάτι έχει αποχετευτικό δίκτυο από το 1957, η Δροσοπηγή πριν από πολλά – πολλά χρόνια και το απέναντι Λεσκοβίκι πριν το 1950…

Παρακαλώ να μας ενημερώσετε δια μέσου του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ».

* * * *

Προς:
κ.κ. Δήμαρχο, Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου, Δημοτικούς Συμβούλους Δήμου Κόνιτσας, Κόνιτσα.

Θέμα: Νέο Δημοτικό Κοιμητήριο Κόνιτσας

Κύριοι,
στην έκθεση ελέγχου 138/Λ/Ιουνίου 2016, του σώματος επιθεωρητών – ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (για την **μη** λειτουργία του νέου Δημοτικού Κοιμητηρίου Κόνιτσας, στην θέση «Σέρβινα») αναφέρεται:

«Δ΄ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σήμερα το εν λόγω έργο παρουσιάζει εικόνα εγκατάλειψης σύμφωνα με την πρόσφατη αυτοψία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Κόνιτσας, που δεν επιτρέπει

την άμεση λειτουργία του. Το νέο κοιμητήριο στη θέση «Σέρβινα» μετά από οκτώ (8) σχεδόν χρόνια από την ημερομηνία παραλαβής του και δεκαεπτά (17) από τη δημοπράτησή του δε λειτουργεί και χρήζει αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν από το χρόνο και τη μη συντήρησή του, **το κόστος της οποίας είναι υψηλό, σύμφωνα με την εκτίμηση του νυν Δημάρχου Κόνιτσας**, ενώ η ολοκλήρωση του έργου βρίσκεται στις άμεσες προτεραιότητες του Δήμου Κόνιτσας».

Ζητώ η Δημοτική Αρχή να πληροφορήσει τους Κονιτσιώτες (δια μέσου του περιοδικού Κόνιτσας) ποιο είναι το ως άνω υψηλό κόστος (των επισκευών και μερεμετιών) τεκμηριωμένα, γιατί είναι πρόθυμοι πολλοί Κονιτσιώτες της διασποράς να βοηθήσουν οικονομικά, ώστε το νέο νεκροταφείο να λειτουργήσει αποκλειστικά και μόνο προς όφελος του **Δημοσίου Συμφέροντος.**

Γεωργιο Μαρραιη

Για τους «ιστοριοδίφες»...

Ξεφυλλίζοντας τα εκκλησιαστικά βιβλία της εκκλησίας του χωριού μου βρήκα σε ένα εσώφυλλο: «Οικονόμου Αντώνιος, Γεωργιάδης εφημέριος Μαυροβουνίου Ζαγορίου εκ Βρανίστης Κονίτσης τη Δ^η Δεκεμβρίου 1928 η δε γραφή θα μείνει εις τον αιώνα τεκμαρεστω».

Αντέγραψα τη σημείωση μήπως φανεί χρήσιμη σε κάποιον μελλοντικό ιστορικό της περιοχής. Για όσους δεν το γνωρίζουν, Βράνιστα είναι η παλιά ονομασία του χωριού Τράπεζα.

Σ.Τ.

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνά στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)
Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)
Ιστοσελίδα Σταθμού: http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/

Νοέμβριος 2016

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
9,4	20,8	-1,5	136,8	11	ΒΒΑ

Δεκέμβριος 2016

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
3,5	14,1	-5,5	0,8	2	ΒΒΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

(Εγγραφα και ντοκουμέντα)

† Αναστ. Ευθυμιου

Ομολογία χρέους του έτους 1865

(Σφραγίδα τουρκική) Γρόσια 4.000

ήτοι γρόσια χιλιάδες τέσσαρες εδανείσθην ο υποφαινόμενος Αθανάσιος Ζήση από τον κύριον Σπυρίδωνα Δημητρίου γκότζου τα υπόσχομαι να του τα μετρήσω έως την πρώτην Μαρτίου του έτους 1867 εξήντα επτά άνευ τόκου.

Παρελθούσης της άνω διορίας υπόσχομαι να πλερώνω και τόκον νόμιμον προς δώδεκα τα εκατό τον χρόνον και εις κάθε ζήτησίν του μετά την (παρέλευσιν) της άνω προθεσμίας υπόσχομαι να τα πλερώνω κεφάλαιον και διάφορον απροφασίστως. Μάλιστα δια ασφάλειάν του του έβαλα μαλανέ κεφίλην (αξιόχρεον εγγυητήν) τον υποφαινόμενον έως την τελείαν ξεπληρωμήν των, διό και υποφαίνομαι.

1865 πέντε Νοεμβρίου 15 Κόνιτσα

Αθανάσιος Ζήση υπόσχομαι τα άνωθεν

Ιωάννης Ζών Πατέρα εγγυητής δια τα άνωθεν γρόσια έος θέλουν εξοφληθή.

ηλιας γηόργη τόδουλου μαρτιρώ

Ομολογία χρέους, έτος 1866 (σφραγίδα τουρκική)

Γρ. 1120. ήτοι χίλια εκατόν είκοσι γρόσια, με 90 γρ. το ναπολεόνι εδανήσθημεν ημείς οι ηποκάτοθεν γεγραμμένη αλληλεγκύος από τον μηχαΐλην παπαϊωάννου τζούμα τα οποία θέλομεν του τα μετρήσομεν από την σήμερον εις μήνας έξη 6: χορής τόκον, παρελθούσης της προθεσμίας να τρέχουν με τον διαφορόν τους προς 2% δύο τα εκατό τον μήναν. Και εις κάθε καλήν του ζήτησην θέλομεν του τα μετρίση κεφάλεον και τόκον. Και δια ασφαλειάν του του βάνομεν και ενγκυητήν και πληρωτήν έος τελείαν ξεπλερομήν τον κύριον σπήρον Δημητρίου γκότζου και υποφενομέσθε.

1866 έξη μαρτίου α΄ πρότη

γιανάκης Ν. μπέζα αρβανιτόβλαχος ηπόσχομε τα άνωθεν, ως αγράματος τον υπόγραψα ο Παύλος (Μ) Πατέρας όστις και μαρτυρώ.

» σπίρος μήχας αρβανιτόβλαχος υπόσχεται ως άνοθεν και μην ηξεύροντας γράματα με λόγον του τον υπόγραψα εγώ τασιούλας τόλι γκότζου όστις και μαρτυρώ.

Σπύρος Δ. γκότζου εγγεϊτής και πλιρωτής εώς τελίαν ξεπλιρωμήν.

Βασίλιος μπάφα μαρτιρώ.
Κωνσταντίνος Δ. Χρυσοχόος μαρτυρώ

Έτος 1870. Μια ενθύμηση

(από παληό Ευαγγέλιο του χωριού Τρέπεζα-Βράνιστα)

«Δέησης του δούλου σου Διδασκάλου Αναγνώστης Κωνσταντίνου ων Κωνιτζιότης εχριμάτισα Διδάσκαλος εις χορίον βράνιστα χρόνια δυό το θείον και ιερών ευαγγέλιον είναι εις την εκλισίαν εις την κήμησιν της μητέρας μας θεωτόκου έτος (1870) Ιουνίου (15).

Ο ίδιος Διδάσκαλος Αναγνώστης ων Κωνιτζιότης
Γράψας εν ημέρα
Δευτέρα»

Έτος 1870 Μια Επιστολή
«Κηριε Παναγιώτη Στ. Ρουβαλη Πρωσκηνω
την 7: 7βριου 1870 απο Ιωανινα
Ελαβον την φιληκήν σας επιστωλην και εχάρικα το έσιον της Ποθιτις μου ιγιας σας και ημις θία χάριτι.
Καλώς έχωμεν έως την στιγμή έλαβον τω Αμανέτι σας Με Γρώσια τετρακόσια Αρ. 400 και Σας ευχαριστό ωμίος και Διο Κεφάλια ούρδες και σας επεριφχαριστώ Σας ιδοπιώ Να λαβετε Με τον Ιωάνη φαρμάκη (κερατζήν) ένα φόρτωμα Πέτζια Κωμάτια 8 και Μέσα εις τα Πέτζια θα λάβις ένα Δεκάρι Μαβρον Σταχτινον και ενα Δεκάρι Πρωβγές Άσπρες και ένα Δεκάρι Πρωβγές κωκινες τω πλον Δεκάρια τρια

1 Δεκαρι Μαβρο Γρωσια	155
1 Δεκαρι Πρωβ. Ναβρες Γρ.	105
1 Δεκαρι Πρωβ. Κοκινες Γρ.	57:20
	317:20

Με Μονεδα Προς Γροσια 22 το Μετζιτη τω Αργιρω και λιρα τρουκιας 111:20 Παρακαλω Να Μου τα Στιλης τα χριματα Να Μην Σας Ανακατεψω τον λογαργιαζμον επιδι ειναι Ανιβασμενη η μονεδα Ακομη Σας λεγω Δια της Ακρες Απο Σας εστιλα την Αλλη βδομαδα Μεσα εις τα τεσιρα τα Πετζια βαλιμενες Μεσα Γραφετε ωτη ειναι ωκαδες 8: Δραμ. 20 Δεν ινε φιλε μου τοσω Αλλα εναι ωκαδες 9 εννια και Μιναναι το Κανταρι σας Χαλαζμενο κε Μενω ω φιλως σας
Γούσιας Σ Γλιναβος

ΣΧΟΛΙΑ

Οι πολλές βροχές (8-11) εκτός από την καταστροφή της γέφυρας κάτω από τη Λαγκάδα δεν άφησαν άθικτη και την άλλη γέφυρα του Σαραντάπορου (κάτω από την Καστάνιανη). Το ορμητικό νερό «έφαγε» αρκετά χώματα από τη μια πλευρά με κίνδυνο σε άλλη πλημμύρα, να κάνει ζημιά στο βάθρο.

Ευτυχώς οι αρμόδιες υπηρεσίες πήραν τα κατάλληλα μέτρα για να προλάβουν το κακό.

Στον θυμωμένο Αώο η στάθμη ανέβηκε επικίνδυνα δίπλα στη βάση της παλιάς πέτρινης γέφυρας από τη μεριά του δρόμου προς το μοναστήρι· το νερό παρέσυρε αρκετό έδαφος. Από ό,τι δείχνουν τα υπολείμματα από παλιά θεμέλια, εκεί κάποτε θα υπήρχε τοίχος που έφθανε με μια κλίση προς τη βάση της καμάρας ώστε το νερό να διοχετεύεται προς το κέντρο ελαττώνοντας την πίεση. Μήπως πρέπει να ξαναγίνει αυτός ο τοίχος;

Εμείς δεν είμαστε ειδικοί, ας φροντίσουν οι αρμόδιοι να εξασφαλίσουν το γεφύρι από μελλοντική νεροκατεβασιά γιατί όταν «θυμώνει» ο Αώος δεν .... αστειεύεται. Αποτέλεσμα του πρόσφατου θυμού του ήταν και το «κουτροβάλημα» του τζίπ που χρησιμοποιούσε ο καλόγερος για μεταφορές στο Μοναστήρι. Έφτασε κοντά στο πέτρινο γεφύρι πολτοποιημένο...

Δίπλα στη γέφυρα, ξαναβγήκε στην επιφάνεια, ο σωλήνας που φέρνει το νερό στην πόλη και καλά που δεν κόπηκε. Αν δεν παραχωθεί σε μεγαλύτερο βάθος, ίσως την επόμενη φορά γίνει η ζημιά.

Σ.Τ.

Ρουσφετολογικά σημειώματα

Κρατώ στα χέρια μου, ένα μικρό βιβλιαράκι με τον παραπάνω τίτλο εκδόσεις «ιδέες για Συλλογές» Πρόλογος Αργύρη Βουρνά Σολωμού 29 Αθήνα.

Είναι ένα βιβλιαράκι πολύ σημαντικό, που καταχωρεί όλα τα ρουσφέτια και τα σημειώματα των πολιτικών μας κατά αλφαβητική σειρά ζώντων και τεθνεώτων. Πώς συλλέχτηκαν; Με κόπο και έρευνα.

Όταν φεύγει ένας Υπουργός και δεν προλαβαίνει να πάρει όλο το αρχείο, ο μετέπειτα τα σημειώματα αυτά τα πετάει

ή στην καλύτερη περίπτωση, τα παίρνει και όταν περάσει αρκετός καιρός οι δικοί του ή αυτός τα πετάνε στα σκουπίδια. Εκεί λοιπόν τα βρήκε ο ερευνητής.

Τώρα, ρουσφέτι σύμφωνα με τα λεξικά της Ελληνικής γλώσσας, η λέξη είναι τουρκική και σημαίνει:

1. Χαριστική κυβερνητική παροχή σε οπαδό του κόμματος που βρίσκεται στην εξουσία.

2. Χαριστική πράξη εκδούλευσης που κάνω σε κάποιον και ιδίως από πολιτικούς και 3. Δωροδοκία.

Ο λαός μας, το λέει «μέσον», γλύψιμο, έχει μπάρμπα στην Κορώνη, στο στρατό το λένε, βύσμα, κονέ, κολλητός υμνητής, αυλοκόλακας κ.λπ. κ.λπ. Έχει το ρουσφέτι την καταγωγή του από την οθωμανική εποχή, και κρατάει μέχρι σήμερα, παρ' ότι δίνει την εντύπωση ότι «σχολάει», κι όμως κυριαρχεί και βασιλεύει στην Πολιτική, στη Δικαιοσύνη, στη Δημοσιογραφία και δυστυχώς και στην εκκλησία. Πού είναι η αξιοκρατία; ώστε οι ικανοί και οι άξιοι να καταλαμβάνουν τις θέσεις στο Δημόσιο;

Στο βιβλιαράκι αυτό καταχωρούνται σημειώματα με σφραγίδες, φιλοφρονήσεις και υπογραφές. Είναι σχεδόν όλα τα σημειώματα πανομοιότυπα. Μερικά παραδείγματα: Συγκεντρώνει, ο τάδε ... όλα, τα προσόντα. Να προσληφθεί! Ενδιαφέρομαι προσωπικά! Είναι οπαδός του κόμματός μας, είναι δικός μου ψηφοφόρος, είναι αφισσοκολλητής, πρόκειται περί καλού οικογενειάρχη. Έχει ανάγκη βοηθείας, έχει πολλούς ψήφους η οικογένεια κ.ά.

Δυστυχώς όλα αυτά, τα γνωρίζουν οι πολιτικοί μας, τόσο στην κεντρική σκηνή, όσο και στον Ο.Τ.Α.

Όμως υπολογίζουν, το πολιτικό κόστος και την επανεκλογή τους και καταφεύγουν στη ρουσφετολογία.

Βέβαια κατα καιρούς έγιναν προσπάθειες να εκλείψει αυτό το θλιβερό φαινόμενο. Δυστυχώς όμως και αυτό το Α.Σ.Ε.Π. έχει καταστρατηγηθεί.

Μακάρι κάποτε αυτά τα ρουσφετολογικά σημειώματα να εκλείψουν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Σημείωση: 1. Α.Σ.Ε.Π. Ανώτερο, Συμβούλιο, Επιλογής, Προσωπικού.

«Αρχή (Εξουσία) Άνδρα δείκνυσι»

Μετά την εξόδιο ακολουθία του εκλιπόντος Προέδρου Κωστή Στεφανόπουλου, ως είθισται, αρκετοί προέβησαν στις καθιερωμένες δηλώσεις.

Κανείς δεν ανεφέρθη ούτε στις σπουδές του, ούτε στα πτυχία του κ.λ.π. που είχε.

Όλοι ήξεραν εν ενί στόματι την ειλικρίνειά του, αλλά προ πάντων την πολιτική του εντιμότητα. Πράγμα που δυστυχώς, στην εποχή μας λείπει στον πολιτικό μας κόσμο, είτε σε εθνική εμβέλεια, είτε σε τοπική ακτίνα, που όλοι γνωριζόμαστε μεταξύ μας.

Σχεδόν όλοι καβαλάνε το καλάμα

της εξουσίας, όποιας βαθμίδος, συμπεριφερόμενοι με εγωισμό και αλαζονεία, γράφοντας όλους στα παλαιά των υποδημάτων τους.

Ιδού όμως, ευστόχως τι λέει μια κρητική μαντινάδα:

Καλοχαιρέτα τους πεζούς
όταν καβαλικέψεις
για να σε χαιρετούν κι αυτοί
όταν θα ξεπεζέψεις.
ο νοών νοείτω και συμμορφθείτω.

Ε. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ήπιος μας ήρθε ο Νοέμβρης τις πρώτες μέρες.

• Στις 5/11 προσκυνηματική επίσκεψη έκανε ο πρώην Πρωθυπουργός κ. Κων. Καραμανλής με τη σύζυγό του, τον περιφερειάρχη κ. Καχριμάνη, το Δήμαρχο και άλλους συμπροσκυνητές. Χρήσιμο στην πορεία αποδείχτηκε το ειδικό όχημα (UNIMOYK) του Παντελή Τζινέρη.

• Στις 8/11 η πολλή βροχή ανέβασε τη στάθμη των ποταμιών μας με αποτέλεσμα να γίνουν πολλές ζημιές σε γεφύρια και κατολισθήσεις σε δρόμους.

Ο πλημμυρισμένος Σαραντάπορος παρέσυρε μέρος της γέφυρας που επικοινωνούσε το χωριό Λαγκάδα με την Εθν. οδό Κόνιτσα-Επταχώρι.

Οι κάτοικοι αποκλείστηκαν προσωρινά και αμέσως Δήμαρχος και Περιφερειάρχης, μετά από επιτόπια αναγνώριση, φρόντισαν για μια προσωρινή λύση επικοινωνίας ώσπου να λυθεί το πρόβλημα αποκατάστασης της ζημιάς.

Πρόβλημα δημιουργήθηκε και στα άλλα γεφύρια όπως γράφουμε και σε άλλη σελίδα.

Το ζήτημα συζητήθηκε και στη συνεδρίαση του Δημ. Συμβουλίου (18/11) όπου από τον Δήμαρχο έγινε ενημέρωση για τις ενέργειες που έγιναν. Στην ίδια συνεδρίαση, ανάμεσα στα τρέχοντα θέματα που συζητήθηκαν, με πρόταση της κ. Ε. Παπαμιχαήλ (αρχηγού της μείζονος αντιπολίτευσης, τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή για τα θύματα του Πολυτεχνείου από το δικτατορικό καθεστώς στις 17 Νοέμβρη του 1973.

• Με χαμηλή θερμοκρασία τη νύχτα και λιακάδα την ημέρα κύλησε η τρίτη βδομάδα του Νοέμβρη ενώ οι χιονισμένες βουνοκορφές Γράμμου-Σμόλικα-Νεμέρτσικας, έγιναν κάτασπρες.

• Στις 21/11 πραγματοποιήθηκε στη Μολυβδοσκέπαστη η εκδήλωση για τις Ένοπλες Δυνάμεις.

• Στις 13/11 ο Δήμος Αγρινίου με συμμετοχή και του Δήμου Πωγωνίου τέλεσαν το καθιερωμένο μνημόσυνο στο Μνημείο των πεσόντων το 1940 στη Βίγλα Γεροπλατάνου.

• Στις 20/11 έφυγε από τη ζωή ο πρώην Πρόεδρος Δημοκρατίας Κωστής Στεφανόπουλος. Ο αείμνηστος πρόεδρος είχε επισκεφτεί και την Κόνιτσα στις 20/2/1996.

Στην ίδια εβδομάδα (25/11) άλλος ένας ηγέτης, ο Φιντέλ Κάστρο έφυγε κι αυτός σε ηλικία 90 ετών στη μακρινή Κούβα.

• Με το τέλος του μήνα τελείωσε και η φετινή διαδικασία της απόσταξης για την παραγωγή του τσίπουρου, που στα χωριά μας συνοδεύεται με εκδηλώσεις συνάντησης και γλεντιού.

• Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Πυρσογιαννιτών κάλεσε τα μέλη και τους φίλους του Συλλόγου για την ετήσια γιορτή στις 11/12/16 με πρόγραμμα:

1) Παραδοσιακό αντάμωμα στη Στέγη Πυρσογιαννιτών (Ζήνωνος 27), μετά την αρτοκλασία στο ναό Αγ. Κων/νου (Ομόνοια).

2) Ενημέρωση για θέματα που αφορούν το Σύλλογο, τους Πυρσογιαννίτες, την Πυρσόγιαννη, τη Στέγη Πυρσογιαννιτών και τη βιβλιοθήκη της, καθώς και το Μουσείο Μαστόρων της Πέτρας στην Πυρσόγιαννη.

3) Προγραμματισμός δραστηριοτήτων του Συλλόγου για τον επόμενο χρόνο στην Αθήνα και την Πυρσόγιαννη και οργάνωση εκδρομής στο χωριό, στα Μαστοροχώρια και στην Αλβανία.

4) Δημιουργία ομάδας της νεότερης γενιάς για τη λειτουργία και τη διοίκηση της ΣΤΕΓΗΣ, με προοπτική την ανάληψη της διοίκησης του Συλλόγου.

• Ο τελευταίος μήνας του χρόνου μας επισκέφτηκε με πτώση της θερμοκρασίας κάτω από το μηδέν θυμίζοντάς μας ότι μπήκαμε στο χειμώνα.

Τα τζάκια άναψαν για τα καλά και τις πρωινές ώρες το σύννεφο της αιθαλομίχλης πλανάται πάνω από τα σπίτια...

• Σε σπίτι, που διέρρηξαν συνελήφθησαν από αστυνομικούς δυο Αλβανοί. Δυστυχώς δεν είναι η μοναδική περίπτωση. Τέτοια επεισόδια σημειώθηκαν και σε χωριά της Κόνιτσας.

• Το ακριτικό στρατιωτικό φυλάκιο της Μολυβδοσκέπαστης επισκέφτηκε ο Υπουργός Εθν. Άμυνας κ. Π. Καμμένος, στέλνοντας μήνυμα αντίστασης σε όσους αμφισβητούν τις διεθνείς συνθήκες περί συνόρων στην περιοχή μας.

• Ημερήσια εκδρομή πραγματοποίησε το ΚΑΠΗ Κόνιτσας στην Αλβανία. Από την Κακαβιά τα μέλη του επισκέφτηκαν το Αργυρόκαστρο και μέσα από την Κλεισούρα έφτασαν στην Πρεμετή.

Αργυρόκαστρο

Φωτ. Γ. Κυπαρίσσης

Κλεισούρα

Φωτ. Γ. Κυπαρίσσης

Καθ' οδόν επισκέφθηκαν και το νεκροταφείο όπου αναπαύονται τα κόκκαλα των ηρωικών στρατιωτών μας του ελληνοιταλικού πολέμου 1940-41.

• Με την τοποθέτηση σιδερένιας γέφυρας (Belei) στο Σαραντάπορο, ύστερα από ενέργειες της Περιφέρειας και του Δήμου Κόνιτσας, λύθηκε, σε σύντομο σχετικά χρόνο, το πρόβλημα που προέκυψε από την καταστροφή της τσιμεντένιας γέφυρας, όταν παρασύρθηκε από το πλημμυρισμένο ποτάμι.

• Με θερμοκρασία κάτω από το μηδέν ήρθαν τα φετινά Χριστούγεννα και χωρίς χιόνια, ούτε στο "καμπαναριό" (που λέει και το επίκαιρο άσμα), ούτε και στα βουνά της περιοχής μας, προς απογοήτευση των πολλών επισκεπτών στις Χριστουγεννιάτικες διακοπές. Κατά τα άλλα, τα πατροπαράδοτα έθιμα τηρήθηκαν σε πείσμα των δύσκολων καιρών της οικονομικής δυσπραγίας. Ο Έλληνας "δεν το βάζει κάτω" πάντα αντιστέκεται....

Η ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΙΜΗΣΕ ΤΗΝ 76Η ΕΠΕΤΕΙΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Η Ηπειρωτική Εστία Θεσσαλονίκης, το προκεχωρημένο φυλάκιο του Ηπειρωτισμού -Εθελοντισμού στη Θεσσαλονίκη, τήρησε την ηθική της υποχρέωση να αποτίσει τον οφειλόμενο φόρο τιμής στους αγωνιστές και τις αγωνίστριες που έδωσαν την ζωή τους για την ελευθερία της πόλης της Κορυτσάς στις 22 Νοεμβρίου 1940.

Την ιστορική επέτειο που εορτάζει η Ηπειρωτική Εστία Θεσσαλονίκης από την ίδρυσή της , ως το μοναδικό σωματείο στην Ελλάδα που έχει ενωμένους στους κόλπους του Ηπειρώτες και Βορειοηπειρώτες, γιατί η Κορυτσά είναι πόλη της Ενιαίας Ηπείρου ,τίμησαν οι εκπρόσωποι της Εκκλησίας, του Ελληνικού Κοινοβουλίου, των Ενόπλων Δυνάμεων, των Αστυνομικών και Προξενικών αρχών, Πολιτευτές, Φίλοι και Συνεργάτες της ΗΕΘ και Μέλη της Ηπειρωτικής Παροικίας Θεσσαλονίκης.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

• Στις 26-10-2016 η οικογένεια του Ηλία Π. Νάτση απόκτησε κοριτσάκι στα Γιάννενα.

• Στις 21/12 ο Παναγιώτης Πάντος και η Ελένη Καντζέλη απόχτησαν αγοράκι στα Γιάννενα.

Βαπτίσεις:

• Ο Μιχάλης Αργυρίου και η Φώφη Ντίνου (εκ Καλλιθέας) βάπτισαν το αγοράκι τους στην ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Όνομα μικρού: ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

Γάμοι:

Στις 28/12 παντρεύτηκαν στο Δημαρχείο Ιωαννίνων ο Χαράλαμπος Μπλιθικιώτης και η Μαρίκα Κ. Παγανιά.

Απεβίωσαν:

• Στις 24-9-2016 ο Κουτσούκης Παναγιώτης, 71 ετών, στην Ηγουμενίτσα. Καταγόταν από τη Λαγκάδα.

• Στις 6/10 το βράδυ παρασυρόμενος από διερχόμενο αγροτικό αυτοκίνητο, έχασε τη ζωή του ο Δημήτρης Λύτος, ετών 65, στην εθνική οδό (Αγ. Κων/νος Καλλιθέας).

Ο Δημήτρης πριν πάρει τη σύνταξή του εργαζόταν στο Δήμο ήταν αγαπητός στους συναδέλφους του αλλά και σε όλη τη μικρή κοινωνία της Κόνιτσας.

• Στις 2/11 ο Σταύρος Κίτσιος, ετών 86, στην Κόνιτσα.

• Στις 3/11 ο Νικόλαος Εξάρχου, ετών 67, στην Πηγή.

• Στις 22/11 ο Γεώργιος Εξάρχου, ετών 60, στην Κόνιτσα.

• Στις 24/11 η Σοφία Γκούντα, ετών 94, στην Καλιθέα.

• Στις 18/12 η Άννα Μίσιου, ετών 70, στο Παλαιοσέλλι.

• Στις 22/12 ο Ιωάννης Ντάμας, ετών 86, στην Κόνιτσα.

• Στις 12/11 ο Απόστολος Ντέμος, ετών 85, στην Καστάνιανη.

• Στις 17/11 ο Απόστολος Ράπος, ετών 89, στη Βούρμπιανη.

• Στις 25/11 ο Ηλίας Τσίος, ετών 74 στο Κεφαλοχώρι.

• Στις 11/12 η Θωμαΐτσα Κιτσάτη, ετών 93, στην Κόνιτσα.

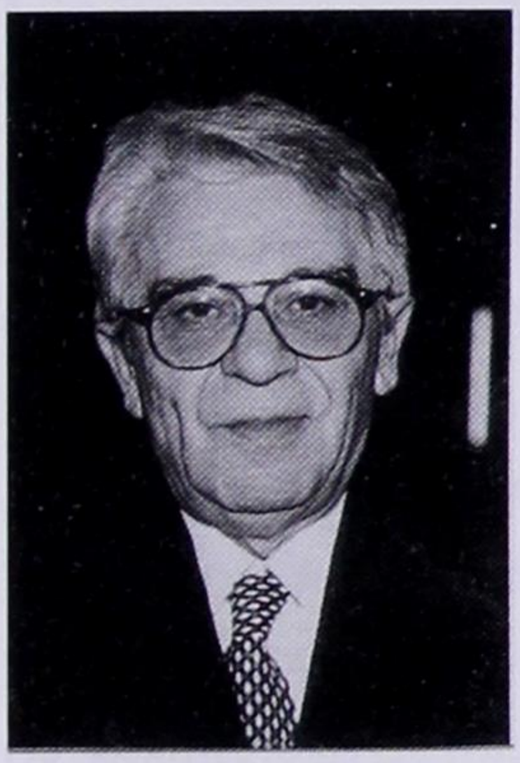
• Στις18/12 ο Χρήστος Μούσιος, ετών 94, στη Λαγκάδα.

• Στις 21/12 η Σοφία Πετσίνη, ετών 90, στην Πυρσόγιαννη.

• Στις 29/12 ο Βασίλης Τσαρούχης ετών 72 στα Γιάννινα.

Αυτοί που έφυγαν

† Κων/νος Μπέλτσιος

Έφυγε από τη ζωή, στα 83 του χρόνια, στην Αθήνα, ο Μολιστινός Κων/νος Μπέλτσιος. Η κηδεία του και η ταφή της σορού του, έγινε στο χωριό στις 27-7-2016, ενώπιον συγγενών του και πλήθος χωριανών, ένεκα της καλοκαιρινής συγκυρίας.

Με τον Κώστα δεν ήμασταν ίδια ηλικία, αλλά είχαμε τις ίδιες καταβολές, τα ίδια βιώματα και την ίδια πορεία ζωής, σ' όλο το πέρασμά της.

Είχε την ατυχία, όπως όλοι μας να μεγαλώσει στο χωριό, εκείνα τα χρόνια που παίχτηκε ο πόνος, που προκλήθηκε ο φόβος, που η αγάπη απουσίαζε και που η γαλήνη δεν μπόρεσε να επικρατήσει στον τόπο μας, εξαιτίας των συνεχών πολεμικών συρράξεων.

Και νάταν μόνον αυτά για τον Κώστα. Είχε τη δυστυχία από μικρό παιδί να ορφανέψει από Μάνα και να βρεθεί με τ' άλλα δύο ανήλικα αδέρφια του, στα χέρια της Μπάμπως του Βασιλικής, η οποία σα δεύτερη μάνα τα ανέθρεψε και τα προστάτεψε με χίλιες δυο στερήσεις τότε και βάσανα.

Πριν καν ενηλικιωθεί πήρε κι αυτός το δρόμο της φυγής απ' το χωριό.

Εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου εργάστηκε σε διάφορες επιχειρήσεις εμπορίας .... στις οποίες διακρίθηκε και αγαπήθηκε για την προθυμία του, την ευγένειά του και την εργατικότητά του.

Στην Αθήνα έκανε οικογένεια και στα τελευταία του άφησε πίσω τη γυναίκα του και τον γιό του τον Μιχάλη, με τη δική του πλέον οικογένεια κι έτσι νομίζω έχοντας δίπλα του παιδί και εγγόνια, έφυγε ευχαριστημένος και αναπαυμένος.

Προσωπικά τον Κων/νο Μπέλτσιο τον γνώρισα πληρέστερα, στα χρόνια που μέσα απ' το Κοινοτικό Συμβούλιο του Συλλόγου των Μολιστινών, εκεί στις δεκαετίες του 1970 και 1980 παλεύαμε για τα θέματα της προκοπής και της καλλιτέρευσης του χωριού μας.

Ποτέ στα χρόνια που πέρασαν δεν ξέχασε το χωριό, πάντα το αγαπούσε και το επισκεπτόταν, εκτός τον τελευταίων που η υγεία του κλονίστηκε και τον καθήλωσε στο σπίτι.

Σ' όλη του τη ζωή υπήρξε ανθρώπινος, πρόσχαρος, ήρεμος και πολύ ομιλητικός και διαχυτικός στις παρέες του, τις συναναστροφές του και τις εν γένει σχέσεις του.

Η φύση τον είχε προικίσει με κάποια ιδιαίτερα χαρίσματα, που όλοι του τα αναγνώριζαν. Εξέπεμπε παντού μια λεβεντιά, ήταν καλλίφωνος, τραγουδούσε υπέροχα κι ήταν και φοβερός χορευταράς μέχρι του σημείου που καθήλωνε τους τριγύρω του.

Στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Συλ-

λόγου, μ' αυτά τα προσόντα, ήταν ο πρωταγωνιστής του. Άρχιζε πρώτο το χορό κι αυτός τελείωνε το γλέντι.

Απ' τις εικόνες του Κώστα, που δεν λησμονιούνται ποτέ, ήταν εκείνη κατά την οποία τέλος του γλεντιού, μέσα σε άκρα ησυχία, τα όργανα, ύστερα από παραγγελιά του έπαιζαν τη «Μαργιόλα» κι εκείνος εκστασιασμένος, μισοκαθιστός και δακρυσμένος τη ζούσε και την απολάμβανε, γιατί συνειρμικά του πήγαινε το μυαλό του στην πεθαμένη Μάνα του, που την έλεγαν Μαρία.

Είναι αυτονόητο ότι αυτό το μοιρολόι συμβόλιζε εκείνη την ώρα ότι πολυτιμότερο έχει ο καθένας μας στον κόσμο, γιαυτό όλοι μας καθόμασταν άναυδοι και κατασυγκινημένοι, κάποιοι άνθρωποι με τέτοιες ευαισθησίες, δεν φεύγουν εύκολα απ' τη ζωή μας.

Ένα κομμάτι τους το κρατάμε μέσα μας, μέχρι που νάρθει και η δική μας η σειρά, χωριανέ και φίλε Κωνσταντίνε Μπέλτσιο, στο καλό και με τους Εκλεκτούς εκεί που πήγες.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

Σημ. Ο γιός του προσφέρει στη μνήμη του πατέρα του 20 ευρώ στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ.

† Μάνα μου

Από μικρή φοβόσουνα το σκοτάδι. Όταν ο πατέρας έλεγε -τα μικρά να πάνε να κοιμηθούνε- και οι μεγάλες αδερφές σας πήγαιναν στην κάμαρη και παίρνανε

το φως, σε τύλιγε το σκοτάδι· πώς να το παλαίψεις;

Άρχισες να γίνεσαι απαραίτητη στα νυχτέρια, καθώς τα μικρά χεράκια με απίστευτη γρηγοράδα ξεδιάλεγαν τις ελιές μέσ' απ' τα φύλλα, και να μένεις ώστε να πηγαίνεις για ύπνο μαζί με τους μεγάλους.

Έτσι σε όλον το βίο σου, ανυστερόβουλη προσφορά, σκληρή δουλειά, ταλέντο, φωτεινό και κοφτερό μυαλό. Προσπάθησες όχι μόνο για νάβρεις κι εσύ μια θέση στον ήλιο της δικαιοσύνης, αλλά για να λάμψει κάποτε και να φωτίσει τα σκοτάδια αυτός ο ήλιος.

Τον είδες μόνο στην Εθνική αντίσταση όταν άστραψε στα ελεύθερα βουνά το μεγαλείο ενός λαού ενωμένου, που αγωνίζεται για το δίκιο του ενάντια στη βία.

Γράψατε με τον Ρώτα στα βιβλία, στον Λαϊκό σας Λόγο για την κατάχρηση εξουσίας, του κράτους, του παρακράτους, των κομματικών μηχανισμών, της αιώνιας γραφειοκρατίας που στα σκουριασμένα γρανάζια των «νόμων» της, αντί να υπηρετούν τους ανθρώπους μα-

σάνε τις ψυχές τους φορτώνοντα΄ς τους όλα τα βάρη της ανεπάρκειας, ολιγωρίας, ερμηνείας κατά το δοκούν, ανευθυνότητας και τέλος της απανθρωπιάς και της φαυλότητάς της.

Τα βιβλία σου φρυκτωρίες της συνέχειας του ελληνικού ήθους, του ελληνικού πνεύματος: Υπεύθυνη Δήλωση, Οδοιπορώ στην πατρίδα (γνωριμία με τα ομηρικά έπη), το μεγάλο αφιέρωμα ΒΑΣΙΛΗΣ ΡΩΤΑΣ στον μάγο αυτόν της τέχνης και των γραμμάτων, τα άπαντα του Σαίξπηρ στα ελληνικά στη μοναδικά αξεπέραστη μετάφρασή σας.

Για το καυτό θέμα Οτσαλάν που γίνεται πάντα λόγος, έγραψες 2 βιβλία. Ενδεικτό απόσπασμα υπάρχει σε άλλη σελίδα. Όταν σου ετέθη (Ναξάκης) το τεράστιο αυτό ηθικό ζήτημα να απαντήσεις σε δευτερόλεπτα αν θα φιλοξενήσεις ένα βράδυ τον Κούρδο ηγέτη που «ήταν έξω στο αυτοκίνητο», παρά το ξάφνιασμά σου απάντησες αυτό που είχες διδαχθεί από το σπίτι, το χωριό, τη λαϊκή παράδοση, ακόμη τη χριστιανική παράδοση, τον Όμηρο, τους τραγικούς (Ικέτιδες, Οιδίπους επί Κολωνώ, Αντιγόνη). Δηλαδή από το ελληνικό πνεύμα. Γιατί τι άλλο είναι η Ελλάδα αν όχι ένα ηθικό έρεισμα; Άλλωστε η ανταπόκριση της μεγάλης πλειονότητας του ελληνικού λαού σε δικαίωσε.

Πολύς λόγος έγινε για την επιστροφή της σύνταξής σου στο κράτος από το 1986. Όταν έμαθες από δημοσίευμα Ελευθεροτυπία) ότι οι συντάξεις των λογοτεχνών που θέσπισε η δικτατορία των Συνταγματαρχών, ήταν πρώτης και δεύτερης κατηγορίας, διαμαρτυρήθηκες με δύο επιστολές στον τύπο, κανείς δεν απάντησε.

Κρατούσες ανεξαργύρωτες τις επιταγές ενός χρόνου που ήδη είχαν έρθει, οι υπεύθυνοι σιώπησαν. Έστειλες πίσω τις επιταγές στην υπηρεσία Κάνιγγος 3. Αποποιήθηκες τη σύνταξή σου. Όταν κάποτε αποκαταστάθηκε αυτο το απαράδεκτο και άδικο νομοθέτημα κανείς υπεύθυνος (που να βρεθεί;) δεν σου είπε Βούλα Δαμιανάκου είχες δίκιο έλα να πάρεις τη σύνταξή σου. Σε συνέχεια η ΑΕΠΙ η εταιρεία που εισπράττει τα πνευματικά δικαιώματα σε έγραψε, επικαλούμενη νόμο, στο ΙΚΑ εντελώς αυθαίρετα, ενώ γνώριζε ότι δεν έπαιρνες σύνταξη καμιά από πουθενά. Έτσι σε ανάγκασε να παραιτηθείς από μέλος της, στερώντας σου τα νόμιμα δικαιώματά σου.

Μέσα στην κρίση έμεινες χωρίς να έχεις τα προς το zειν και τότε ο ήλιος της δικαοσύνης σ' επισκέφτηκε στα πρόσωπα των φίλων και των συγγενών.

- Πώς περνάτε; ρώτησαν.

Ας είναι ευλογημένοι μ' όλα τα καλά της γης και τ' ουρανού.

Και κείνα τα παιδιά τα τελευταία που σου επιτρέψανε να zήσεις ανθρωπινά τον τελευταίο σου χρόνο πάνω στη γη.

Ας είναι ευλογημένοι όσοι ήρθαν να σε zεστάνουν με το λόγο, με το χάδι τους, με τη βοήθειά τους στις τελευταίες

σου ώρες. Ελπίζω ν' αξιωθώ να γράψω ιδιαίτερα γι' αυτούς τους φίλους, γείτονες, γιατρούς, συγγενείς. Όπως και για κείνους που συνέτρεξαν όταν έφυγες, συγγενείς και φίλοι, με σταφάνια από λουλούδια, με στεφάνια από λόγια αληθινής συγκίνησης κι αναγνώρισης. Ο ένας ν' αναλαβαίνει την κηδεία, οι άλλοι τους καφέδες με τις ωραίες μανιάτικες πίτες και τυρί. Οι άλλοι με τις αντί στεφάνου πολύτιμες προσφορές, πολλές από το υστέρημά τους, τόσες που έγινε η κηδεία και έφτασαν και για το μνημόσυνό σου.

Τι να πω; Πώς να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου, αγαπημένοι μου φίλοι, αγαπημένοι μου συγγενείς;

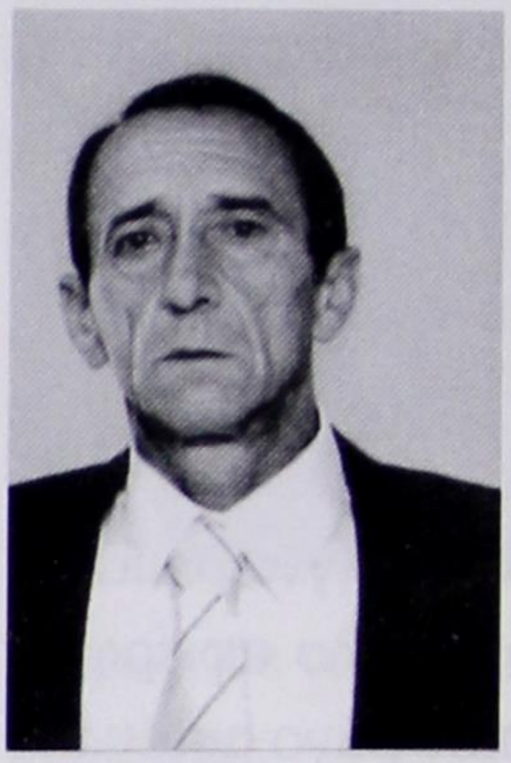
Πέρασε το καλοκαίρι, αλλά πώς;

Πού να βρεθεί γι' αυτούς τους πόνους το φάρμακο; Ποιός να ημερέψει την αγωνία σου; Με κραυγές, με οιμωγές, με ουρλιαχτά, με παρακάλια, προσπαθούσες να διώξεις το σκοτάδι που άρχισε να σε κυκλώνει. Κάποτε ανήμπορη άρχισες να βυθίζεσαι σιγά-σιγά σ' αυτό, ώσου σε τύλιξε ολότελα. Τότε η γήινη νύχτα σε παρέδωσε σ' εκείνη που τη λέμε αιώνια νύχτα, την αδυσώπητη, την ανίκητη.

Μ' αν είν' αλήθεια ότι μέσα στο σκοτάδι κρύβεται το φως μπορεί «το πνεύμα σου το φωτεινό» να τόβρει και να μη φοβάσαι.

Ελένη Βασιλοπούλου

† Ο εξάδερφός μου ο Νίκος

«Σκληρή είναι η πραγματικότητα του θανάτου και ανελέητος ο νόμος αυτός της ζωής. Μακάβρια και θλιβερά είναι όλα τα θέματα τα οποία στρέφονται γύρω του.

Όμως κάποιες στιγμές, είμαστε αναγκασμένοι να τα συζητάμε, χωρίς φόβο και προκατάληψη» .

- Θλιβερό καθήκον οδήγησε τα βήματα, συγγενών, γνωστών και φίλων στο Κοιμητήριο του Αη-Νικόλα στις 4 Νοέμβρη 2016, μέρα Παρασκευή.

- Πάνδημη η Κοινότητα του χωριού και όχι μόνο, συγκεντρώθηκαν εκει να απευθύνουν τον τελευταίο χαιρετισμό και να δώσουν τον τελευταίο ασπασμό στον "ΝΙΚΟ" τον δικό μας Νίκο.

- ΝΙΚΟ: είναι τόσο τρομερό, τόσο απίστευτο το γεγονός του χαμού σου, τόσο μεγάλη η λύπη όλων μας, τόσο βαριά και καταθλιπτική η συγκίνησή μας.

- Αλλά τι μπορούμε τώρα να πούμε όταν μοίρα βάναυση, άδικη, μοίρα αδυσώπητη, ανελέητη και ανοικτίρμων συνήργησε για τον χαμό σου;

- ΝΙΚΟ: Όταν το μέγεθος του πόνου είναι τόσο μεγάλο, τόσο γιγαντιαίο, ώστε να καταλύει κάθε πνευματική λειτουργία, τι μπορώ να πω;

- ΝΙΚΟ: Είναι διαπιστωμένο ότι λίγοι

άνθρωποι απολαμβάνουν μετά θάνατο, ορισμένων προνομίων.

Και δικό σου προνόμοιο είναι, ότι έφυγες από αυτόν τον κόσμο χωρίς να πεθάνεις! Ζεις στη θύμησή μας, Ζεις στις καρδιές μας...

- Η ολόψυχη συμμετοχή στην επελθούσα συμφορά, όλων όσων σε γνώρισαν, αποδεικνύει περίτρανα, ότι εγκαταλείπεις μνήμη καλού και αγαθού ανθρώπου!!!

- Σαν άνρθωπος υπήρξες τέλειος, σαν σύζυγος και πατέρας άφθαστος. Αισθανόσουν πάντοτε την ικανοποίηση της δημιουργίας μιας zηλευτής καθ' όλα οικογένειας.

- Έφυγες προς τους κόσμους της αθανασίας, ανοίγοντας ταυτόχρονα μια αγιάτρευτη πληγή πόνου και δυστυχίας στα στήθη όλων μας και ιδιαίτερα στην εκλεκτή σύντροφο του βίου σου, την αγαπημένη Ευδοξία, στα εξαίρετα παιδιά σου, την Βασιλική, τον Παντελή, τον Σπύρο και τον μονάκριβο εγγονό σου Δημήτρη και την αγαπημένη σου αδερφή Μαργαρίτα.

Εσύ όμως θα zεις παντοτινά στην μνήμη και την καρδιά όλων μας.

- Εκεί μέσα ποτέ δεν θα μπορέσει να σε φθείρει ο δεύτερος θάνατος που λέγεται λησμονιά.

- Ο ΝΙΚΟΣ: ήταν ο μόνος Πεκλαρίτης της γενιάς του που δεν δραπέτευσε, παρέμεινε πιστός στην πατροπαράδοτη Πεκλαρίτικη παράδοση, την πλούσια Πολιτιστική κληρονομιά μας, αρνούμενος να εγκαταλείψει τα πάτρια εδάφη. τα όσια και ιερά... Έστησε το Πεκλαρίτικο σπτικό του με την αξιόλογη σύζυγό του και εργαζόμενος σκληρά, προς πάσα κατεύθυνση, αναβίωσε και διατήρησε στο Πεκλάρι την Πρωτογενή γεωργική παραγωγή, την οικιακή κτηνοτροφία - πτηνοτροφία και αποτέλεσε το σημείο συνάντησης, zωής και ύπαρξης της μικρής κοινωνίας του χωριού μας. Ήταν η zώσα φωνή του χωριού μας, ο Μαχαλάς μας ορφάνεψε, ο Νίκος έφυγε, άφησε όμως πίσω του άξιους συνεχιστές και ο ΜΠΑΧΤΣΕΣ της Ευδοξίας δεν θα παύσει ποτέ να παράγει τα εκλεκτά προϊόντα της Πεκλαρίτικης γης και το λάλημα του κόκορα του Νίκου θα μας ξυπνά ευχάριστα και θα μας θυμίζει την απέραντη καλοσύνη του!!!

- ΝΙΚΟ: ΤΟ ΠΕΚΛΑΡΙ θρηνεί το χαμό σου. Είμαι όμως βέβαιος, ότι η αγνή σου ψυχή πορεύεται.

"Σε τόπους χλοερούς, σε τόπους φωτεινούς, σε τόπους αναπαύσεως.

"Ένθα απέδρα λύπη και στεναγμός"

Αιωνία σου η μνήμη - καλό σου ταξίδι

ΦΙΛΕ!

Κώστας - Αγγελική

† Αγλαΐα Πασχάλη

Στις 29 Νοεμβρίου 2016 απεβίωσε στη Λυκόβρυση Αττικής σε ηλικία 55 ετών η Αγλαΐα Πασχάλη, καταγόμενη από τους Χιονιάδες, κόρη του Γεώργιου

Πασχάλη και της Ελένης Παπαχρήστου. Ήταν σύζυγος του Κωνσταντίνου Σκούρτη και από τον γάμο τους απέκτησαν δύο κόρες. Εργάστηκε ως χειρίστρια ακτινολογικού, υπάλληλος του ΙΚΑ στην πλατεία Αττικής στην Αθήνα. Συμμετείχε σε κάθε δραστηριότητα των συλλόγων του χωριού της με ιδιαίτερη θέρμη. Αναπαύεται στο κοιμητήριο της Μεταμόρφωσης Αττικής.

Κ. ΣΚΟΥΡΤΗΣ

† Νίκος Χαβάς (1923-2016)

Με το έμπα του Οκτώβρη ένας τίμιος βιοπαλαιστής, σεμνός αγωνιστής της ζωής και της εθνικής αντίστασης, ο μπάρμπα Νίκος, άνοιγε την πίσω πόρτα της ζωής για να βγει για το στερνό ταξίδι.

Παιδί πολύτεκνης οικογένειας. Πατέρας του ο Γιώργος Χαβάς από το Ελεύθερο (Γκρισμπάνι) Κονίτσης που χήρος με έναν γιό, τον Σπύρο, ήρθε στο χωριό μας και νυμφεύτηκε την Καλλιρρόη Κωστοπούλου με την οποία απόχτησε άλλα έξι παιδιά, πέντε κόρες και έναν γιό, τον Νίκο. Φτωχή οικογένεια, αλλά εργατική, τίμια και αξιοπρεπής και ο Νίκος με αυτή την ηθική προίκα μπήκε από μικρός στη βιοπάλη.

Η ιταλική και στη συνέχεια η γερμανική κατοχή τον βρήκε έφηβο. Ο ιταλικός πόλεμος που έγινε για αρκετές μέρες στο χωριό μας και στους γύρω λόφους, στον Αι- Λια, στη Γκρεμπάλα (εμείς τον λέμε Γερανίκο), κατέστρεψε σε μεγάλο μέρος το χωριό. Η καταστροφή ολοκληρώθηκε με το 1943, όταν γερμανικό απόσπασμα, το 'Εντελβάις', έκαψε το χωριό και εκτέλεσε έξι (6) χωριανούς. Όλη αυτή η κατάσταση οδήγησε σχεδόν όλα τα παλληκάρια του χωριού, και μαζί και τον νεαρό Νίκο, στο ΕΑΜ και στην εθνική αντίσταση. Πόσες φορές δεν πήγαν για δολοφθορά μαζί με τον ξαδελφό του Γιάννη Κωστόπουλο στο ιταλικό στρατόπεδο, που απείχε τρία χιλιόμετρα από το χωριό (στη θέση Γάιδαρος) διακινδυνεύοντας τη ζωή τους! Σε μια μάλιστα περίπτωση, διηγούνταν γελώντας -το γέλιο ήταν σταθερό του γνώρισμα- ότι κατάφεραν, εκτός των άλλων, να αρπάξουν και δυο σακιά γεμάτα, τα οποία ήλπιζαν ότι θα είχαν τρόφιμα. Ποια απογοήτευση τους περίμενε με το άνοιγμά τους! Τα σακιά περιείχαν πέταλα και ξύστρες για άλογα!

Ήταν μόλις είκοσι ενός χρόνων, όταν πήρε μέρος στην επιχείρηση του ΕΛΑΣ στην Καλλιθέα Αρίστης στις 7.9. 1944, όπου έδρευε γερμανικό φυλάκιο ελέγχοντας το οδικό δίκτυο Κονίτσης - Ιωαννίνων. Ο ΕΛΑΣ σχεδίασε και εκτέλεσε με απόλυτη επιτυχία την εξουδετέρωση της γερμανικής φρουράς. Η επιτυχία αυτή σε μεγάλο μέρος οφεί-

λονταν και στο ότι έλαβαν μέρος άνδρες και από τα κοντινά χωριά που γνώριζαν καλά τον τόπο, δηλ.από το Μεσοβούνι, την Αρίστη, τα Δολιανά. Ο Νίκος ήταν ο πιο νέος από την ομάδα των οκτώ ηρωικών παλληκαριών από το Μεσοβούνι και ως τον Σεπτέμβρη ο τελευταίος επιζών.

Μετά τον πόλεμο παντρεύτηκε την αγαπημένη του συγχωριανή, Βασιλεία, με την οποία απόχτησε δυο παιδιά, ένα γιο και μια κόρη, που του χάρισαν εγγόνια. Μετά το γάμο τους έφυγαν και πήγαν στην Αθήνα - εσωτερικοί μετανάστες- για αναζήτηση καλύτερης τύχης. Εκεί δούλεψε σκληρά όλα τα χρόνια μέχρι τη συνταξιοδότησή του στην οικοδομή, πάντα με το χαμόγελο στα χείλη και χωρίς να το βάζει κάτω. Αλλά και στον ελάχιστο διαθέσιμο χρόνο που του άφηνε η σκληρή βιοπάλη δεν έμεινε άπραγος. Μαζί με άλλους συγχωριανούς που είχαν ιδρύσει την Αδελφότητα Μεσοβουνιωτών στην Αθήνα έτρεχε για την πραγματοποίηση των εκδηλώσεών της. Μάλιστα ως ταμίας της 'αλώνιζε', όπως χαρακτηριστικά έλεγε, με το τρίκυκλό του όλη την Αθήνα για να βρεί έναν έναν τους συγχωριανούς και να εισπράξει τις εισφορές.

Ύστερα από τη συνταξιοδότηση του επιστρέφει στο αγαπημένο του χωριό, όπου εμεινε μέχρι το τέλος του. Γεμάτος όρεξη για ζωή επισκευάζει το πατρικό σπίτι της γυναίκας του, αλλά αργότερα χτίζει καινούργιο δικό του. Απλός και μοναδικός στο να διηγείται με αστείο τρόπο ιστορίες διασκέδαζε τους λίγους κατοίκους του χωριού. Τα χωρατά του, τα πετυχημένα πειράγματά του αξεπέραστα, όπως και η ευχάριστη ατμόσφαιρα που δημιουργούσε. Κακό λόγο του δεν θυμάται κανένας στο χωριό, απεναντίας όλοι επιζητούσαν την συντροφιά του και για τον επιπρόσθετο λόγο ότι ήταν αστήρευτη πηγή γνώσεων, ιστορικών και μή, ιδιαίτερα του χωριού μας.

Το χωριό σύσσωμο με βαθιά συγκίνηση αποχαιρέτησε τον αξιοπρεπή και τίμιο βιοπαλαιστή που όλες τις δυσκολίες τις ξεπέρασε με σκληρή δουλειά και το χαμόγελο στα χείλη.

Σεβαστέ θείε, όλο το χωριό σε αποχαιρετήσαμε επίσης με πολύ σεβασμό ως έναν σεμνό αγωνιστή που, όπου και όταν σε χρειάστηκε η πατρίδα, έδωσες το παρόν όλόψυχα, γενναιόδωρα και χωρίς ιδιοτέλεια. Αυτή είναι η γενναία και τίμια κληρονομιά που αφήνεις πίσω σε όλους μας στο χωριό. Σε ευχαριστούμε και σου λέμε το 'ύστατο χαίρε' με γεμάτη την καρδιά, με αγάπη!

ΑΓΛΑΙΑ ΙΩΑΝΝ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
Από το Μεσοβούνι.

† Λάμπρος Βλάχος

Έχουν περάσει 20 χρόνια από το φευγιό του και η ενθύμησή του μένει χαραγμένη στο νου και στην καρδιά μας.

Η αγέρωχη περπατησιά του, το γού-

νινο καπέλο και ο φάκελλος με τις σημειώσεις, είναι από αυτά που έχουν σφραγίσει στη μνήμη μου το πέρασμά του από τον κόσμο μας και όχι μόνο. Δίνοντάς μας βιβλία, μας παρακινούσε στο διάβασμα, στο γράψιμο, στη γνώση, στην αλήθεια και την προκοπή δίχως συμβουλές περιπές, αλλά κυρίως με το παράδειγμά του.

Ο Λάμπρος Βλάχος γεννήθηκε το 1914 στο Πεκλάρι σημερινή Πηγή της Κόνιτσας από τη Σεβαστή Ευαγγελίδη και τον Ιωάννη Βλάχο. Παντρεύτηκε την Ελένη Τζιάλα της Ευαγγελίας Πάντου και το Κων/νο Τζιάλα γυιού του πατέρα Ανδρέα στην Ηλιόρραχη και απέκτησε παιδιά κι εγγόνια πολύ άξια της γενιάς τους, που πρόκοψαν, πέτυχαν και κληροδότησαν στους μετέπειτα χρηστά ήθη, γνώση και αρχοντιά. Ήταν δάσκαλος σε μικρούς και μεγάλους με αριστοκρατικό ύφος στο λόγο, με ενδιαφέρον στην επικοινωνία. Διετέλεσε έφεδρος αξιωματικός του στρατού στα χρόνια του πολέμου και ήταν εκδότης του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» με πολλή καλή γραφή για πολλά χρόνια.

Ο Θείος Λ.Β. έφυγε από τη ζωή την ημέρα της γιορτής της Ελληνικής σημαίας παραμονή της επετείου του "ΟΧΙ" στις 27/10/1996 και κηδεύτηκε στις 28/10/96 στην Ηλιόρραχη για να αγκαλιάσει τους αγγέλους στα στέκια του Ουρανού και να θυμίζει σ' εμάς τους νεώτερους, αλλά και στα παιδιά, ότι αγώνας για τη ζωή σημαίνει πλούτος και μεγαλείο, δικαιοσύνη και ελευθερία, ευγνωμοσύνη, ανθρωπιά αλλά και πίστη για την ελπίδα στο καλύτερο, το αληθινό, το τωρινό και το αιώνιο.

Θείε Λάμπρο, σ' ευχαριστούμε.

Σου ευχόμαστε ο ουρανός νά'χει ότι ποθείς για να τον ζήσεις, να τον αισθανθείς, να τον αγαπήσεις, όσους σε πίκραναν να συγχωρήσεις και με αγαλλίαση ν' αναστηθείς.

Ο Λάμπρος Βλάχος ήταν
Πολέμαρχος αγωνιστής
της ψυχής της σιωπής
της ζωής μαχητής
και ορθός αληθινός,
ευθύς στον αγώνα
Τον θυμόμαστε εμεις
της καρδιάς συγγενείς
του καλού της στιγμής
που αφήκε στα χρόνια

Ας είμαστε συνεπείς
αγωνιστές τούτης της Γης
παιδιά, νέοι, γονείς
ως τη Ζωή την Αιώνια

ΣΕΒΑΣΤΗ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Συνδρομές

	€
Κήττας Ευθ. Αθήνα	50
Ματσής Θανάσης Αθήνα	50
Μπάθα Βασιλική Αθήνα	15
Πάκου Βασιλική Αθήνα	50
Χολέβας Χριστ. Αθήνα	40
Μούρας Ιάσων Αθήνα	30
Οικονόμου Ελευθ. Αθήνα	50
Τζιμινάδης Κων. Αθήνα	15
Παπαδημητρίου Δημ. Αθήνα	15
Βλέτσης Ελευθ. Αθήνα	15
Σεργιάννη Βασιλική Αθήνα	15
Νόκος Παναγ. Αθήνα	15
Πριμηκύρης Κων. Αθήνα	25
Νούτσης Κων. Αθήνα	50
Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	25
Ρεμπέλης Λάμπρος Αθήνα	50
Μησιακούλη Ανθή Αθήνασ	40
Τσιτσιρίγκος Παύλος Αθήνα	30
Τσίμα Έλλη Αθήνα	15
Θεοδώρου Κώστας Αθήνα	20
Δάλλα Παναγιώτα Θεσ/νίκη	15
Σδούκος Δημ. Θεσ/νίκη	15
Ξεφτέρη Πηνελόπη Θεσ/νίκη	20
Μπετζούνης Σταύρος Θεσ/νίκη	20
Σταυρίδης Βασ. Θεσ/νίκη	15
Ξάνθου Αικατερίνη Γιάννινα	45
Κωστάκης Νικ. Γιάννινα;	15
Γαράφα Χαρά Γιάννινα	100
Γκοτρά Θάλεια Γιάννινα	15
Ριστάνης Αποστ. Γιάννινα	50
Αποστόλου Κων/νος Γιάννινα	20
Γκόσιος Κων/νος Γιάννινα	50
Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα	30
Βάκαλος Αποστ. Γιάννινα	15
Σάλτα Μαρία Γιάννινα	30
Λάμπρου Αλεξία Γιάννινα	15
Παπαθεμιστοκλέους Χρ. Γιάννινα	20
Γκρέστας Ιωάννης Γιάννινα	15
Αναγνωστόπουλος Ηρακλής	30
Γιάκκας Γεωργ. Λάρισα	20
Κίτσιος Ιωαν. Σαντορίνη	15
Κίτσιος Αριστοτέλης Μέγαρα	15
Κέφη Ερασμία Άρτα	15
Τζάτζιου Ανθούλα Κορωπί	15
Παπαλάμπρος Δημ. Λιβαδειά	30
Ζδράβου Λουίζα Άργος	15
Τζιάλλας Ανδρέας Κόνιτσα	30
Γαϊτανίδης Σπύρος Κόνιτσα	15
Δάψη Άννα Κόνιτσα	30
Κρυστάλλης Γιώργος Κόνιτσα	15
Κίτσιου-Παντελή Ελένη Κόνιτσα	30
Ντάφλης Χαρ. Κόνιτσα	15
Νίκου Γιάννα Κόνιτσα	15
Μπούνα Χρυσούλα Κόνιτσα	30
Κορτσινόγλου Γαβρ. Κόνιτσα	15
Κορτσινόγλου Αποστ. Κόνιτσα	15
Κίτσιος Σταύρος Κόνιτσα	20
Κυρτζόγλου Ηλίας Κόνιτσα	15
Κατής Κώστας Κόνιτσα	40
Ντάφλης Δημ. Κόνιτσα	50
Κορέτση Μαρίκα Κόνιτσα	15
Δερδέκη Άννα Κόνιτσα	15
Ζδράβου Ερμηνεία Κόνιτσα	15
Λαζογιάννης Γιάννης Κόνιτσα	20
Λασπονίκος Νίκος Κόνιτσα	20
Ευαγγέλου Ουρανία Κόνιτσα	15
Κολόκας Δωρόθ. Κόνιτσα	15
Κίτσιος Σταύρος Κόνιτσα	15
Κίτσιου Χριστίνα Πηγή	15
Βαζούκης Αποστ. Νικάνορας	50
Έξαρχος Σπύρος Πηγή	20
Παπαχαρίση Όλγα Νικάνορας	20
Τσίμας Νίκος Οξυά	15
Πάντου Βασιλική Ελεύθερο	20
Καραφλιά Γιαννούλα Κλειδωνιά	15
Κυπαρίσσης Γιώργος Θεοτόκος	30

Πλατεία Κόνιτσας. Χριστούγεννα 2016. Φωτ. Πανταζή Τουφίδη.

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décedé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/νση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας 2573

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΕΛΛΑΣ